

idrijske novice

490 / PETEK, 27. NOVEMBER 2020

Modra dvorana pripravljena za bolnike

Damijan Bogataj

Koronavirusna bolezen, ki v zadnjih mesecih kroji naša življenja, se širi tudi v domove starejših. Z velikim številom okuženih se soočajo tako v domu v Črnem Vrhu kot tudi na Marofu. V idrijski enoti trenutno ni okuženih.

Na zaostrene razmere so se takoj odzvali v Civilni zaščiti. Po zadnji epidemiološki statistiki je v občini Idrija 137 aktivno okuženih prebivalcev. Večina jih je v domovih za starejše, ki jih je tudi najtežje obvarovati pred vnosi in prenosi koronavirusne okužbe. Še naprej pa zaznavajo tudi posamezne, razpršene primere okužb. »Izkušnje iz drugih krajev kažejo, da je širitev okužb v domovih lahko zelo hitra in da je treba predvideti in pravočasno urediti tudi zunanjo rdečo cono. Pri vzpostavitvi teh uprave domov za starejše sodelujejo tudi s Civilno zaščito,« so zapisali v sporočilu za javnost v idrijskem štabu Civilne zaščite ter dodali: »Epidemija torej še ni premagana, zato znova pozivamo k spoštovanju znanih preventivnih ukrepov. In držimo pesti, da se bodo razmere čim prej izboljšale, saj je to leto zelo naporno za vse.«

Civilna zaščita je v nedeljo, 22. novembra, pomagala pri

Na negovalnem oddelku Psihiatrične bolnišnice Idrija je v oskrbi 17 obolelih s koronavirusom

preurejanju Modre dvorane v Idriji v začasno rdečo cono za bolnike s koronavirusno okužbo. Ureditev te zunanje rdeče cone vodi Dom upokojencev Idrija, ki je zagotovil tudi opremo in izvajalce. Da je Modra dvorana primerna za začasno rdečo cono, je potrdila skupina koordinatorjev za preprečevanje in obvladovanje okužb z virusom SARS-CoV-2. Dvorano so razdelili v sektorje, in sicer v spalni ter dnevni del z jedilnico. S postavitvijo pregradnih panelov so v prvi fazi uredili 17 dvoposteljnih sob za morebitno nastanitev starostnikov s potrjeno okužbo.

Načrt, po katerem bi prve okužene z Marofa selili v Modro dvorano, se zaenkrat ne bo uresničil. Vodstvo doma je zamisel o selitvi opustilo,

saj se je izkazalo, da je virus prisoten že v skoraj vseh oddelkih doma in zato ne bi bilo smiselno seliti le potrjeno okuženih. Okužbo so v začetku tega tedna na testiranju od 137 oskrbovancev ugotovili pri 27 oskrbovancev in 13 zaposlenih. Okužba se je pojavila na skoraj vseh oddelkih hkrati in zato so poslopje že razdelili na rdečo, sivo in belo cono. Slednja je urejena na oddelku za demenco, kjer trenutno še ni

okuženih s koronavirusom. V idrijski enoti trenutno ni aktivno okuženih.

Kot je za medije potrdila direktorica Doma upokojencev Idrija Urška Močnik, ima večina obolelih le blage znake okužbe, ena stanovalka pa se zdravi v bolnišnici.

V Domu za starejše Bor v Črnem Vrhu so po zadnjih dostopnih podatkih okužbo potrdili pri 73 stanovalcih, od tega jih je 16 nastanjenih v centru šolskih in obšolskih dejavnosti na Medvedjem Brdu, in pri 31 zaposlenih. Zelo zahtevne razmere v domu upokojencev v Črnem Vrhu pa pomagajo blažiti novi kadri. Na pomoč zaposlenim je iz Ljubljane prišlo šest diplomiranih zdravstvenikov in študentov medicine, ki bodo v času delovanja v domu stanovali v Črnem Vrhu. Poleg

Število aktivno okuženih po občinah:

Ajdovščina 95
Bovec 73
Brda 56
Cerkno 34
Idrija 137
Kanal ob Soči 16
Kobarid 19
Miren-Kostanjevica 13
Nova Gorica 235
Renče-Vogrsko 23
Šempeter-Vrtojba 20
Tolmin 42
Vipava 28

njih je iz idrijskega zdravstvenega doma prišel še en diplomirani zdravstvenik, ki bo pomagal pri delu domske ambulante. V domu so po izjavi direktorice Alenke Gantar že določili belo, sivo in rdečo cono in se s tem prilagodili na zahtevne razmere. Uprava doma je sprejela odločitev, da bo v prihodnjih dneh postopoma vračala v dom stanovalce iz začasne rdeče cone, ki so jo uredili v Domu Medved na Medvedjem Brdu. »Večina oskrbovancev, ki so okuženi s koronavirusom, bolezen prenaša dobro. Ohranjajo tudi pozitivno razpoloženje in to je za življenje doma zelo pomembno,« je še povedala direktorica doma Alenka Gantar.

”
V kriznih situacijah spoznaš ljudi. Po prvem šoku so se zaposleni takoj organizirali in ukrepali. Vsi delajo najbolje za stanovalce.

Urška Močnik, direktorica Doma upokojencev Idrija

Karierna priložnost v podjetju ETA d.o.o. Cerkno

Iščemo novega sodelavca na delovnem mestu
Orodjar (m/ž) in Konstruktor - projektant (m/ž) v orodjarni.

Več informacij in prijave na kadrovska@egoproducts.com.

Zaupajte strokovnjakom

NAGODETI Logatec d.o.o. IOC ZAPOLJE cesta III/4, Logatec T: 01 750 92 82, www.nagodeti.com info@nagodeti.com

080 11 29

Ohranimo strpnost!

Mateja Kavčič

Znašli smo se v čudnem obdobju, obdobju, ki ga že vse od pomladi zaznamuje koronavirus. Prav zaradi tega je bil vsak izmed nas primoran spremeniti svojo dnevno rutino in sprejeti ukrepe, ki so nujni za zaježitev novega virusa. Soočeni smo bili z drugačno realnostjo, ki je doslej nismo bili vajeni. Predvsem pa smo morali omejiti socialne stike in druženja, kar je bilo verjetno marsikomu zelo težko.

V nas ljudeh se je naselil strah pred novim virusom, da bomo zboleli sami ali da bo zbolel kdo od bližnjih, strah pred tem, da ne bomo zmogli več normalno funkcionirati, da bomo izgubili službo oziroma strah pred drugačnimi nalogami na delovnem mestu. Pojavila so se negotovost pred prihodnostjo in vprašanja o tem, kakšno bo življenje po obdobju zapiranja. Vse to nas lahko pripelje do stresa, anksioznosti, družinskih nesoglasij, motenj ritma spanja, pomanjkanja telesne aktivnosti in preobremenitev.

Prav tako pa se z vsakodnevnimi ukrepi srečujemo tudi delovni terapevti, ki smo bili primorani spremeniti izvajanje rutinske delovnoterapevtske obravnave in izvajanja delovnoterapevtskih storitev v tem obdobju. Izvajanje obravnave v zaščitni opremi zahteva dodatno iznajdljivost in spretnost.

Tako kot vse v letošnjem letu poteka v smislu prilagajanja razmeram, prav tako je minil tudi 27. oktober, svetovni dan delovne terapije, katerega slogan je bil prav »Prilagodimo se razmeram«. V Psihiatrični bolnišnici Idrija smo aktivnosti delovne terapije prilagodili razmeram in poskrbeli za vključenost naših pacientov v vsa področja človekovega delovanja, od skrbi za samega sebe, gospodinjskih aktivnosti, aktivnosti prostega časa in prav tako socializacije. Dosledno smo upoštevali vse preventivne ukrepe in tako veliko aktivnosti izvajali na prostem. Poleg vseh aktivnosti, ki jih s pacienti izvajamo, smo v tem času poskrbeli tudi za umetniški izgled miz v parku. Podobe miz krasijo mozaiki, ki so sestavljeni iz barvnih koščkov keramičnih ploščic. Različni so si tako, kot so si različni naši pacienti. Tako kot marsikdo drug, ki se je letos prvič preizkusil v vrtnarjenju, pa so se teh veččin učili tudi naši pacienti v našem terapevtskem vrtu.

Prav interakcija človeške narave z zeleno naravo lahko poveča občutek miru, samospoštovanja in pomirja ljudi v vsakdanjem življenju. Zdravilno vpliva na nas, ko se sprehajamo po vrtu, opazujemo rože ali pa ko vrt obdelujemo. Hkrati pa je prednost vrta v tem, da lahko s pridnim delom in trudom uživamo v njegovih sadovih vse leto.

Strokovne kompetence delovnega terapevta vključujejo tudi področje preventive in svetovanja pri ohranjanju zdravja in dobrega počutja. Da bi si olajšali prilagajanje na novonastalo situacijo,

je pomembno, da zmoremo zavzeti optimističen pogled na situacijo, saj s tem zmanjšamo stres in strah. Poleg upoštevanja vseh preventivnih ukrepov je pomembno, da ohranimo strukturo dneva. To pomeni, da si zmoremo dan zapolniti s smiselnimi in namenskimi aktivnostmi, ki nas veselijo in v katerih uživamo. Med te aktivnosti, poleg osnovnih dnevnih aktivnosti, spadajo aktivnosti sproščanja, branje knjig, reševanje križank, ustvarjanje, ročna dela, igre z mlajšimi, poslušanje glasbe, gledanje filma (vsebin, ki nas vznemirjajo ne gledamo). Poskrbeti moramo za fizično kondicijo s sprehodi, vadbo doma ali drugimi športnimi aktivnostmi v naravi, socialne stike pa v tem trenutku poskušajmo ohranjati z najbližjimi v domačem okolju oziroma z ostalimi preko telefona ali uporabe različnih spletnih aplikacij (Zoom, Skype, WhatsApp). Otrokom namenimo čas za pogovor, kajti tudi oni občutijo strah in negotovost, predvsem pa stvari razumejo drugače kot odrasli. Pomembno je, da ohranjamo zdrav življenjski slog, s tem da se zdravo prehranjujemo, dovolj spimo in smo fizično aktivni.

Pri delu od doma je pomembno, kako imamo urejeno delovno okolje. Izberite trdo podlago za delo, ki je podobna delovni mizi, in odstranite z mize tiste stvari, ki jih pri delu ne potrebujete. Stol, na katerem sedite, v ledvenem predelu podprite z blazino. Če je miza višja in stopala niso v celoti na tleh, si pomagajte s pručko za noge. Ko uporabljate računalnik, naj bo vrh monitorja v višini vaših oči, zaslon pa od vaših oči oddaljen 40-70 cm. Pri daljši uporabi prenosni računalnik dvignite s podstavkom ali knjigami. Ob uporabi miške in tipkovnice naj bodo roke, podlakti in zapestja ravni in vzporedno s tlemi. Komolci naj ostanejo blizu telesa in naj bodo upognjeni v kotu med 90–120 stopinj. Svetujemo, da med delom izvajate aktivne odmore: vsaki dve uri daljši 5-10 minutni in vsakih 45 min krajši 20-sekundni odmor. Namenjeni so razgibavanju celotnega telesa ter kritičnih mišičnih skupin.

Ohranjanje aktivnosti je dobro za vaše telo in duha, zlasti v takšnih stresnih situacijah. Več telesne aktivnosti bo zagotovilo tudi boljši spanec in dobro splošno zdravje. Po navedbah Svetovne zdravstvene organizacije vam bo vadba doma pomagala ohranjati boljše zdravje srca, mišično moč, vzdržljivost in boljše duševno zdravje. Ohranjanje dnevne rutine in optimizma pa je bistveno, saj bomo le na ta način zmogli uspešno premagati ovire, s katerimi se v tem času srečujemo, posledično pa zmanjšali strah in negotovost. Sicer pa nam pri soočanju s situacijo pomagajo tiste veščine, s pomočjo katerih smo se že v preteklosti uspešno soočali z neprijetnimi življenjskimi situacijami in ki nam pomagajo obvladovati čustva. Ohranimo strpnost, da bomo s skupnimi močmi dosegli, da se bo življenje čim prej spet vrnilo v normalne tirnice.

Mateja Kavčič je diplomirana delovna terapevtka in vodja delovne terapije v Psihiatrični bolnišnici Idrija

Vsi smo enaki, le eni malo bolj

Drago Mislej Mef

Povedali so mi, da razmišljam po partijsko, ko sem pred dnevi razglabljal o tem, da bi morale biti osmrtnice v časopisih enake velikosti, ker smo ljudje ob rojstvu in smrti enaki. Za povrh so me opozorili tudi na lastno nedoslednost. In sem bil lepo tiho.

Pa ne bi smel biti, kajti ljudje smo menda enaki tudi pred bogom in komunizem ali uravnilovka nimata tukaj nobene posebne krivde. Krivi smo ljudje. Mi smo tisti, ki se nenehno primerjamo med seboj in primerjamo ene z drugimi in ocenjujemo, kaj je kdo storil, dosegel ali zgolj bil. Zapis ob slovesu človeka bi moral biti enako spoštljiv do vseh. Vsi smo se namreč rodili, vsi smo živeli in vsi smo umrli. V tem ni nič posebnega in v tem smo vsi enaki. Vse, kar se je dogajalo vmes, pa je še kako različno in vredno različnega razmisleka. Boste rekli, zakaj pišem o tem. Pišem samo zato, ker smo pred dnevi obeleževali dan spomina na mrtve, ko smo naenkrat dobili popadke urejanja grobov naših bližnjih, ki smo jih med letom nekajkrat obiskali in komaj kaj malega pospravili in ocedili. Včasih se mi zdi, da se bolj spomnimo grobov kot tistih, ki so tam pokopani. Nanje se spomnimo večkrat in to ob povsem različnih priložnostih. Enkrat takrat, ko se mi zazdi, da sem vedno bolj podoben očetu s tistimi jemajočimi razmisleki, drugič ko mi uspe fižolova mineštra, kot jo je kuhala mama. Spomnim se takrat, ko mi pride pod roke kakšna fotografija iz otroških let ali pa, ko ugotovim, da sem že zdaj za deset let preživel taščo, ki se mi je takrat zdela že kar v letih.

Letos je bilo vse skupaj malo drugače. Ker zaenkrat nismo smeli čez občinsko mejo, dan srečevanja ožjih in širših družinskih članov smo preživeli pri tašči v Izoli, za starša je moral poskrbeti brat. Včasih prav pride, da smo malo raztreseni naokoli po tem svetu.

O tem sem razmišljal tudi ob pogledu na osmrtnice v našem največjem dnevniku, kjer sem opazil, da je naša prijateljica, več kot ugledna kulturnica in družboslovka, kot kakšen piščanček obsedela v senci nekdanjega člana uprave velikega podjetja. V centimetrih bi rekli, da je v primerjavi z življenjem nič krivega sopokojnika, izgubila z rezultatom 3:1. Kdo ve, kako bi reagirala, če bi to prebrala sama, ampak, ob kavi bi se gotovo strinjala, da bo najbolj prav, če sta si enaka.

Zadnje čase prebiram zapise o tem, kako so žrtve koronavirusa skoraj vsi, ki umrejo v teh dneh. Nekaterim svojcem naj bi zdravniki menda celo ponujali denar, da lahko zapišejo, kako je njihov pacient oziroma njihov sorodnik umrl zaradi tega nesrečnega virusa. Kot da bi bila smrt od korone več vredna od navadne smrti, ki bi jo povzročil rak, možganska kap, zastoj srca ali ciroza jeter. To je navadna smrt, takšna, kot jo poznamo že ves čas. Za takšno smrt na prideš v rumeno časopisje. Koga pa zanima, če si umrl zaradi gripe? Nikogar. Smrt od korone je trenutno IN. Vsaj tako, na prvi pogled in brez premisleka. V resnici je ravno obratno. Tisti nesrečneži, ki so umrli zaradi virusa, so postali številke. Nič več kot številke. 7. aprila jih je bilo šest, 24. oktobra 21, 18. novembra pa že 47. Niso imena, številke so. Tudi na osmrtnicah še ni bilo napisa, da je nekdo umrl zaradi koronavirusa. Smrt je pač smrt. Smrt je pomembnejša od njenega vzroka. Virus bo izzvenel, pokončalo ga bo cepivo, poignorirali ga bomo, smrt pa bo ostala. Smrt je nedotakljiva. Zadnje čase pospremljam v veselje prijatelje in se zavedam, da je začela kositi že po našem dvorišču. In, če dobro pomislim, so mi bili vsi enako blizu. Vsi različni, vsi enakopravni se glasi znani slogan. Smrt se strinja. Jaz tudi.

RECIKLAŽA VOZIL PRODAJA REZERVNIH DELOV ODKUP VOZIL - PRODAJA VOZIL

Avtorosi d.o.o.
Ravbarkomanda 11
6230 Postojna
Tel.: 05 726 11 44
Gsm: 041 410 224 in 041 617 723
www.avtorosi.si

idrijske novice

Odgovorni urednik: Damijan Bogataj
Izdajatelj: Založba Bogataj, ABC Merkur d.o.o. Idrija, Kosovelova 10, 5280 Idrija.
Naslov uredništva: Kosovelova 31, 5280 Idrija, T: 05 37 73 747
Oglasno trženje: T: 05 37 222 80, T: 051 358 215, E: abc@abc-merkur.si, marketing@abc-merkur.si
Oblikovanje in grafična priprava: Branka Štremfel
Tajništvo uredništva: Sara Prezeli
Časopis je brezplačen. Celoletna poštnina za dostavo preko Pošte Slovenije znaša 9,96 evrov.
Časopis izhaja enkrat mesečno.
Delovni čas uredništva: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.
Male oglase in zahvale sprejemamo preko e-pošte: abc@abc-merkur.si in marketing@abc-merkur.si.
Tisk: Delo d.o.o., Dunajska 5, Ljubljana, tiskarsko središče
Nenaročenih rokopisov ne vračamo.
Prepovedana je vsakršna reprodukcija, predelava, distribucija ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z družbo ABC Merkur d.o.o. Idrija.
Število natisnjenih izvodov: 8000
Naslednja redna številka izide 22. decembra 2020.
Idrijske novice so vpisane v razvid medijev na Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 2100.
Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.
Časopis smo v tiskarno oddali v torek, 24. novembra 2020 ob 15. uri.

Bodimo odgovorni do okolja

Marko Leoni z idrijske komunale in inšpektorica Sabina Tehovnik Kumar med pregledovanjem zabojnikov v Spodnji Idriji / Foto: Damijan Bogataj

Meseca oktobra je v Sloveniji potekala akcija poostrelega nadzora nad ravnanjem s komunalnimi odpadki v lokalnih skupnostih, ki je bila izvedena v koordinaciji Društva mestnih, občinskih in medobčinskih inšpektorjev in nadzornikov Slovenije. V nadzoru so sodelovali medobčinski inšpektorati in redarstva, skupne občinske uprave, medobčinske uprave občin in medobčinski inšpektorati.

Sabina Tehovnik Kumar

Na območju občine Cerkno je inšpektorat izvedel nadzor v sodelovanju s predstavnikom komunale Boštjanom Benčino, na območju občine Idrije pa sta se akciji pridružila občinska redarja Mateja Novak in Risto Verbič. Med nadzorom je bilo pregledanih sedemnajst lokacij zabojnikov (ekološki otoki in skupni zabojniki za mešane komunalne

odpadke), od tega v občini Cerkno sedem in v občini Idrija deset. Pregledanih je bilo 73 zabojnikov: 15 zabojnikov za ločeno frakcijo papir, 12 za ločeno frakcijo steklo, 20 zabojnikov za embalažo, pet zabojnikov za biološke odpadke in 21 zabojnikov za mešane komunalne odpadke, oziroma preostanek odpadkov. Petih zabojnikov za odpadno elektronsko opremo in treh zabojnikov za tekstil v času poteka akcije inšpektorji niso pregledali.

Od 17 lokacij so bili odpadki kar v 17,6 % odloženi izven zabojnikov. Zabojniki za ločeno frakcijo papir so bili v 40 % volumensko prenapolnjeni. Eden izmed vzrokov za prenapolnjenost zabojnikov je v ravnanju uporabnikov, tako oseb zasebnega kot tudi javnega prava, saj kartonske embalaže ne stisnejo, razrežejo ali pohodijo, temveč jo odložijo »sestavljeno« in tako volumensko obremenijo zabojnike. Prepogost pojav je tudi odlaganje kartonske embalaže poleg zabojnikov.

Nepravilnosti pri odlaganju stekla so bile ugotovljene v manjšem obsegu, in

Zaradi hujših kršitev je inšpektorat zoper kršitelje uvedel 18 prekrškovnih postopkov, od tega 13 zoper fizične osebe in štiri zoper poslovne subjekte.

Zeleni odrez v zabojniku za mešane komunalne odpadke v Cerknem

Vsebina zabojnika za mešane komunalne odpadke na Reki, v Idriji in Cerknem.

Ravnanje z odpadki je celovit sistem, ki ni odvisen samo od strategij države in lokalnih skupnosti, temveč je odvisen tudi od okoljske ozaveščenosti prebivalstva oziroma uporabnikov sistema. Na prvo mesto po številu ugotovljenih nepravilnosti na ekološkem otoku so inšpektorji postavili ekološki otok na Ličarjevi ulici v neposredni bližini Elektro Primorske v Cerknem, med zabojniki za mešane komunalne odpadke pa si neslavno prvo mesto delita Arkova in Rudarska ulica v Idriji.

sicer so bili med steklovino odloženi kovinski zamaški in pokrovi za kozarce ter plastične vreče, v katerih uporabniki shranjujejo in odlagajo ločeno frakcijo. Kršitev v zvezi z odlaganjem v zabojnike za embalažo ni bilo. Najpogostejša napaka pri odlaganju bioloških odpadkov pa je bila, da so bili le-ti prepuščeni v plastičnih nerazgradljivih vrečkah.

Povsem drugačno stanje pa je pokazal pregled zabojnikov za mešane komunalne odpadke. V vseh 21 primerih so bile ugotovljene

hujše nepravilnosti. Uporabniki v te zabojnike odlagajo ločene frakcije (papir, embalažo, steklo), gradbeni material, elektronsko opremo in biološke ter nevarne odpadke. Skrb vzbujajoča je ugotovitev, da je med mešanimi komunalnimi odpadki odložena velika količina kupljenih in neuporabljenih živil. Zavržena živila brez embalaže namreč sodijo v zabojnik za biološke odpadke, še bolj pa je, da nakupe skrbno načrtujemo ali pa uporabna živila pravočasno podarimo.

Vse prevečkrat v zabojnikih za mešane komunalne odpadke pristanejo tudi zeleni odrez in ostali vrtni biološki odpadki ter jedilno olje. Jedilnega olja ne odlagamo med biološke odpadke ali mešane odpadke, ne zlivamo ga v kanalizacijo ali v naravo. Kot navajajo na spletni strani komunale, jedilno olje, ki ga odvržemo med biološke odpadke na kompost ali v naravo, mikroorganizmi razgrajujejo več let, med kompostiranjem v komunalni kompostarni pa razlitega ni moč ločiti od ostalih odpadkov. V primeru, da ga izlijemo v kanalizacijo, pa le-to predstavlja obremenitev, kot jo sicer povzroči devetnajst uporabnikov. Povzroči tudi neprijetne vonjave in hkrati privablja male glodavce. Jedilno olje lahko oddamo v zbirnem

centru ali v letnih akcijah zbiranja nevarnih odpadkov.

Tokratno neugledno prvo mesto je po številu ugotovljenih nepravilnosti celotnega eko otoka na območju občin Idrija in Cerkno pripadalo lokaciji na Ličarjevi ulici (v neposredni bližini Elektro Primorske) v Cerknem, med zabojniki za mešane komunalne odpadke pa si neslavno prvo mesto delita Arkova in Rudarska ulica v Idriji. Zaradi hujših kršitev je inšpektorat zoper kršitelje uvedel 18 prekrškovnih postopkov, od tega 13 zoper fizične osebe in štiri zoper poslovne subjekte.

Bodimo torej odgovorni do okolja. Zgradimo odgovoren odnos do odpadkov že doma, tako da odpadke dosledno in pravilno ločujemo že na samem izvoru nastanka in tako ločene frakcije odložimo v ustrezne zabojnike. Večje količine ločenih frakcij odložimo v zbirne centre (primer kartonska embalaža pohištva), v primeru dvoma pa nam bo pomagal virtualni Rudi, ki prebiva na spletni strani iskalnik. komunalaidrija.si.

mag. Sabina Tehovnik Kumar je inšpektorica svetnica, vodja Medobčinskega inšpektorata Občin Idrija in Cerkno

Podjetje za izgradnjo in vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih hiš.

5280 Idrija, Vojkova ulica 4a
T: 05 37 22 130. M: 051 412 415

E: info@nasdom.si / **www.nasdom.si**

Izvajamo:

- gradbena dela

- obrtniška dela

(keramičarska, tlakarska, krovska, mizarska, slikopleskarska, fasaderska)

- inštalacijska dela

(klimatizacija in prezračevanje, centralna in vodovodna inštalacija, elektroinštalacije)

- vzdrževanje okolice in zelenic

UGODNO KAMIQ in SCALA IZ ZALOGE

SKODA

Ko veste kaj vam najbolj ustreza.

avtocenter stavanja

Nova Gorica, t: 05 33 84 590
Tolmin, t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

PRODAJA
SERVIS
KLEPARSTVO

Service Audi Service SEAT Service SKODA Service Volkswagen Service

Kompirnara poraba goriva in izpust CO₂: 4,6–8,4 t/100km in 104–115 g/km, emisija stoga: EURO6, specifična emisija deških oksidov (NO_x) 0,0138–0,0142 g/km, trdi delci, 0,00319–0,00321 g/km, število delcev, 0,59–3,95 Eil/km. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogrejni plin ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz plovila pomembno prispevajo k postojanosti kakovosti zunanjega zraka. Priporočamo delo v Comenitovi delavnici, ki vam bo predstavila stogo in PM10 ter določila akcije za zmanjšanje emisij. Če imate kakršnakoli vprašanja o porabi goriva in specifičnih emisijah CO₂ iz novih avtomobilov najde v Priročniku o varnosti porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga lahko brezplačno pridobite pri pooblaščenem SUZUKI partnerju in na spletni strani www.suzuki.si. Slike so simbolične. Do zgoraj navedenih akcij ugotovimo so upravljeni listi katalni novi vozili Vitarale A14 514-500cc, ki jim bo v obdobju akcije izstavljen račun in bo vozilo tudi registrirano. *Podatolana jantstvo v listi katalni je vključeno v SUZUKI Financiranje. Akcija velja do 31.12.2020.

Svetniki zavrnili odlok o komunalnem prispevku

Damijan Bogataj

Rdeča nit zasedanja sveta občine v Cerknem, ki je potekalo preko videokonference, so bili novi občinski davki s področja komunalne infrastrukture in stavbnega zemljišča. Občinski svetniki so nanizali vrsto pomislekov, ki spremljajo uvajanje teh novosti.

V prvem branju so najprej obravnavali predlog Odloka o subvencioniranju komunalnega prispevka za mlade in mlade družine. Slednje bi lahko uveljavljale subvencijo pri plačilu komunalnega prispevka ob gradnji stanovanjskih hiš. Besedilo odloka so pripravljavci povzeli po podobnih odlokih Občine Ajdovščina, Mestne občine Maribor in Občine Selnica ob Dravi. Mladi po tem odloku so osebe, ki niso starejše od 34 let, mlade družine pa družine z vsaj enim otrokom, v kateri nobeden od staršev ni starejši od 34 let. Subvencija je namenjena upravičencem, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje z gradnjo novega objekta ali z rekonstrukcijo obstoječega objekta na območju Občine Cerkno. Upravičenci do te subvencije bi plačali le polovični znesek izračunanega komunalnega prispevka. Po predvidevanjih pripravljavcev odloka bi morali v proračunu za prihodnje leto za pokrivanje teh subvencij zagotoviti okoli 40.000 evrov.

V razpravi je Antonija Dakskobler predlagala uvedbo limita na subvencionirani znesek in spremembo višine po zgledu dobrih praks iz sosednjih občin. Občinski svetniki so odlok v prvem branju sprejeli.

Zataknilo pa se je pri sprejemanju odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Občina Cerkno ga zadnjih 35 let pobira samo v naselju Cerkno, v preostalem delu občine pa ne. Letno zbere

okoli 180.000 evrov, z uveljavitvijo zbiranja prispevka tudi na podeželju pa bi občina dobila okrog 320.000 evrov. Kot je na zasedanju na daljavo povedala pripravljavka dokumenta Polona Kren, bi morali lastniki stanovanjskih hiš na podeželju po novem odloku letno plačevati od 70 do 90 evrov tega občinskega davka, odvisno od komunalne opremljenosti parcele.

Predlagatelji so občino razdelili na dve območji, pri določitvi meje pa po mnenju Stanka Močnika niso imeli srečne roke. Že na zasedanju matičnega odbora za infrastrukturo so člani izpostavili probleme, ki so jih z nespretno določitvijo meje povzročili predlagatelji dokumenta.

Jurij Kavčič je terjal pojasnila, kako se bo vrednotila infrastruktura, ki so jo občani na podeželju gradili sami in je sedaj v javni uporabi. Silvo Jeram iz Bukovega je ugotovil, da so vse te obremenitve prehude in napovedal, da bo glasoval proti sprejetju odloka.

Na socialne stiske številnih družin v občini

je opozorila Urška Lahajnar Ubajjogu, saj je 90 evrov novega občinskega davka za mnoge zelo velika obremenitev. Vprašala se je, kako bodo te družine plačale ta davek, ko pa jim občina sočasno organizira kuhanje brezplačnih obrokov za njihove šolarje.

Jurij Kavčič je še ugotovil, da občina še vedno nima evidence o nezazidanih stavbnih zemljiščih in zato ne bo imela pravne podlage za zaračunavanje dajatve za nepozidana stavbna zemljišča. Sosvetnike je še spomnil na primere, ko je država rubila hiše zaradi nepravčasnih plačil občinskih davkov. Branka Florjančič je povedala, da na Cerkljanskem več kot polovica prebivalcev živi na podeželju ter ugotovila, da bodo po uveljavitvi tega davka starejši posamezniki še posebej ranljiva skupina. Po mnenju Adriane Mavri pa so hudi socialni primeri tudi v samem Cerknem, kjer pa to dajatev plačujejo že 35 let.

Tik pred glasovanjem je zaradi številnih pripomb župan Gašper Uršič prekinil zasedanje. Po posvetovanju z občinsko upravo je sporočil, da prekinja obravnavo točke. Razpravo in sprejemanje odloka bodo nadaljevali na že načrtovanem decembrskem zasedanju.

Tretji občinski odlok iz serije komunalnih odlokov tega zasedanja občinskega sveta pa je obravnaval komunalni prispevek. V razpravi je Jurij Kavčič opozoril na to, da bi bila uvedba komunalnega prispevka pri kmetijskih objektih nesprejemljivo hud udarec in preveliko breme predvsem za mlade prevzemnike na kmetijah. Če občina ne bo zagotavljala subvencij, bodo občani začeli zapuščati podeželje.

Po izpeljanem glasovanju je župan Gašper Uršič ugotovil, da je pet svetnikov glasovalo za, šest pa jih je bilo proti. Pet občinskih svetnikov ni glasovalo. Župan je ugotovil, da odlok ni bil sprejet ter napovedal, da bo občinska uprava pripravila novo besedilo in ga kmalu spet poslala v postopek sprejemanja na odbore in svet Občine Cerkno.

ICRA seli računalniško izobraževanje na splet

V času hitrih sprememb in razvoja informacijske tehnologije znanja računalništva in uporabe digitalnih tehnologij ni nikoli preveč. Potrebno ga je nenehno nadgrajevati, obnavljati, dopolnjevati, saj nam omogoča večjo učinkovitost na delovnem mestu, lažje ohranjanje stikov, izmenjavo datotek ali stik z najnovejšimi informacijami.

Z mobilno računalniško učilnico so na Razvojni agenciji ICRA preteklo leto obiskovali vasi in kraje na Idrijskem in Cerkljanskem ter tako računalniška in digitalna znanja približali številnim udeležencem. Ti so s pomočjo mentorja dobili tudi odgovore na vprašanja »Kako se naredi to?« ali »Kako se spremeni tisto tam?«.

Da bodo računalniška izobraževanja v trenutnih okoliščinah nemoteno potekala še naprej, so jih do nadaljnjega preselili na splet in tako se jih lahko občani udeležijo kar od doma. Pri tem pa na ICRI poudarjajo, da učenje računalništva na daljavo ni primerno za učenje osnov, lahko pa na tak način vsak uporabnik pridobi naprednejša znanja. Brezplačni tečaji, ki jih izvajajo v sklopu projekta Digitalne rešitve ZA izzive podeželja, bodo tako do izboljšanja epidemioloških razmer potekali na daljavo, preko spletne aplikacije. »Ta omogoča zanimivo interaktivno izobraževanje, kjer v živo spremljate predavatelja, zastavljate vprašanja in prejimate ustrezna e-gradiva in naloge. Vse, kar potrebujete, je internetna povezava in računalnik. Če ga nimate, vam ga posodimo mi,« je povedala Dušanka Černalogar iz agencije ICRA ter dodala: »Veseli bomo, če nam občani sporočijo tudi pobude ali njihove potrebe, da vsebine, ki jih bomo izvajali, prilagodimo njim. Srečanja organiziramo tako, da lahko potekajo individualno ali za manjšo skupino udeležencev.«

Več informacij o razpisanih tečajih posreduje ICRA preko svoje spletne strani.

Priročnik vizualnega komuniciranja kulturne identitete Idrija

V okviru projekta i-DeNDI je nastal priročnik, ki se ukvarja z idejnimi in oblikovalskimi smernicami, da bi bilo komuniciranje vsebin znotraj javnega prostora mesta celovitejše in bolj harmonično.

Vsebinska se tako dotika vprašanj identitete prostora in higiene komuniciranja v njem. Premišljena in sistematizirana praksa vizualnega komuniciranja v mestu pravzaprav predstavlja enega od učinkovitih načinov, kako lahko identiteto mesta komuniciramo navzven, jo ozaveščamo in promoviramo. V priročniku so zato analizirani najbolj pogosti in posledično najbolj obsežni in vplivni vidni komunikacijski pojavi v odnosu do urbanega prostorskega tkiva. Podani so predlogi, prikazi in usmeritve, ki bodo, poleg že povedanega, služili tudi kot strokovna podlaga za Odlok o zunanem izgledu naselij. Rezultate projekta bomo v začetku decembra predstavili širši javnosti, zato vas vabimo, da spremljate objave na Facebooku in spletni strani Občine Idrija. / MP

Vprašanja in pobude občinski svetnikov

Stanko Močnik je vprašal župana, kako napreduje projekt gradnje regijske kolesarske povezave za katero naj bi dobili 1,8 milijona evrov iz EU skladov.

Jurij Kavčič je povedal, da morajo po novem kmetije uporabljeno PVC folijo od bal odvažati na deponijo v Ljubevč. Menil je, da je to nesprejemljivo in terjal, da folijo prevzema komunala na zbirnem skladišču v Cerknem. »Če se ta zahteva ne bo uresničila, bodo grape in gozdovi spet polni te folije ali pa se bo ta sežigala, kar bo zelo škodljivo za okolje,« je še povedal Jurij Kavčič.

Urška Lahajnar Ubajjogu je povedala, da so bile krajevne skupnosti obveščene o tem, da jim bo po novem komunala z ogromnim povišanjem zaračunavala odvoz odpadkov iz pokopališč. Vprašala se je, kje naj krajevne skupnosti črpajo ta ogromna sredstva, saj so prihodki od grobarin zelo nizki. Podvomila je tudi v navedbe, da odvoz poteka mesečno in

sklenila, da »ni pošteno, da se poslovanje firme rešuje na mrtvih«.

Stanko Močnik je ugotovil, da se že dve leti v svetu pogovarjajo o komunalni in menil, da je napočil čas za iskanje alternative. »Od te komunale ne vidim prav nič, da bi se približala občanom. Uporabniki res niso krivi za vse komunalne neumnosti iz preteklosti in sedaj samo čakamo, kdaj bo prišel nov predlog za povišanje cen.« Predlagal je, naj se občinski svet opredeli do tega problema in da se takoj najde alternativa. Z njim se je strinjal tudi Silvo Jeram in povedal, da se cene samo dvigujejo in dvigujejo. Ugotovil je, da bi odpadke moral nekdo odvažati za neko primerno ceno. »Komunali v Idriji je treba krepko in na glas povedati, kar jim gre, saj se s pokopališča na Bukovem odpadki vsak mesec ne odpeljejo ampak to komunala izvede samo enkrat letno.«

Urška Lahajnar Ubajjogu je izpostavila pomislek glede tega, da urejanje toplih obrokov za šolarje ne bi prineslo pretirane

diskriminacije prejemnikov te pomoči. »Naša dražba postaja tudi lokalno vse manj tolerantna. Strah me je za te družine, saj je med nami vse več sovraštva. Pozivam vse vpletene, da razmere spremljajo in ukrepajo v smeri ublažitve eventualnih napadov. Kot učiteljica se soočam s tem, da so si tudi otroci, zaradi družinske miselnosti, vse bolj sovražni med sabo in tega bo le še več.«

Domen Uršič je povedal, da trenutno poteka prevzem toplih obrokov v kuhinji, s šolo pa občina išče alternativne rešitve, da bi tudi otroke, ki so najbolj ogroženi, oskrbovali na dovoljen način. Šola zagotavlja 20 obrokov. Občina bo šoli predlagala, naj zagotovi individualno obravnavo za učence, ki doma nimajo pogojev za šolanje na daljavo.

Antonijo Dakskobler pa je zanimalo, kdaj bo občinski svet prejel poročilo o delu nadzornikov.

Pot ob Rakah mesec dni zaprta za sprehajalce

Starodavna pešpot ob Rakah je osrednji rekreativni objekt v Idriji. Dobrih 2,5 kilometra dolga pot od cesarjevega jaška, ali kot rečejo domačini od Kajzer, do jeza pri Kobili v vseh letnih časih omogoča gibanje na svežem zraku. To je v teh zaostrenih razmerah še kako potrebno številnim domačinom. Po tej trasi je urejena tudi naravoslovna učna pot, na kateri obiskovalci spoznavajo naravne in tehnične znamenitosti in ta je tudi del z vpisom na listo svetovne dediščine pri Unescu zaščitene rudarske dediščine.

Vodni kanal Rake je bil zgrajen že v 16. stoletju. Od jezua pri Kobili so vodo iz Idrije po Rakah speljali vse do današnjega mestnega središča, kjer so jo izkoriščali za pogon rudniških naprav. Voda iz Rak je poganjala tudi znamenito Kamšt pod Jožefovim jaškom, ki so jo za črpanje rudniške vode zgradili leta 1790. Iz globine 230 metrov je v eni minuti prečrpala 300 litrov vode.

Od 24. novembra do 15. decembra bo sprehajanje po Rakah onemogočeno, saj bodo gozdarji na tem območju opravljali obsežno sečnjo poškodovanih in nevarnih dreves. Lastnica gozdov na tem območju je država. Na pobudo občine so gozdarji pregledali območje in potrdili informacije občanov, da večje število dreves ogroža varno sprehajanje po tem območju. Skladno z odločbo zavoda za gozdove je podjetje Slovenski državni gozdovi razpisalo natečaj za izbor zunanega izvajalca za sečno odkazanih dreves. Preko prijave na razpisu so dela oddali podjetju Rupnik iz Jeličnega vrha, ki bo v štirih predvidenih tedenskih terminih sekal in odvažal podrti drevesa.

Zapora poti na Rakah

Podjetje Slovenski državni gozdovi d.o.o. bo novembra in decembra izvajalo sečnjo potencialno nevarnega drevja ob poti na Rakah. Zaradi navedenih del bo potrebna popolna zapora poti v naslednjih terminih:

- od 24. do 27. novembra,
 - od 30. novembra do 4. decembra,
 - od 7. do 11. decembra in
 - od 14. do 15. decembra.
- V teh terminih bo pot zaprta med 7. in 16. uro.

Prosimo za razumevanje, saj so dela namenjena izboljšanju varnosti tega območja. / Občina Idrija

Gozdarji pa bodo morali pri sečnji paziti tudi na obstoječo infrastrukturo. Zaradi zahtevnosti terena si bodo morali pri odstranjevanju podrtega lesa iz nekaterih slabo dostopnih predelov pomagati tudi s konji. Drevje bodo najprej deponirali na območju stare Mejce in od tam preko vlake čez korito reke Idrije premaknili do nakladalne postaje na desnem bregu reke. Od tam naprej pa bodo les odvažali z gozdnimi tovornjaki.

Sprva leseni vodni kanal so leta 1776 obzidali s kamenjem in tak je ostal do današnjih dni. Rake so del rudarske dediščine, ki je vpisana na seznam svetovne dediščine pri Unescu.

Kot je potrdili Klemen Kosmač iz podjetja Slovenski državni gozdovi, se na tem območju upravljavci gozda soočajo z jesenovim ožigom. Gre za nevarno bolezen, ko gliva napade koreninski sistem drevesa in ta preprosto odmre. Na območju rak je veliko jesenovih dreves in gozdarji razen poseka praktično nimajo drugega zdravila za okužena drevesa. S to nevarno nadlogo pa se soočajo v domala vseh predelih države.

Na območju Rak bodo gozdarji v prihodnjih štirih tednih posekali le manjše število dreves. Prihodki, ki jih bodo dobili s prodajo lesa, pa nikakor ne bodo dosegli stroškov posega, saj bo količina odstranjenih dreves relativno majhna. »O nobenem goloseku ne moremo govoriti, saj bomo posekali le nevarna in poškodovana drevesa,« je odločno pojasnil Klemen Kosmač iz podjetja Slovenski državni gozdovi, ki območje Rak zelo dobro pozna.

Ob začetku te preventivne sečnje izvajalci in občina posebej pozivajo vse domačine in druge rekreativce, da naj se dosledno držijo opozoril in prepovedi gibanja v času odstranjevanja dreves.

Vsaka kršitev prepovedi gibanja je lahko smrtno nevarna, saj sodi podiranje in odstranjevanje dreves med zelo nevarna opravila.

Gozdovi na območju Rak imajo prvenstveno izobraževalno in rekreativno

Veliki jesen je zaradi izjemnih dimenzij debela in razprostrte krošnje najmogočnejše drevo ob Rakah. Da je drevo res izjemno, nam potrdi podatek, da je njegov premer 1,3 metra in višina 30 metrov. S hitrim izračunom lahko ocenimo, da je v drevnini tega jesena okrog 20 m³ lesa. Jesenovina je plemenit, zelo svetel, trd in trden les, vsestransko uporaben, primeren za športne rekvizite in orodje ter dele glasbil.

vlogo. Številni Idrijčani se vsakodnevno odpravljajo na Rake na sprehod, rekreativci pa si tam nabirajo kondicijo in nove moči za športne podvige. Zaradi jasnega javnega interesa za oblikovanje skupnih vsebin na področju športa in rekreacije si občina prizadeva za urejanje in upravljanje s širšim območjem Rak. To se smiselno vključuje tudi v prizadevanja za revitalizacijo in obnovo celotnega območja Jožefovega jaška, ki predstavlja tudi impozantno vstopno točko v Krajinski park Zgornja Idrija.

Iz odločbe o sečnji dreves in zaprtju območja Rak je razvidno, da bodo dela potekala od domačije Felc do Kobile. Gozdarji se bodo tako izognili območju od Kajzer do Felca, na katerem so ohranjena še nekatera drevesa znamenitega dobovega drevoreda, ki pa ni zaščiten. Gre za posebno vrsto hrasta, ki je v naših krajih silno redek. Po domnevah poznavalcev naj bi sadike za nasad ob vodnem kanalu v Idrijo prinesli iz Vojvodine.

Starost hrastov in zgodovinske okoliščine pri urejanju Rak kažejo, da so dobov drevored zasadili v času, ko so obzidavali lesene Rake, to je okrog leta 1776. Po končani obzidavi so uredili še dovozno pot, ki je omogočala reden nadzor in potrebna popravila. Hkrati pa je bila pot, v kraju, kjer je ravnina redkost, tudi sprehajališče in skupaj z Mejco kraj za druženje.

Vprašanja in pobude občinskih svetnikov

Nada Golja Vastič je pohvalila Zavod za turizem Idrija, ki je organiziral brezplačne vstopnice za ogled idrijske dediščine. Prepričana je, da bo korona kriza minila in takrat bo spet čas za seznanjanje turistov z našimi biseri.

Metod Habe je predlagal, naj občina podpre zamisli za ureditev Mejce. Tamkajšnje sprehajalne poti naj bodo dostopne vsem, v Meji pa naj se postavi tudi gostinski objekt s sanitarijami in elektriko ter primerno postrežbo. To zamisel naj se vključi v program razvoja občine. Da je ta lokacija odlična, potrjuje tudi prireditev Praznik idrijskih žlikrofov, ki so ga z velikim uspehom in številnimi pohvalami letos pripravili v Meji.

Metod Habe je predstavil tudi pobudo za redno vzdrževanje Rožnega hriba s kalvarijo, saj gre za eno najbolj prepoznavnih vedut Idrije s cerkvijo svetega Antona. Ugotovil je, da se zadnjih pet let slabo skrbi za urejanje tega območja in predlagal, naj se v proračunu zagotovijo sredstva za vzdrževanje kulturne krajine na tem območju. Ugotovil je še, da je na območje Jožefovega jaška pri Kajzer še vedno skladišče posipnih materialov komunale in da obljuba o selitvi teh še ni uresničena. Poudaril je, da gre za pomembno kulturno dediščino, ki bi morala biti tudi primerno urejena.

Župan **Tomaž Vencelj** je takoj pojasnil, da se bo skladišče soli pomladi selilo v Ljubevč, kjer bo komunala dobila v najem dodatna zemljišča. »Prihodnje leto bomo območje Kajzer pospravili, ustanovil pa sem tudi delovno skupino, ki bo oblikovala program ter vsebine za to območje. V urbanističnih načrtih je to območje še vedno rezervirano za gradnjo hotela, kar pa je nedopustno in pravi 'nonsens',« je povedal župan ter dodal, da sam vidi to območje kot prostor za druženje ob kulturnih dogodkih in v tesni povezavi z Mejco.

Tatjana Majnik je opozorila, da imajo ljudje na podeželju še vedno zelo velike težave s širokopasovnimi povezavami.

Pritrdil ji je **Dejan Mrak** in ugotovil, da se šola od doma nadaljuje, probleme s tem pa imajo na podeželju, kjer so težave z internetom in mobilnim telefonskim signalom. Predlagal je še, da naj občina oblikuje pobudo in jo pošlje na vlado, da se v času korona krize zagotovi izboljšanje optičnih povezav do podeželja.

Aleksander Paglavec je vprašal, kako je z odsevnimi stekli na stebričkih ob cestah. Namestitev teh je predlagal že pred pol leta, pa se ni še nič zgodilo. Pohvalil je projekt izposoje električnih koles ter ugotovil, da parkirišče v Barbarah še vedno ni urejeno za avtodome.

Bojan Režun je predlagal, naj se območje Kajzer poveže z Mejco. Nasprotoval pa je zamisli, da bi se otroško igrišče ogradilo, saj to ni živalski vrt. Pohvalil je še občinsko upravo za pripravo in izvedbo zasedanja občinskega sveta na daljavo preko aplikacije Zoom.

Nada Golja Vastič je še predlagala, naj se v novih prostorskih dokumentih uredijo statusi zemljišč in določi namenske rabe zemljišč na območju Kajzer.

449

evrov na občana
je ta trenutek zadolžena povprečna
slovenska občina

190

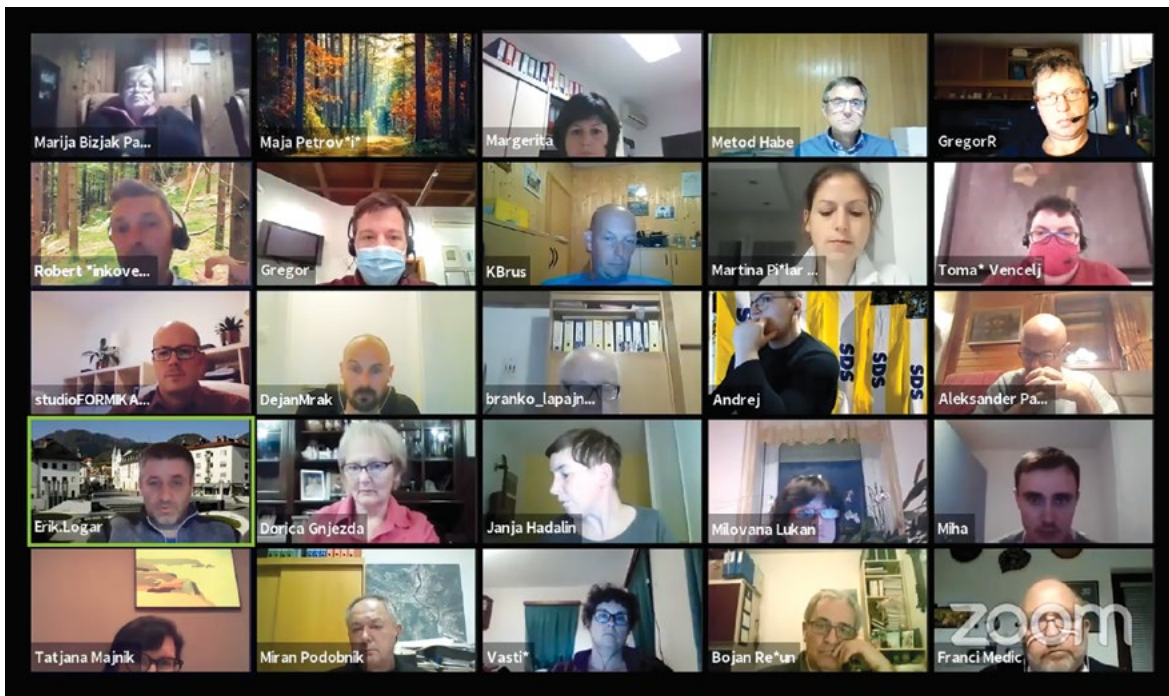
evrov na občana
je ta trenutek zadolžena idrijska občina

Damijan Bogataj

Osrednja točka novembrskega zasedanja sveta občine v Idriji, ki je potekala na daljavo preko aplikacije Zoom in se je je udeležilo 17 članov, je bilo prvo branje proračunov za leti 2021 in 2022. Za pripravo tega temeljnega finančnega dokumenta občine je po statutu zadolžen župan, sprejemajo pa ga občinski svetniki v dvofaznem postopku.

V uvodu k obravnavi proračunov je župan Tomaž Vencelj izpostavil nekaj okoliščin, ki so krojile pripravo proračunov za dve koledarski leti. V treh krogih posvetovanj z uslužbenci občinske uprave so se izkristalizirali sezname projektov, ki jih je župan umestil v občinski proračun. Pred oblikovanjem tega se je večkrat srečal tudi s predsedniki svetov krajevnih skupnosti, ki dokument podpirajo.

Kot je na zasedanju občinskega sveta poudaril župan Tomaž Vencelj, občina v prihodnjih dveh letih načrtuje izpeljavo petih večjih projektov na področju cestne infrastrukture. Na seznam so umestili rekonstrukcijo in obnovo ceste od Idrije preko Rebra do Dolov v dveh fazah, ureditev pločnikov in javne razsvetljave v Triglavski ulici, ki je ena najslabše opremljenih v občini, ceste na območju Jeličnega vrha, Mrzlega vrha in Vojskega. Med pomembne investicije se uvršča tudi

Kako pravično in smotrno razdeliti 16 milijonov evrov?

dokončanje gradnje novega vrtca in prenova pritličja osnovne šole v Spodnji Idriji, ki bo dobila tudi novo razdelilno kuhinjo. Z deli naj bi končali tudi na poslopju osnovne šole v Idriji, kjer so ob energetski sanaciji objekta na prej neizkoriščenem podstrešju pridobili prostor za veliko knjižnico in računalniško učilnico. S sredstvi omrežnine, ki jih komunala vsak mesec pobira od lastnikov vodovodnih in kanalizacijskih priključkov, bo občina plačala gradnjo čistilne naprave v Godoviču. Veliko denarja pa bo občina prihodnje leto namenila za izdelavo projektne dokumentacije, s katero bo v prihodnjih letih kandidirala na razpisih za pridobitev sredstev nove kohezijske sheme in za pridobitev sredstev, ki jih država obljublja občanom za okrevanje po epidemiji koronavirusa.

Občina bo potrebni denar za delovanje dobila iz dohodnine in finančne izravnave, preko katere država zagotavlja denar za delovanje lokalnih skupnosti. Za manjkajoči del pa bo najela še nekaj kreditov. Kot je pojasnila vodja finančne službe Margerita Strnad Kos, je ta trenutek povprečna občina v državi

zakreditirana za 449 evrov na občana, občina Idrija pa le za 190 evrov na občana. Okoli 60.000 evrov manj pa bo občina v prihodnjem letu dobila zaradi zmanjševanja števila prebivalcev ter manjšega števila otrok in starejših.

Občina podhranjena na področju kulture

V razpravi je Bojan Režun ugotovil, da so v »občini spet najpomembnejši asfalti, za postavlja pa se področje kulture. Na vseh področjih se proračunske postavke povečujejo, za kulturo pa ostajajo sredstva enaka. Vsi v teh dneh pogrešamo kulturne dogodke in zato bi bilo prav, da bi

tudi v proračunu na postavki javni kulturni projekti dobili primerno podporo«. Bojan Režun je še ugotovil, da bo občina v prihodnjih dveh letih nekaj denarja dala vsaki krajevni skupnosti za organizacijo krajevnega praznika in se ob tem vprašal, kdo bo praznike organiziral, saj so krajevna kulturna društva tudi zaradi financiranja v velikih težavah. Župana Tomaža Vencelja je še spomnil na participativni proračun, ki še ni uresničen, saj včasih tudi zelo majhne izboljšave ljudem ogromno pomenijo.

Franci Medic je razpravljal o tem, da bi morala občina več investirati v izboljšanje pogojev življenja, s čimer

bi ljudi spodbudili k priseljevanju v Idrijo. Mladi Idrije ne vidijo kot mesto svoje prihodnosti. Po njegovem mnenju bi morala občina okrepiti komuniciranje in informiranje, ki je za delovanje vsake lokalne skupnosti zelo pomembno. »V občini Idrija podjetja vsako leto dobivajo nagrade za visokotehnološke uspehe, iz česar lahko sklepamo, da nam sivih celic ne manjka. Idrija pa kljub temu ni privlačna za mladino.«

Robert Šinkovec se je strinjal s predlogom župana, da se več denarja nameni za urejanje cest na podeželju. Kljub temu pa je pogrešal opredelitev najpomembnejših investicij za občino. Ugotovil je, da je občina podhranjena na področju kulture, pogreša pa jasno usmeritev in investicije v športne parke ter v kulturne objekte. »Na prihodkovni strani proračuna se sredstva manjšajo, povečujejo pa se plače občinski upravi za vsaj 15 % in s takim položajem se ne morem strinjati,« je še povedal Robert Šinkovec.

Direktor občinske uprave Gregor Prezelj je pojasnil, da bodo plače zaposlenih v občinski upravi tudi v prihodnjih dveh letih ostale na enaki ravni kot doslej. So skladne z veljavno umestitvijo uslužbencev v plačilne razrede. Potrdil pa je, da se javnim uslužbencem postopoma vračajo dodatki, ki so jim bili v času ekonomske krize odvzeti.

Občina naj nameni pozornost najboljšim športnikom

Erik Logar je pozitivno ocenil sodelovanje občinske uprave s predsedniki krajevnih skupnosti pri oblikovanju proračuna in dodal, da bi morala občina sofinanciranju športa nameniti več javnih sredstev. Predlagal je še, da bi občina najboljšim športnikom namenila posebno prireditev in jim s tem dala priznanje za njihove dosežke.

Miha Velikanje je ugotovil, da s tem proračunom krajevne skupnosti res »dobivajo neko veljavo in se jih tudi posluša«. Strinjal se je s tem, da občina vlaga več denarja v ceste, saj se s tem izboljšuje prometna varnost ter dodal, da bo po novem vsaka krajevna skupnost dobila nekaj sredstev za organizacijo krajevnega praznika, kar je po njegovem mnenju zelo dobro.

Podžupan Branko Lapajne je v razpravi ugotovil, da visoko izobrazena mladina dela v tej občini ne dobi in zato ga poiščejo drugod. »Plače v idrijskih tovarnah so korenito nižje od plač v tovarnah, ki so 30 ali 40 kilometrov stran in zato izobrazena mladina odhaja. Nekaj let se vozijo, potem pa se preprosto preselijo bližje delovnim mestom,« je še dodal Branko Lapajne.

Petnajsta redna seja sveta občine je skladno s sklepom druge izredne seje potekala preko interneta. Na njej je sodelovalo sedemnajst občinskih svetnikov. Z aktivnim sodelovanjem na seji so imeli težave le svetniki s podeželja, saj je na območju občine več »belih lis«, kjer ni zagotovljen širokopasovni dostop do interneta. Kljub negotovosti pred začetkom seje na daljavo je bila večina svetnikov ob koncu zadovoljna s tem načinom izpeljave seje.

Kadrovski vrtiljak

Občinska komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je občinskemu svetu predlagala izdajo soglasja k imenovanju Nade Božič Eržen na mesto direktorice Mestne knjižnice in čitalnice Idrija, saj jo je svet zavoda že potrdil. V razpravi je Franci Medic menil, da bi se kandidatka za tako pomembno mesto morala predstaviti na zasedanju občinskega sveta. Imenovanje so obravnavali tudi člani odbora za družbene dejavnosti in izdali soglasje. Občinski svetniki so z večino potrdili izdajo soglasja.

V svet osnovne šole so bile kot predstavnice občine imenovane Petra Vončina, Jožica Lazar in Vesna Miklavčič.

Občani oporekajo občinskim redarjem

Občinska redarja sta občinskim svetnikom predstavila poročilo o delu v letu 2019. Obravnavala sta okoli 1.000 zadev, največ se jih je nanašalo na napačno parkiranje, med ulicami pa je bilo največ kršitev na Vodnikovi ulici v Idriji. Izdala sta tudi okoli 300 plačilnih nalogov zaradi prehitre vožnje, med katerimi je bilo največ primerov prehitre vožnje na Vojkovi ulici v Idriji. Rekord je tam peljal celo 97 km/h, povprečna hitrost kršitelja pa je znašala 68 km/h. Občinska redarja sta obravnavala tudi 19 primerov zapuščenih vozil in pet od teh je odpeljal pooblaščen odstranjevalec. Na odločbe redarjev so v letu 2019 prejeli 47 ugovorov in zahtev za sodno varstvo. Svet za preventivno in vzgojo v cestnem prometu je predlagal namestitvev stacionarnega opozorilnega radarja na Lapajnetovi ulici. V razpravi je Erik Logar predlagal, naj se namesto skoraj vsakomesečnega merjenja hitrosti na glavnih ulicah v mestu postavijo opozorilni merilniki hitrost, ki voznike opozarjajo na morebitno prekoračitev hitrosti. Podžupan Branko Lapajne pa je ugotovil, da sta občinska redarja s pobranimi kaznimi zaslužila za svoje plače in še nekaj malega ostane v proračunu občine. Lahko bi bila bistveno bolj učinkovita. Občinski svetniki so se z letnim poročilom le seznanili in niso opravili glasovanja.

Dom na Marofu bodo dozidali

Dom upokojencev Idrija, ki je v zasebni lasti, namerava posodobiti in dozidati domsko enoto na Marofu. Za izvedbo tega pa je potrebno izdelati občinski podrobni prostorski načrt, ki bo prenovi in dozidavo omogočil. Sedaj veljavni prostorski akt takega posega v to območje ne dovoljuje.

Kot je na zasedanju občinskega sveta povedal Nejc Gosak iz Studia Formika iz Cerknice, kjer pripravljajo dokumentacijo, so idejne skice za obnovo in dozidavo že pripravljene. Ob prenovljenem obstoječem poslopju bodo zgradili še tri nova poslopja in s tem korenito izboljšali pogoje za izvajanje institucionalnega varstva starejših. Občina bo potrebovala vsaj pol leta za pridobitev mnenj nosilcev urejanja prostora. Občinski svetniki so soglašali z začetkom postopkov.

Proračun Občine Idrija letos in v prihodnjih dveh letih			
vir prihodka	2020	2021	2022
1. Davčni prihodki	10.441.778	10.794.231	10.417.276
2. Nedavčni prihodki	2.177.389	2.193.532	2.049.535
3. Kapitalski prihodki	1.195.395	1.229.819	926.651
4. Prejete donacije	17.000	2.000	2.000
5. Transferni prihodki	2.233.572	1.822.753	1.254.694
6. Prej. sredstva iz EU	238.894	156.329	15.000
Prihodki proračuna skupaj	16.304.028	16.057.335	14.650.156

OBVEŠČAMO JAVNOST

ORGANIZIRANJE ZIMSKE SLUŽBE VZDRŽEVANJA CEST

Prevoznost skoraj 450 kilometrov cest na razgibanem geografskem terenu Idrije in Spodnje Idrije ter čiščenje površin za pešce se bo pozimi zagotavljala po prednostnem vrstnem redu glede na kategorijo cest, gostoto in strukturo prometa, geografsko-klimatske razmere ter lokalne potrebe.

Vozila in stroje za pluženje bodo skladno s predpisi in izvedbenim programom zimske službe v Občini Idrija ponovno zagnali, ko bo višina snega na cestah I. in II. lokalnega prednostnega razreda presegla 10 cm, na drugih cestah pa 15 cm. Ob napovedih obilnejših in neprekinjenih snežnih padavin bodo s čiščenjem lahko začeli tudi pri nižji višini zapadlega snega.

Pri tem velja opozoriti na naslednja pravila: šteje se, da je cesta prevozna tudi v primeru, ko je promet možen z uporabo zimske opreme vozil. Na odsekih cest z vzdolžnim naklonom nad 10 odstotkov se upošteva, da je prevoznost zagotovljena tudi, če je promet možen le z uporabo snežnih verig. V izrednih snežnih razmerah, kot so izjemno močno sneženje, močni zameti, snežni plazovi in poledica, ki onemogočajo odstranjevanje ledu z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi, zagotavljanje prevoznosti ni obvezno, promet vseh ali posameznih vrst vozil na problematičnih cestah pa se lahko začasno prepove ali omeji.

O zaporah določenih cestnih odsekov bo Komunalna Idrija ažurno seznanjala vse ustrezne službe in udeležence v prometu preko sredstev javnega obveščanja in družbenih omrežij.

Aktualnim vremenskim napovedim se prilagaja tudi izvajanje posipanja. Redno se bo posipalo ulice v Idriji in Spodnji Idriji ter ceste, na katerih se izvaja javni promet. Zaradi nepredvidljivosti zimskih razmer se lahko (kljub pozornemu spremljanju vremenskih napovedi in dolgoletnim izkušnjam) zgodi, da so sprejeti prekomerni ukrepi posipanja ali pa so sprejeti prepozno. Takrat se stopnja varnosti v prometu bistveno zmanjša, zato je nujno, da vsi udeleženci v prometu ravnavajo odgovorno in se prilagodijo razmeram na cestah oziroma drugih javnih površinah.

Za varnost na cestah smo odgovorni tudi vozniki in drugi uporabniki

Komunalna in Občina Idrija vsem uporabnikom cest in javnih površin oziroma vsem udeležencem v prometu v času zimskih razmer svetujeta še večjo mero previdnosti in strpnosti. Ob močnem sneženju voznikom odsvetujeta pot in njih hkrati pozivata, naj svoja vozila vselej umaknejo s cest oziroma jih parkirajo na ustrezna mesta, da ne ovirajo **dela vozil in strojev za pluženje in posipanje**.

Na sedežu Komune lahko občani tudi to sezono prevzamejo 25-kilogramske vreče soli za posipanje. Zaradi situacije

z epidemijo pa jih naprošajo, da se predhodno najavijo na telefonski številki (05) 37 27 72 00.

Še zlasti velja opozorilo občanom, naj na površine za pluženje in posipanje (pločnike, ceste, ulice), cestne požiralnike in jarke ali ob hidrante, prometne znake in oglasne deske **ne odmetavajo snega z lastnih dovozov in dvorišč**, saj s tem močno otežujejo in nalagajo dodatno delo izvajalcem zimske službe.

Da bo izvajanje zimske službe potekalo čim bolj nemoteno, morajo s prometnih **površin odstraniti ograje in vse druge podobne ovire** (ograje, električne pastirje, zidove, žive meje, kole, železne palice ipd.), ki bi se med izvajanjem lahko poškodovale ali onemogočale pluženje. Ob tem velja opozoriti, da za postavitev objektov v 5-metrskem varovalnem pasu na lokalnih cestah oziroma 3-metrskem pasu na javnih poteh, lastniki potrebujejo soglasje Občine. V nasprotnem primeru izvajalci zimske službe ne morejo odgovarjati za morebitno povzročeno škodo na tovrstnih objektih.

Vsi lastniki oziroma uporabniki stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov so dolžni **zagotoviti neoviran dostop smetarskim vozilom** do zbirnih in prevzemnih mest ter po potrebi **očistiti sneg na in ob zabojnikih**. Hkrati so odgovorni za **odstranitev ledenih sveč s streh, namestitvev snegobranov oziroma čiščenje površin pred svojimi objekti**.

Dosegljivi tudi na dežurni številki

V sezoni zimske službe (med 15. novembrom tekočega leta in 15. marcem prihodnjega leta) Komunalna zagotavlja tudi 24-urno dežurno službo in operativno službo, ki spremljata stanje na cestah in stanje vremena preko terenskih ogledov, vremenskih portalov, spletnih kamer in terenskih informatorjev.

Intervencije se po potrebi izvajajo tudi izven tega obdobja: v primeru napovedanega poslabšanja vremenskih razmer je zagotovljena 24-urna pripravljenost dežurne službe na delovnem mestu, ki po potrebi ukrepa in aktivira izvajalske ekipe. Za informacije o nepluženih ali poledenelih delih cestišč so v tem času dosegljivi na **dežurni številki 051 440 556**.

Informacije o morebitnih zaporah objavljajo na spletnih straneh www.komunalaidrija.si in www.idrija.si ter na FB strani **Komune Idrija**. Na spletni strani Komune Idrija je objavljen tudi prednostni red pluženja glede na kategorizacijo cest.

Jesen je vsem prinesla nove izzive

Ko se spomnimo poletja, se spomnimo predvsem kako smo razmišljali, da je letos vse drugače. Zdaj, ko smo že globoko v drugem valu epidemije, pa gledamo nazaj na poletne mesece in si želimo, da bi bilo kot takrat. Čeprav nismo mogli izvesti poletnega letovanja, ki se ga vsako leto tako veselimo in so bile naše aktivnosti nekoliko omejene, smo se imeli lepo in veseli smo, da smo se vsaj v poletnih mesecih lahko zabavali v družbi naših najmlajših.

Jesen pa je vsem prinesla nove izzive. S polno paro smo se pripravljali na jesenske počitnice in za cel teden pripravili zanimive in zabavne počitniške aktivnosti. Nad izvedbo programa vse do zadnjega nismo obupali, saj so se prosta mesta skoraj rekordno

hitro napolnila. Žal pa smo, zaradi vedno strožjih preventivnih ukrepov, morali program v zadnjem trenutku odpovedati, saj je bila izvedba aktivnosti ob upoštevanju vseh omejitev žal nemogoča. Upamo, da so otroci klub temu preživeli lepe, ustvarjalne in aktivne počitnice v družinskem krogu z veliko zabave in gibanja na svežem zraku.

S ponovno uvedbo šolanja na daljavo se je izkazalo, da nekatere družine še vedno nimajo primerne opreme za izvajanje pouka na daljavo. S pomočjo naših prijateljev, donatorjev, smo v spletni dobrodelni akciji kar hitro našli opremo za dve družini, ki prej pogojev za delo nista imeli. Prav tako smo, v sodelovanju z Zvezo Prijateljev Mladine Slovenija in A1 Slovenija, z brezplačnimi modemi za brezžični internet opremili kar pet družin iz naše občine in tako njihovim šoloobveznim otrokom omogočili sodelovanje pri pouku. Veseli nas, da smo s svojim delom družinam vsaj nekoliko olajšali to težavno obdobje.

Čeprav se morda zdi, da se je svet ustavil in je v njem prostora le še za pogovore o virusu, ukrepih in stiskah, ki jih ljudje doživljajo, pa smo sami zaposleni z veliko lepšimi stvarmi. Napenjamo možgančke in iščemo rešitve, kako bomo v dani situaciji otrokom vseeno pričarali lep praznični december. Tudi Dedek Mraz še ni obupal in še verjame, da bo lahko obiskal vse pridne otroke. Vključili smo se tudi v vseslovensko akcijo Trije zimski botri, pri kateri že več let, z vašo pomočjo, izpolnjujemo otroške želje. Pisma otrok smo že zbrali, za vse, ki bi radi sodelovali pri obdarovanju, pa so na voljo na spletni strani www.trijezimskibotri.si. Darila za naše otroke bomo nato sprejeli in poskrbeli, da bodo pravočasno dostavljena na prave naslove.

Časi so čudni in vse preveč enostavno je dovoliti, da nas življenje potegne v svoj vrtinec pesimizma in negativnosti. Pa ni treba, da je tako. Če potrebujete pomoč, se vedno lahko obrnete na nas in skupaj bomo poiskali rešitve. Prav tako je okrog nas veliko priložnosti za dobrodelnost, ki zagotovo prinese neko svetlo točko v naša življenja. In ne pozabimo na prijaznost. Morda je dovolj že prijazen pozdrav in nasmeh, pa čeprav se le ta skriva za masko.

/ Petra Likar, ZPM Idrija

Novo taborniško leto

Preteklo taborniško leto smo v Rodu kranjskega jegliča Sp. Idrija kljub številnim oviram uspešno zaključili s poletnimi delavnicami za najmlajše in bivakiranjem za starejše člane, o čemer smo poročali že v avgustovski številki. Z novim šolskim letom pa se je začelo tudi novo taborniško leto, ki nam je ponudilo nove izzive.

Prva akcija, ki smo jo organizirali v septembru, je bil predstavitveni tabor. Zaradi omejitev je dogodek moral potekati malo drugače, kot smo navajeni, vendar smo bili z udeležbo in izvedbo vseeno zadovoljni. V začetku oktobra je sledil vikend za vodnike, na katerem smo vodniki obnavljali in pridobivali znanje, se družili in pripravljali načrte za novo leto. Preko igre vlog smo ponovili znanje prve pomoči, na praktični delavnici komunikacije pa smo izboljšali svoje komunikacijske veščine in pridobivali znanje o reševanju konfliktov. Podučili smo se tudi o pomenu vrednotenja in pisanja poročil ter obnovili znanje orientacije. Na eni izmed delavnic nam je načelnik družine popotnikov in popotnic predstavil svoj zaključni projekt z Wood Badge tečaja, ki se ga je udeležil letos avgusta. Wood Badge tečaj je mednarodno priznana izobraževanje za vodje, ki ga organizira Zveza tabornikov Slovenije. Vsak udeleženec si mora na koncu tečaja izbrati svoj projekt in naš načelnik PP se je odločil, da bi rad izboljšal delo s popotniki in popotnicami v našem rodu (člani od 16. do 21. leta). Njegov projekt med drugim vključuje vpeljavo Programa popotnikov in popotnic, ki ga je pripravila ZTS. Program je prilagojen posamezniku, njegov namen pa je pomagati mladim, da postanejo angažirane, avtonomne, odgovorne in solidarne odrasle osebe. Pri tem imajo PP-ji podporo starejših tabornikov.

Zaradi poslabšanja razmer smo morali kmalu po vikendu vodnikov prekiniti s petkovimi srečanji. Za redno izvajanje sestankov preko spleta se nismo odločili, saj nismo želeli še dodatno obremenjevati staršev in otrok še bolj prikovati za elektronske naprave. Naša želja je, da se otroci gibajo v naravi. K temu smo jih poskušali spodbuditi z našim jesenskim izzivom. Izbrali smo deset vrhov na Idrijskem in Cerkljanskem, naloga otrok pa je, da zberejo čim več planinskih žigov z izbranih vrhov. K gibanju pa ne želimo spodbuditi samo naših članov, ampak celotne družine.

Kljub temu, da srečanj s člani trenutno ni, pa vodniki v tem času ne počivamo. Tudi mi opravljamo jesenski izziv in se še vedno vsak petek srečamo prek spleta – če ne za to, da se kaj pomembnega dogovorimo, pa vsaj zato, da se družimo. V tem času nam je uspelo izpeljati tudi pomembno investicijo v opremo, ki smo jo načrtovali že dalj časa. Od oktobra dalje smo ponosni lastniki 50 novih ležišč s prevlekami, ki bodo na taborjenju in zimovanju nadomestila stara ležišča.

Vodstvo v naslednjih mesecih čaka še veliko dela. Načrtovali bomo nove taborniške izzive na daljavo, nove naložbe v opremo in se pripravljali na srečanja v živo, v primeru da se situacija izboljša. Veselimo se dneva, ko se bomo lahko zopet družili ob taborniškem ognju. Do takrat pa lep taborniški pozdrav! / Ana Lapajne

Prodaja Božičnih dreves iz nasada

Inf: 041 390 793

Kmetija Dolenc, Janez Primožič - Podpleče 9, 5282 Cerkno (blizu Kladja)

Sveti Miklavž prihaja!

Za vse pridne otroke bo pustil majhno darilce!

Kdaj?
5. 12.,
čez cel dan

Kje?
V cerkvi v Sp. Idriji, Ledinah in Idr. Krnjoah

KREATIVO

SALON KERAMIKE IN OPREME

Kreativo d.o.o.
Vojkova ulica 4a, Idrija

T: 05 37 72 388
M: 041 426 840

salon@studiokreativo.si

Urniki:
pon-pet
8-12 in 14-16

www.studiokreativo.si

Tu smo za vas. Pokličite nas in dogovorili se bomo za prevzem materiala brez kontakta na prevzemnem mestu.

- Radiatorji
- Kopalniški dodatki
- Kopalniško pohištvo
- Lepila in fugirne mase
- Ploščice za tla, stene in terase
- Kuhinjske in kopalniške armature

Ko se borim za boljšo EU, se hkrati borim za boljšo Slovenijo

Klemen Grošelj je bil maja lani na listi stranke LMŠ izvoljen za evropskega poslanca. Ljudem želi približati delovanje Evropskega parlamenta, katerega odločitve močno vplivajo na naša življenja.

”

Idrija si lahko obeta kar nekaj sredstev iz EU skladov za okrevanje in odpornost, iz razpisov na področju zdravstva, sociale, gospodarstva, še posebej na področju malih in srednjih podjetij ter mladih in otrok. Za Idrijo ocenjujem, da je celoten nabor prihajajočih možnosti financiranja z evropskimi sredstvi zelo zanimiv in da je to velika razvojna priložnost. Bo pa potrebno k pripravi in prijavi projektov pristopiti premišljeno in poskušati z njimi zasledovati več ciljev hkrati.

V kateri odborih Evropskega parlamenta delujete?

Sem v dveh odborih in enem pododboru. Sem polni član v odboru za zunanjo politiko, ki ima pododbor za varnost in obrambo, kjer sem nadomestni član, prav tako sem nadomestni član v odboru za industrijo, tehnologijo, raziskave in energetiko. Razlika med nadomestnimi in polnimi člani je, da nadomestni nimajo glasovalne pravice, razen v odsotnosti polnega člana. Tako sem denimo v odboru za industrijo, tehnologijo, raziskave in energetiko kot poročevalec v senci o mehanizmu za podporo solventnosti podjetij lahko tudi glasoval. Čeprav parlament potem o tem še ni glasoval, smo na odboru vseeno sprejeli določena priporočila, ker menimo, da bo vprašanje solventnosti v prihodnjih mesecih in letih zaradi trenutne krize spet postalo aktualno. Ne glede na to pa lahko kot poslanec v teh treh odborih aktivno sodelujem, sooblikujem ključne dokumente in pod pogoji, ki sem jih omenil, tudi glasujem.

Kašen vpliv imajo odločitve Evropskega parlamenta na življenje državljanov Evropske unije?

Trudim se, čeprav me dogajanja okoli pandemije koronavirusa pri tem nekoliko ovirajo, da bi ljudem približal delovanje Evropskega parlamenta. Odločitve v Evropskem parlamentu, komisiji in svetu EU zelo neposredno vplivajo na življenje vseh nas. Evropski parlament je (so)zakonodajalec, kjer na koncu šteje vsak glas in je politično zelo relevanten. Ljudje v Sloveniji si morda

predstavljajo, da Evropski parlament deluje enako kot nacionalni, kjer imamo koalicije. Tukaj koalicij ni, pač pa se koalicija vedno oblikuje okoli zakonskega projekta, o katerem se poslanci vedno odločamo na dveh ravneh. Ena je nacionalna pripadnost (in jaz nikoli ne pozabim, da sem predstavnik Slovenije v Evropski uniji) in šele na drugi ravni si predstavnik politične opcije. Pri odločitvi najprej oceniš, kako predlog koristi ali škodi Sloveniji in šele nato tudi s političnega in ideološkega vidika. To je kompromis, ki odraža stališče držav članic in tudi stališče političnih skupin. Da dosežeš kompromis v mešanici nacionalnih in političnih interesov, je včasih kar dolgotrajen in pogosto tudi naporen proces. Pri čemer pa je doseženi kompromis lahko tudi težko sprejeti in takrat moraš temeljito premisliti kako naprej pri glasovanju.

V kateri skupini delujete?

Z Ireno Jovevo sva člana politične skupine Renew, gre za prenovljeno in okrepljeno liberalno politično skupino, ki je dane tretja najmočnejša politična skupina v evropskem parlamentu in hkrati velja za najbolj proevropsko. Skupaj z Evropsko ljudsko stranko, Socialdemokrati in Zelenimi tvori trdno proevropsko večino v parlamentu. A ne glede na to je danes pogosto težko doseči večino, v danes zelo barvitim parlamentu s številnimi raznolikimi političnimi skupinami. Po drugi strani pa je to priložnost za manjše nacionalne delegacije in manjše politične skupine, da lažje uveljavljajo svoje interese in to se je v več konkretnih primerih tudi izkazalo.

Lahko navedete kak primer, ko so si pot utrlji tudi slovenski interesi?

Več je bilo tovrstnih primerov. Eden je zadeval t.i. mobilnostni paket (tovorni prevozi v evropskem prostoru), ko smo s kompromisnim predlogom sprejeli za Slovenijo sprejemljivejši predlog, kot je bil prvotni iz bolj razvitih držav.

Drug primer pa je tako imenovana taksonomija. Gre za seznam določenih virov energije, ki jih po ekološki sprejemljivosti razvrščamo na pozitivno (obnovljivi), negativno (premog in podobna fosilna goriva) in nevtravno listo. V Sloveniji še vedno želimo, da jedrska opcija pri naši energetski prihodnosti ostaja odprta in je ne uvrstimo na negativno listo, kar je bilo z odločitvijo o uvrstitvi na nevtravno listo tudi doseženo.

Morda najaktualnejši primer pa je vezan na nedavno predstavljen predlog migracijskega pakta, kjer sem na komisijo v teh dneh naslovil pobudo oziroma poslansko vprašanje, da naj pripravi za obmejne regije, ki so pod pritiskom nereguliranih migracij, poseben program finančne pomoči za razvoj in okrevanje teh regij, katerega je sopolodpisalo sedemnajst poslancev, med katerimi tudi del slovenskih evropskih poslancev. Naj ob tej priložnosti omenim tudi mojo nedavno pobudo, kjer pozivam Evropsko komisijo in Svet EU k ponovnem premisleku o Mehanizmu za podporo solventnosti podjetij, saj drugi val pandemije opozarja na hitro poslabševanje likvidnosti tako podjetij, kot tudi držav članic, kar lahko na dolgi rok vodi v težave s solventnostjo in plaz stečajev, predvsem malih in srednjih podjetij. S tem mehanizmom pa bi lahko

Klemen Grošelj je bil rojen leta 1976 v Kranju. Osnovno šolo je končal v Litiji, nato šel na gimnazijo v Ljubljano, študij nadaljeval na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, kjer je poklicno pot začel kot mladi raziskovalec in bil nato deset let zaposlen kot raziskovalec. Leta 2011 je postal vodja kabineta tedanje ministrice za gospodarstvo Darje Radič, nato je nekaj let delal v državni upravi, bil leta 2018 imenovan za državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo, maja lani pa izvoljen za evropskega poslanca kot drugi na listi stranke Lista Marjana Šarca. Poznan je tudi kot komentator na področju nacionalne varnosti, avtor več člankov in avtor oziroma soavtor pri več knjigah.

podjetjem v prihodnosti pomagali prebresti težave, povzročene zaradi epidemije.

Tudi pri t.i. evropskih sredstvih sem znotraj politične skupine vedno zagovarjal stališča in vlagal ali podpiral amandmaje, ki so olajševali ali povečevali možnosti dostopa Sloveniji ali slovenskim podjetjem, raziskovalcem in lokalnim skupnostim do teh sredstev.

Kako v teh prelomnih časih vidite položaj Evropske unije in Slovenije v njej?

EU je po mojem mnenju na globoki prelomni točki. Kot celota predstavlja drugo največje svetovno gospodarstvo, posamezne članice v globalnem merilu (razen morda Nemčije, Francije in Italije) nimajo tolikšne moči. Kot največji izziv EU vidim, kako zasnovati njen nadaljnji razvoj. Ta skupni gospodarski in vse bolj tudi politični prostor dobro deluje in ne glede na politične debate menim, da je to ogrožen napredek. Tudi v sedanji krizi, ko smo zaradi koronavirusa začeli zapirati meje zaradi javnozdravstvenih razlogov, smo videli, kako zelo ranljiva in kako povezana so evropska (in tudi nacionalna) gospodarstva. Temu vidiku pa je treba dodati politično povezovanje, kjer smo priča rahlemu zastoju. Ni pa ta tako dramatičen, kot ga denimo vidita aktualna slovenska vlada ali predsednik republike.

Gre za resno soočenje dveh konceptov ali za vihar v žlici vode?

Imamo dva koncepta, eden je koncept višegrajske skupine, ki se mu na mojo žalost priključuje tudi Slovenija in vidi prihodnost EU v nekakšni menjalni uniji, kjer je bistven notranji trg in izmenjava, medtem ko ne vidijo prednosti političnega in siceršnjega povezovanja. Na drugi strani pa so države z nemško-francoskim motorjem in državami Beneluxa, ki tvorijo t.i. jedro Evrope in želijo krepiti tudi politično povezovanje, zlasti na področju zunanje, varnostne in obrambne politike ter na področju migracij, kar je povezano z varovanjem meja. Tu je razhajanje, a ne tako globoko, da se ga ne bi dalo uskladiti, pri tem pa ni nevarnosti, da bi Slovenija izgubila svojo suverenost ali bi bila kakorkoli prikrajšana.

EU torej nima alternative?

Ne mislim, da EU nima alternative. Seveda jo ima, toda ali je alternativa boljša od tega, kar nam ponuja EU? Jaz sem globoko prepričan, da alternativa ni boljša. Pomembno se mi zdi poudariti, da nam EU ponuja predvsem ogromno možnosti in priložnosti, katerih brez EU ne bi bilo. Na nas samih pa je ali bomo te priložnosti ustrezno in v polni meri izrabili v lastno korist in krepitev našega razvoja in blagostanja. In če nadaljujem, si lahko zamišljate, kako bi izgledala pogajanja o trgovinskem sporazumu med 1,3-milijardno Kitajsko in dvomilijonsko Slovenijo? Je pa že bolj ugodno, da si del skupnosti, ki ima petstomilijonski trg, ki se pogaja s kitajskim zmajem, kot pa da se z njim pogaja država sama. Verjamem, da bomo v okviru konference v prihodnosti Evrope, ki bo potekala (upam) ob koncu

nesrečne epizode ob koronavirusu, našli skupni kompromis in zagotovili uspešen razvoj tako EU kot celote kot tudi posameznih držav članic. Ob tem pa nas še čaka soočanje s posledicami krize zaradi koronavirusa, kjer prave posledice šele pridejo.

Smo pred novo finančno perspektivo Evropske unije, kako lahko Slovenija bolje počrpa evropska sredstva?

Prihodnji večletni finančni okvir EU (2021-2017) in njegov pomemben element (sklad za obnovo in prihodnost) ponujata Sloveniji ogromno priložnosti. Izziv za Slovenijo bo, kako v razmeroma kratkem obdobju dveh let pripraviti kakovostne programe, s katerimi bomo lahko počrpali sredstva, ki sodijo v tako imenovani sklad za okrevanje in odpornost. Zastaviti si bomo morali jasne prioritete, katere segmente naše družbe bomo razvijali v času prehoda v brezogljično družbo, krepitve digitalizacije našega gospodarstva, vpetega v širši evropski gospodarski prostor, v smislu odpornosti družb in gospodarstva v evropskem prostoru. To je velik izziv, pa tudi velika priložnost, ko bomo lahko pametno uporabili sredstva za razvoj na področju tehnologij 5G, prehoda na obnovljive vire energije, krepitev elektroenergetskega omrežja, ...

Opredelitve do teh vprašanj v Sloveniji še ni?

Do teh izzivov se bomo morali v Sloveniji v razmeroma kratkem času opredeliti in se odločiti, koliko vlagati v infrastrukturo in koliko v tako imenovane mehke vsebine z vidika razvoja znanja in kompetenc za te nove bodoče tehnologije.

V Idriji orjemo ledino na področju varčne rabe energije. Poznate projekt Pametno mesto?

Projekt poznam in ga tudi podpiram. Vem, da v Idriji v njem že sodelujete in to na področju učinkovite rabe energije. Tovrstni projekti, predvsem pa na ta način pridobljene izkušnje, bodo za Idrijo, in tudi širše, še zelo pomembne pri doseganju ciljev, opredeljenih tako v Zelenem dogovoru kakor tudi v programu digitalizacije, ki sta dva stebrna projekta prihajajočega Sklada za okrevanje in odpornost, kakor tudi

Večletnega finančnega okvira. Naj pri tem izpostavim, da bodo prihajajoči projekti potekali še na področju zdravstva (EU4Health), sociale, gospodarstva, še posebej na področju malih in srednjih podjetij ter mladih in otrok. Za Idrijo ocenjujem, da je glede na njeno bogato industrijsko tradicijo in glede na močno industrijo, ki domuje v vaši občini, celoten nabor prihajajočih možnosti financiranja z evropskimi sredstvi zelo zanimiv in da bo našla veliko razvojnih priložnosti. Tako VFO in SOO ponujata Idriji možnost uresničevanja projektov, ki bodo koristila tako gospodarstvu kakor tudi socialnemu in siceršnjemu družbenemu razvoju. Bo pa potrebno k pripravi in prijavi projektov pristopiti premišljeno in poskušati z njimi zasledovati več ciljev hkrati. Tako lahko z razvojem novih tehnologij zmanjšujemo ogljično in okoljsko breme, oblikujemo nove priložnosti za mlade in kakovostna delovna mesta zanje in drugo.

Kulturna in industrijska dediščina v Idriji se je oblikovala v stoletjih tesne povezanosti mesta in rudnika z Evropo. So kje priložnosti za finančno podporo EU pri ohranjanju in prezentaciji?

Ključni finančni vzvod je Program Kreativna Evropa (Creative Europe programme) in tudi znotraj skupnih programov, kot so Horizont in strukturni skladi, so sredstva, ki so namenjena ohranjanju kulturne in industrijske dediščine. Res je, da je konkurenca pri pridobivanju teh sredstev velika, a verjamem, da je lahko Idrija, še posebej ob ustreznih podpori pristojnega ministrstva, uspešna pri pridobivanju evropskih sredstev. Glede na priložnosti in res širok nabor projektov, katere predvidevata VFO in SOO, mislim, da bi morali v Nacionalnem načrtu za okrevanje in odpornost najti mesto za projekte, namenjene kulturni in industrijski dediščini. Sam vidim veliko priložnosti pri revitalizaciji nekdanje industrijske dediščine skozi projekte, namenjene mladim in otrokom ter skrbi za starejše občane. V EU že obstaja več uspešnih tovrstnih projektov, kjer so s temi ukrepi industrijsko dediščino na eni strani ohranili, na drugi pa ji dali novo življenje in uporabnost. Mislim, da bi temu modelu morali slediti

tako v Sloveniji kot tudi v Idriji.

Kdaj bo Slovenija prešla iz neto prejemnice v neto plačnico?

Za zdaj smo še neto prejemnica, a to se lahko že v času te finančne perspektive spremeni. Sklad za okrevanje in odpornost se bo financiral iz skupnega zadolževanja EU, kjer bo vprašanje lastnega vira EU, kjer se bo zadolževanje začelo poplačevati in kjer bo šlo za vprašanje, ali bo imela EU lastne vir ali ne: če ne, bo to bremenilo države članice. Na nas vseh, predvsem pa na aktualni vladi, pa je odgovornost, da oblikuje nacionalni okvir, ki bo omogočil, da bodo sredstva uporabljena na optimalen način, ne glede na položaj neto plačnice ali prejemnice. Moram priznati, da me pri tem poplava skladov, ki jih načrtuje aktualna vlada, ne prepriča in izpostavlja predvsem pomanjkanje vizije kam in kako želimo naprej. Potrebno se je zavedati, da bodo odločitve, sprejete v teh zahtevnih časih zdravstvene krize in tudi socialno-ekonomske krize, ki še ni pokazala vseh svojih razsežnosti, pomembno zaznamovale nadaljnji razvoj države, od katerega bo odvisno prihodnje blagostanje nas vseh.

Kako spremljate pogovore o vladavini prava?

Vaše vprašanje se navezuje na zelo aktualno vprašanje odnosa med porabo evropskih sredstev in vladavino prava. V parlamentu se krepijo pričakovanja, da mora biti spoštovanje vladavine prava dejavnik pri dostopu do evropskih sredstev. Zakaj EU, kot struktura, katere eden ključnih temeljev je spoštovanje pogodb in vladavine prava, se brez tega ne more ne razvijati ne preživeti. A pri tem je potrebno jasno poudariti, da to ne pomeni, da država članica, ki ima probleme zaradi vladavine prava, ne bo dobila evropskega denarja, ampak pomeni le to, da vlogo države oziroma aktualne vlade v določeni meri prevzame Evropska komisija. Denar še vedno prihaja, vloga vlade pri tem pa se nekoliko zmanjša. Slovenski poslanci nikoli nismo lobirali v smislu, da bi bila Slovenija prikrajšana za evropska sredstva, kar se nam očita. Nasprotno, vedno smo se borili, da bi dobila dodatna sredstva in da bi država in lokalne skupnosti dobile več.

Včasih se nam zdi, da je Evropska unija nekje daleč. Kaj lahko evropsolanci storite, da nam jo približate?

To je najlažje in najtežje vprašanje. Evropska unija zelo pomembno oblikuje naša življenja. Želel bi si, da bi nas evropske poslance državljani bolj »uporabljali«. Moja osebna izkušnja je sicer dobra. Prejemam klice, pisma, sporočila lokalnih predstavnikov, tudi iz drugih političnih opcij, ki me prosijo za pomoč, razlage, ... Imel sem tudi dober namen, da bi pogostejše obiskoval ljudi po Sloveniji, a me je po prvih obiskih žal prekinil koronavirus. S temi obiski bom nadaljeval, takoj ko bo to mogoče. Ko sem v kakem kraju, sem ne le zaradi predstavljanja stranke in politične skupine, pač pa tudi zato, da državljani lahko naslovijo name vprašanja, pobude, komentarje in predloge ter skušamo najti rešitve. Moja vrata so odprta za pobude ljudi, saj z njihovo pomočjo tudi evropski poslanci bolje razumemo, kaj se v Sloveniji dogaja in nam to olajša delo, ko se v Bruslju prebijamo skozi proces sprejemanja odločitev.

Na zadnjih volitvah EU parlamenta je glas oddalo kar 50,8 % volilnih upravičencev. Zanimanje za EU torej raste.

Upam, da se bo trend nadaljeval. Poglejte, kljub mnogim slabostim in pomanjkljivostim, je EU projekt, ki je nam vsem, sam pa menim, da še največ, prinesel mladim. Res je, da EU ni idealna, a je kljub temu še vedno del sveta, v katerem je življenjska raven ena najvišjih v svetu in na nas vseh, in še posebej na aktivnih državljankah in državljanih, ki so tudi volivci, je, da taka tudi ostane. Evropski parlament, katerega poslanci smo edini neposredno izvoljeni predstavniki iz celotne EU, smo tam zaradi ljudi, ki so nas tja poslali. Zato sam vedno poudarjam, naj ljudje ne oklevajo, naj se obračajo na nas s svojimi pobudami, idejami in željami, pa tudi skrbmi. Le to mi omogoča, da jih lahko uspešno zastopam. Samo tako bomo lahko krepili vzajemno zaupanje in posledično tudi krepili volilno udeležbo in večjo aktivnost ljudi v politiki, tako doma kakor tudi v EU.

Kako ocenjujete odnose z mediji?

Z vidika odnosa medijev in vladavine prava je trenutno stanje v Sloveniji res nekoliko turbulentno. Sicer pa EU Slovenijo vidi kot državo, ki je relativno uspešna in je v obdobju članstva precej napredovala. Je pa res, da si ljudje vedno želimo več, kar nas pa tudi vodi naprej.

Kdaj se boste kaj oglasili na Idrijskem?

Čim bo to mogoče in bodo epidemiološke razmere to omogočale, z veseljem pridem. Res je, da pogosto potujem skozi vaše kraje, a žal že kar nekaj časa nisem imel priložnosti se v njih zadržati dlje časa. Pred leti sem imel v našem kraju, še kot raziskovalec, predavanje in mislim, da je že čas, da to prijetno izkušnjo ponovimo. Zato morda v bližnji prihodnosti organiziramo poslanski večer, na katerem bom imel priložnost več izvedeti o Idrijskem iz prve roke, od ljudi, ki tu živijo.

Slovenski EU poslanci: Milan Zver, Ljudmila Novak, Milan Brglez, Tanja Fajon, Klemen Grošelj, Irena Joveva, Franc Bogovič in Romana Tomc

Šola spodbuja prostovoljstvo

Foto: Ana Kurtanek

V oddelkih podaljšanega bivanja na Osnovni šoli Idrija smo skupaj z Zavodom Sopotniki pomagali sooblikovati Dan za spremembo 2020.

Prostovoljec si, ko opraviš delo za nekoga drugega brez pričakovanja materialnih koristi. Odličen primer prostovoljcev v Idriji so prostovoljni vozniki pri Zavodu Sopotniki, ki že od januarja letos pomagajo starejšim pri uresničevanju enakopravnih možnosti do socialnega stika in aktivne vključenosti v družbo.

Tudi v oddelkih podaljšanega bivanja spoznavamo pomen prostovoljstva z nudenjem pomoči drugemu pri pisanju domačih nalog in s sodelovanjem na različnih natečajih. Učenci preko

natečajev še dodatno spoznajo, da je prostovoljstvo »zakon«, saj širi socialno mrežo, osmišlja naš čas in nam daje občutek, da smo koristni, hkrati pa nas ščiti pred sebičnostjo in apatijo.

Zato smo se v začetku septembra z velikim veseljem odzvali vabilu Zavoda Sopotniki k ustvarjanju pristrčnih pozornosti za uporabnike storitve. Pod vodstvom učiteljic Tanje Andder, Žive Caruso, Urše Erjavce, Polone Kapitan, Erike Kavčič, Marie Ane Kremžar Jerman, Ane Kurtanek, Tee Mihelič, Martine Vidmar in Anite Vihtelič Janež se je akcije udeležilo 185 učencev od 1. do 5. razreda. Z mislijo, da si starejši, ki si želijo prijaznih besed in družbe, zaslužijo pozornost, so se učenci odgovorno lotili svoje naloge. Skupno so izdelali nekaj manj kot 200 risbic na temo kako si krajšajo čas, ko se počutijo same, kaj jih spravi v dobro voljo,

kako potujejo in kam radi gredo, zraven pa pripisali še pozitivno misel. Da pa se je končna ideja uresničila, so pomagali v podjetju Kartonaža Alič Idrija, ki nam je darovalo kartone, iz katerih je vsaka skupina podaljšanega bivanja ustvarila prikupno in unikatno vozilo, nanj pa prilepila svoje izdelke.

Risbice s sporočili, ki jih bodo starostniki prejeli, ko se bodo s Sopotniki zapeljali po opravkih, so učenci z ravnateljico Ivico Vončina predali v roke predstavnici zavoda idrijske enote Tini Benčina na dvorišču šole. Mednarodni dan prostovoljstva se bliža, saj ga vsako leto obeležujemo 5. decembra. Stopajmo po skupni poti z roko v roki, pri tem pa naj nas vodi modrost kralja Salomona: »Nihče ni tako velik, da ne bi potreboval pomoči, in nihče ni tako majhen, da je ne bi mogel nuditi.«

/ Urša Erjavce

Sopotniki povezujejo generacije

Zavod Sopotniki v sklopu Evropskega tedna mobilnosti vsako leto organizira akcijo, v kateri povabi predstavnike lokalnih skupnosti, da se tudi sami preizkusijo v vlogi prostovoljcev šoferjev in uporabnike odpeljejo po opravkih. Letos sta se akciji pridružila idrijski župan Tomaž Vencelj in direktor občinske uprave Gregor Prezelj.

Če ste starejši od 65 let in bi tudi vi potrebovali prevoz po opravkih, pokličite na telefonsko številko 051 299 555.

Idrijski župan Tomaž Vencelj se je zjutraj odpeljal na Vojsko, od koder je Salvatorja Likarja, enega najstarejših Vojskarjev, odpeljal na pregled v Ljubljano. Presenečeni sopotnik je župana takoj prepoznal in se zelo razveselil, da ga bo na njegovo prvo pot s Sopotniki odpeljal prav on. Na poti ju je čakalo kar nekaj presenečenj, od krav na cesti do začasne zapore ulice v Ljubljani, a župan se je kot izkušen voznik seveda z vsem soočil brez težav ter Salvatorja Likarja varno pripeljal tudi nazaj domov.

Popoldne je za volan sedel še direktor občinske uprave Gregor Prezelj, ki je Jožico Velikonja iz Spodnje Idrije odpeljal na pregled v Idrijo. Čeprav je bila pot kratka, sta uspela o marsičem poklepetati. Gospa Jožica se je izkazala kot odlična poznavalka športa in športnikov. Svojemu šoferju je zaupala, da najraje spremlja Marca Marqueza.

Že takoj naslednji dan so prostovoljci priskočili na pomoč v akciji Kulturnega društva prostoRož pri urejanju cone za pešce pred domom upokoencev v Idriji. S prigrizki za prostovoljce in pomočjo pri urejanju korit so prispevali svoj delček k varnejšemu okolju za starejše občane in otroke na poti v šolo in vrtec.

Sopotniki so veseli tudi sodelovanja z Osnovno šolo Idrija ob Dnevu za spremembo 2020. Povezali so se z učiteljicami in učenci podaljšanega bivanja, ki so izdelali pisma, risbice in voščila, ki jih bodo uporabniki prejeli, ko se bodo s Sopotniki zapeljali po opravkih. Pripravili so tudi presenečenje: vsaka skupina učencev je izdelala prava mala sopotniška vozila, ki nosijo sporočila otrok.

Ženske, islam in orientalizem

Živa Špeh

V ponedeljek, 12. oktobra, so se na idrijski gimnaziji mudile študentke z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Simona Zupanc, Tina Ivnik in Manca Račič. Pouk novega predmeta ITS, ki je bil v program gimnazija vpeljan pred dvema letoma, poteka nekoliko drugače, saj se od dijakov pričakuje več aktivnosti, samoiniciativnosti, razvija se kritično mišljenje, več je tudi sodelovanja z različnimi organizacijami iz lokalnega in tudi širšega okolja.

Tema, ki so jo študentke predstavile dijakom, se je navezovala na položaj žensk v družini, družbi, v političnem življenju in na vprašanje, ali je v državah, kjer je islam glavna religija, njihov položaj enak položaju moških.

Predavanje je potekalo kot pogovorna delavnica. Najbolj razgiban je bil glavni del, ko so bili dijaki v skupinah. Vprašanja, ki so jim jih predavateljice postavljale, so najprej predebatirali s svojo skupino, jih

nato predstavili, predavateljice pa so samo kaj dodale k njihovim odgovorom ali jim povedale svojo življenjsko izkušnjo, saj se v okviru študija udeležujejo mednarodnih izmenjav. Pojavila so se vprašanja, kot na primer: Ali je v islamu ženska enakopravna moškemu? Zakaj se islamske ženske zakrivajo? Na kaj pomisliš ob besedni zvezi Bližnji vzhod? Kaj je stereotip?

Odgovori so variirali od skupine do skupine oziroma od dijaka do

dijaka. Razlog za zelo različne odgovore je tudi v tem, da vsi sodelujoči niso enako dobro poznali islamske religije. Tudi sama sem se, kot ena od udeleženk programa, znašla v situaciji, ko zaradi slabega poznavanja islama nisem znala argumentirati svojega prepričanja o določeni temi, ki se je razvila iz zastavljenega vprašanja. Pogrešala sem tudi večjo odzivnost s strani predavateljic. Te se namreč niso niti poistovetile z našimi odgovori

ali argumenti niti se niso ne strinjale z njimi. Velikokrat so ponovile, da političnega, družbenega, gospodarskega stanja islamskih držav, tamkajšnjega položaja žensk in podobno ne morejo posploševati, ker se zakoni, politika, položaj žensk od države do države razlikujejo.

To je tudi tisto, kar sem si od delavnice najbolj zapomnila. Spoznala sem tudi, da se ni vsem islamskim ženskam nujno potrebno zakrivati, saj Koran zapoveduje le, da se morajo spodobno oblačiti, ampak da od nekaterih to zahteva državni zakon. Naučila sem se, da je orientalizem način, kako tako imenovani zahodni ali razviti svet gleda in predstavlja islamske države oziroma si jih predstavlja ter da je v njem prisotnih veliko stereotipov. Ti islamske države pojmujejo kot zaostale, manj civilizirane, včasih nevarne, kar pa seveda povsod ne drži.

Po delavnici se še bolj zavedam, da enakovrednost in enakopravnost nimata enakega pomena. Slednja se navezuje na enakost pred zakonom, enakovrednost pa se bolj nanaša na položaj in sprejemanje posameznika v družbi v nekem okolju.

Pouk novega predmeta ITS, ki je bil v program gimnazija vpeljan pred dvema letoma, poteka nekoliko drugače, saj se od dijakov pričakuje več aktivnosti, samoiniciativnosti, razvija se kritično mišljenje, več je tudi sodelovanja z različnimi organizacijami iz lokalnega in širšega okolja.

Foto: Nataša Graovac

**vsak dan
24 ur na dan**
zdravimo vse vaše
najljubše
živali

**Veterinarska bolnica Vipava
Ivan Princes s.p.**

Gradiška cesta 10, 5271 Vipava, Centrala in dežurstvo: (05) 364 43 90 / mag. Ivan Princes, dr.vet.med, T: 041 618 949 /
mag. Anton Lavrenčič, dr.vet.med, T: 041 671 170 / Matej Hosta, dr.vet.med, T: 031 612 777 / Veronika Budni, dr.vet.med, T: 051 321 368

KORAK PRED KONKURENCO
Aleksander Paglavac s.p.,
Idrija 5280,
Lapajnetova ulica 31,
e-pošta: info@zavarovanje.net
Pisarna Idrija, mbt: 041 414 422,
www.zavarovanje.net

URNIK PISARNE:

pon., tor. 8. - 12. in 13.30 - 17.,

sre. 8. - 12. in 13.30 - 18.,

čet. zaprto,

pet. od 8. do 12.

Mi smo pripravljeni!

Nenadna sprememba utečenega načina življenja in dela nas ni presenetila, saj smo bili na to pripravljeni. Popolno sklepanje zavarovanj preko elektronske pošte in s plačilom na do enajst obrokov, večinoma celo brez obresti!

**Zahtevajte ponudbo na
info@zavarovanje.net**

Situacija ni rožnata. Tega se pri nas dobro zavedamo in prilagajamo naše poslovanje, ponudbo in cene vašim trenutnim možnostim. Vsekakor ne želimo, da zaradi svetovne krize sklopite vsebinsko slabša zavarovanja, nasprotno: **Zavarovalnica SAVA d.d.** je poslala na trg nova paketna zavarovanja z občutnimi popusti in možnostmi obročnega odplačevanja zavarovalne premije, večinoma celo brez obresti. Dejstvo je, da človek v krizi še toliko bolj potrebuje zavarovanje, kot pa v časih, ko se cedita med in mleko. Švica pa je še daleč ...

V ponudbi **avtomobilskih zavarovanj smo tako krepko pred konkurenco**, še posebej, ko polici dodamo tudi vse spremljajoče storitve asistenc, možnosti hitrih cenitev škod (lahko tudi kar preko interneta), široko mrežo pooblaščenih izvajalcev popravil, nadomestna vozila, strokovne nasvete in 24-urno pomoč. Priporočam vam, da pred obnovo zavarovanja zahtevate našo neobvezujočo ponudbo in se sami prepričate o odličnih pogojih.

Dajem vam jamstvo za najnižjo ceno! Če pred sklenitvijo zavarovanja predložite dokazilo o zavarovanju, ki je cenejše od našega, vam ceno spustimo še pod to ceno.

Vse, katerim se v teh časih iztekajo **življenjska zavarovanja**, pa vabim k sklenitvi novega nezgodnega zavarovanja. Le tako boste še naprej poskrbeli zase za primere poškodb, invalidnosti, smrti, ... Ne glede na trenutno stanje v svetu, se življenjska zavarovanja sklepajo pod enakimi pogoji in za enako ceno, kot pred virusom.

Ostanite zdravi in radi se imejte, samo ne preveč na blizu!

Vaš Aleksander Paglavac

Paket dobrodošlice za nove zavarovance! Zelena karta BREZPLAČNO!

Trgocev
TRGOCEV d.o.o., gradbeništvo in trgovina
Obrtna cona Logatec 25, 1370 Logatec
tel.: 01 75 09 550, 75 42 485, faks.: 75 43 522
Odprto: od 8. do 19., sobota od 8. do 13. ure

VABIMO VAS V PRENOVLJENI SALON KERAMIKE

V MESECU
DECEMBRU NA
VSE PLOŠČICE
IZ ZALOGE
-20%
Kopalniške, talne
in zunanje.

www.trgocev.com

**ODVETNIŠKA DRUŽBA
MAG. KERČMAR IN PARTNERJI o.p., d.o.o.**

Specialist za civilno in gospodarsko pravo
Zastopnik za modele in znamke
Mediator

OBVESTILO O ODPRTJU PODRUŽNICE TOLMIN

Cenjene stranke, obveščamo vas, da smo zaradi širitve poslovanja in v želji približati naše storitve prebivalcem z Idrijsko-Cerkljanske in Posočja odprli podružnico v Tolminu na Trgu Maršala Tita 7. V podružnici smo vsak delovni dan dosegljivi na telefonski številki 031/55-60-60, lahko pa nas pokličete tudi na telefonske številke našega sedeža v Novi Gorici in povezali vas bomo s podružnico. Sestanki so možni po predhodnem dogovoru po telefonu.

Veselim se sodelovanja z vami!

ODVETNIŠKA DRUŽBA
MAG. KERČMAR IN PARTNERJI o.p., d.o.o.
Ulica XXX. divizije 21, 5000 Nova Gorica
W: www.odvetnik-keranmar.si
E: pisarna@odvetnik-keranmar.si

T: +386 (0)5 333 48 30
M: +386 (0)31 40 60 60
F: +386 (0)5 333 48 31

PODRUŽNICA TOLMIN
Trg Maršala Tita 7,
5220 Tolmin
M: +386 (0)31 55 60 60

Spoznavamo, da bomo lahko pomagali varovati in ohraniti

Urška Lahajnar Ubajiogu

Na Osnovni šoli Spodnja Idrija, kot UNESCO ASPnet šola v svoje načrtovane dejavnosti vedno vključujemo tudi sledenje ciljem globalnih vrednot, delujemo v duhu kulture nenasilja, strpnosti, sodelovanja in poleg drugega tudi v skrbi za ohranitev dediščine naših krajev ter našega planeta. Tudi zato smo že dolga leta vključeni v projekt ZVKDS, ki pod imenom Dnevi evropske kulturne dediščine v Sloveniji izvaja sicer skupno evropsko akcijo predstavljanja biserov kulturne dediščine pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije.

Letošnjo temo z nazivom »Spoznaj? Varuj! Ohrani.« smo na OŠ Spodnja Idrija obeležili nadvse raznoliko, predvsem pa precej drugače, kot smo bili vajeni prejšnja leta. Zaradi tudi sicer spremenjenih pogojev, v katerih se odvija letošnje šolsko leto, smo vse aktivnosti organizirali brez vključevanja zunanjih sodelavcev, precej dejavnosti smo izvedli na prostem, poslužili smo se tudi zdaj nepogrešljivih računalnikov, spletnih in video vsebin. Vsak oddelek je svoje aktivnosti izvajal ločeno, ne samo vsebinsko, tudi fizično. Predvsem pa smo izbirali zelo raznolike in bogate teme lokalne kulturne dediščine, ki z vsako novo generacijo najde nove poti in načine obeleževanja, na osnovi katerih bo zagotovo obstala tudi v prihodnosti. Ne glede na to, kakšna le-ta bo.

Zgodbe, pripovedi in legende

Kaj vse smo torej počeli na šoli in v njeni okolici v petkovem dopoldnevu, 2. oktobra? Učiteljice smo pripravile zanimive dejavnosti, primerne starosti učencev in njihovemu poznavanju okoliša.

Mlajši učenci so spoznavali pomembne objekte svojega kraja in zgodbe, pripovedi, legende, ki jih ohranjamo v zvezi z njimi. Seveda ni šlo brez krajevne cerkve, vseh pripadajočih kapelic – poklonov, Kendovega dvorca in drugih starožitnih kmetij v kraju. Seznanili so se tudi z nekaterimi starimi igrami, posebnostmi lokalne kulinarike, klekljanjem in pripomočki za to izjemno ročno spretnost. Pri vseh teh naštetih dejavnostih so pod njihovimi

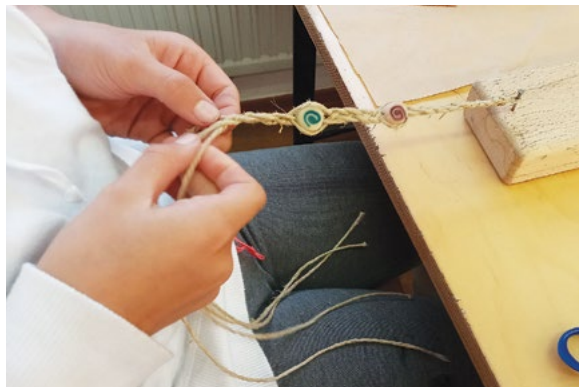

Košarica / Foto: Irma Štravs Koštrica

prstki nastali tudi izjemni izdelki – obeski v obliki žlikrofov, razni likovni izdelki, ilustracije motivov iz krajevnih legend, maketa cerkve, zgibanka o krajevnih znamenitostih, igra Človek ne jezi se, in še kaj bi se našlo.

Čebelarstvo, kontrabant in pletenje košar

Učenci drugega triletja, seveda vsaka skupina s svojo temo, ločeno od drugih, so se posvečali čebelarstvu, starim orodjem in drugim pripomočkom, tihotapstvu in izdelavi lesenih košaric po zgledu pletenja košev. Po ogledu čebelnjaka in predstavitvi čebelarjevega dela, saj imamo v kolektivu tudi aktivno čebelarko, so učenci izdelali svoje panjske končnice, ki bodo lahko krasile tudi njihov dom. Pogovarjali so se o razlikah med vsakdanjim življenjem otrok nekoč in danes, v pomoč pa jim je bil film o Kekcu. Včasih so ljudje uporabljali številna orodja in pripomočke, ki dandanes niti ne obstajajo več ali pa so jih nadomestili sodobnejši aparati. Ena skupina učencev se je temu področju natančneje posvetila in prišla do številnih zanimivih dognanj. Nato pa so si izdelali še vsak svojo košaro iz naravnih

Štrukelj v zapestnici / Foto: Darja Červ

materialov. Ker zopet govorimo o mejah, je ena od skupin obudila spomin na vznemirljivo in tudi nevarno dejavnost, na tihotapstvo. Pogovarjali so se o tem, kaj vse se je tihotapilo oz. kontrabantalo včasih, zakaj so ljudje to počeli, seveda so se dotaknili tudi sodobnih načinov in 'sredstev' tihotapljenja. Potem pa so se posvetili Melhiorci, tihotapki z živim srebrom. Ogledali so si filmček z njeno zgodbo, ki so ga pripravili v Mestnem muzeju Idrija, se poskusili vživeti v njeno vlogo in potem samostojno sestavili scenarije za svojo lastno interpretacijo vidnega, to zaigrali in se posneli. Še ena skupina pa se je ukvarjala s pletenjem košar in izdelovanjem štrukljev. Izdelali so si vsak svojo košarico iz papirja in štrukelj iz fimo mase, ki so ga potem vpletli v ročno izdelane zapestnice iz vrvice.

Dediščina ne bo utonila v pozabo

Naše najstarejše tri generacije so bile svojim spretnostim primerno še bolj kreativne. Ena skupina je spoznala okraševanje prepleskanih sten s starimi pleskarskimi valjčki ter si ogledala zunanost Kendove kašče in staro domačijo v Trneh. Druga skupina je spoznala

bogato in dolgo zgodovino idrijske rudarske godbe ter njeno vlogo v življenju Idrije in njenih prebivalcev. S sprehajalnimi, pohodnimi in kolesarskimi potmi ter zamislili, kje bi jih v našem okolišu speljali šolarji, da bi hkrati predstavili čim več lokalnih posebnosti in elementov dediščine, je bilo tudi kar nekaj dela. Učenci so pripravili idejne trase in opise, kaj vse ob teh trasah lahko vidimo. Seveda pa brez pozornosti niso ostale glavne znamenitosti širšega okoliša, katerim so se posvetili najstarejši. Natančneje so preučili glavne značilnosti šestih znamenitosti prfarsko-idrijskega območja, jih narisali, opisali in v skupinah pripravili predstavitve za svoje sošolce. Razmišljali so seveda tudi o tem, kako lahko ob skrbi za ohranitev v prihodnosti vseeno razvijamo uspešne zgodbe na področju naše dediščine. Idej ni manjkalo. Vse to opravljeno delo lahko v vseh nas zbujajo zadovoljstvo in nam krepí prepričanje, da bogata dediščina naših krajev ne bo utonila v pozabo. Prav tako kot vsi mi v teh čudnih časih se bo tudi dediščina prilagodila sodobnim trendom. Prepričani smo lahko, da se bo ohranila in trdna kljubovala pozabi.

Vtisi učencev

Všeč mi je bilo, ko smo se igrali Človek ne jezi se, ki smo ga naredili sami, kot nekoč.

Lina Blaško-Tušar

Naredili smo zgibanko. Iz DAS mase smo izdelali žlikrofe. Pogledali smo slike stare Spodnje Idrije. Bilo je lepo.

Tomaž Krapež

V petek mi je bilo najbolj všeč, ko smo posneli filmček, ki smo si ga že prej ogledali. Najbolj pa me je motilo, ko smo med igranjem morali nositi maske.

Lorena Rejc Zidarič

Izvedel sem, da je idrijska rudarska godba nastala leta 1666. Godba se je srečevala z organizacijskimi, prostorskimi, finančnimi in kadrovskimi težavami, a je vseeno preživela. Pomagali so ji tudi posamezniki in bratovska skladnica. Idrijska rudarska godba je stara več kot 350 let in je še vedno zelo spoštovana.

Luka Mlakar

Imeli smo kulturni dan. Pogovarjali smo se o kapelicah v Spodnji Idriji. Kapelice smo tudi obiskali. Spoznali smo legende o Mariji na skalci. Obiskali smo tri kapelice. Ena izmed legend pripoveduje o Urški Rasp. Njena spominska plošča še danes stoji v cerkvi. Do cerkve vodijo stopnice. Ko smo se urnili v razred, smo ustvarjali. Bilo mi je všeč, upam, da se to še kdaj ponovi.

Ela Pavšič

Ko šolarji raziskujejo mestne znamenitosti

V petek, 16. oktobra, je na Osnovni šoli Idrija potekal kulturni dan za učence 8. razreda, na katerem so na malo drugačen način raziskovali kulturno dediščino v Idriji in uporabili svoje znanje angleščine.

Učenci so se izmenjaje udeležili treh delavnic. Na Zavodu za turizem Idrija so jim pripravili zanimivo interaktivno aplikacijo za tablični računalnik, TeachOut, ki jim je omogočila raziskovanje bogate kulturne dediščine po različnih lokacijah v Idriji na zabaven način, preko različnih nalog, ki jih je bilo treba na posamezni točki opraviti. Ta jih je popeljala tudi skozi odlično pripravljeno razstavo v Centru za obiskovalce Geoparka Idrija.

Na drugi delavnici, v organizaciji Mladinskega centra Idrija v sodelovanju z Zavodom za turizem Idrija, so udeleženci spoznali interaktivni zemljevid Cikcak Idrija, ki je nastal v okviru operacije i-DENdI. Postavili so se v vlogo turističnega vodiča po kraju ter svoje vodenje predstavili prostovoljcem MCI iz tujine, pri čemer so uporabili širok nabor funkcionalnih znanj tujega jezika. Sledilo je še osvajanje informacijsko-komunikacijskih znanj na računalniški delavnici, ki jo je vodil Peter Tončič. Tu so učenci izdelovali elektronske predstavitve pomembnih idrijskih znamenitosti in se jih naučili objaviti v spletni učilnici. / Urška Boškovič

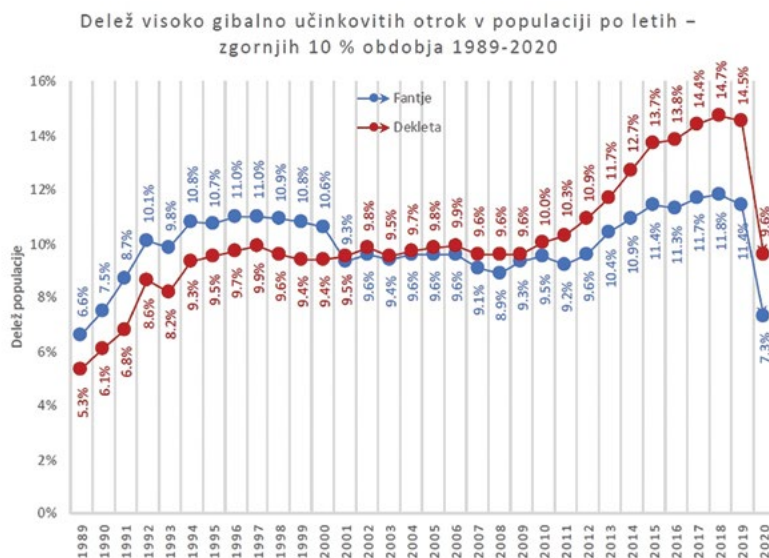
Ostanimo aktivni tudi v času epidemije

Janja Grošelj

Slovenska vlada je oktobra že drugič razglasila epidemijo koronavirusa in sprejela vrsto ukrepov, namenjenih zaježitvi širjenja okužb. Med temi ukrepi so bili tudi ponovno zaprtje šol, prepoved organizirane športne vadbe, prepoved uporabe igrišč in združevanja na javnih prostorih.

Po preklicu epidemije v maju so se ukrepi zrahljali in del učencev se je postopno lahko vrnil v šolske klopi. Zaradi zaprtja šol, le-te v aprilu in maju niso mogle izvesti redne spremljave telesnega in gibalnega razvoja otrok, športno-vzgojni karton, je pa več kot sto osnovnih šol meritve otrok vseeno uspelo izvesti. Rezultati so pokazali izjemno negativen vpliv omejevanja telesne dejavnosti in drugačnega načina izobraževanja na razvoj otrok. Do upada gibalne učinkovitosti je prišlo pri skoraj 2/3 vseh, v raziskavo zajetih otrok.

Kmalu po začetku letošnjega šolskega leta se ponovno srečujemo

Upad gibalne učinkovitosti v času omejevanja gibalne dejavnosti in šolanja na domu. / Vir: SLOfit

z omejitvami gibanja, zaprtimi šolami in telovadnicami. Tudi če bomo šolsko leto v nadaljevanju izpeljali nemoteno in brez omejitev, je jasno, da negativnega učinka popolnega zaprtja šol, športnih društev in igrišč ne bo mogoče izničiti z dosedanjim načinom dela. Kljub temu, da smo se učitelji in trenerji čez noč prelevili v on-line svetovalce, učenje na daljavo ne more nadomestiti običajnega poučevanja. Epidemija koronavirusa in posledični ukrepi bi morali upoštevati nekatera znanstvena spoznanja in spremeniti paradigmo dosedanjega poučevanja.

Biti ustrezno telesno dejaven in v primerni telesni kondiciji pomembno zmanjšuje tveganje za virusno okužbo in zmanjšuje tesnobo, ki jo lahko povzroči samoizolacija zaradi preprečitve širjenja virusa. Poleg tega telesna dejavnost zmanjšuje tudi vrsto drugih bolj dolgoročnih zdravstvenih tveganj, zato je za ohranjanje telesnega in duševnega zdravja ključno, da smo tako otroci kot tudi odrasli v tem času telesno dejavni, skladno s splošnimi priporočili za telesno dejavnost. Vsaka telesna dejavnost je boljša od nedejavnosti!

Detektivska misija gozd

Le kdo si ob gledanju bistrornega Sherlocka Holmesa ni zaželel, da bi tudi sam postal detektiv? Gozdni detektivi smo se resnično podali na raziskovanje gozdnih skrivnosti, male sive celice pa smo preizkušali z reševanjem zagonetnih ugank.

V letošnjem šolskem letu na Osnovni šoli Spodnja Idrija izvajamo interesno dejavnost Gozdni detektivi. Vanjo so vključeni zainteresirani učenci 4. in 5. razredov. Cilji interesne dejavnosti so spoznavati gozd in druge naravne habitate na zanimiv način, spodbujati odgovoren odnos do narave, izvajati učenje v naravi in krepiti gibalni razvoj otrok.

Na dosedanjih srečanjih smo izvedli že kar nekaj aktivnosti. V toplih septembrskih dneh smo izpeljali vznemirljivo igro lova na zaklad, ki nas je popeljala čez drn in strn po Spodnji Idriji. Učenci so s pomočjo različnih namigov sledili poti, ki jih je pripeljala do zaklada na bregu Idrijce, kjer smo srečanje zaključili s sladkim piknikom in se osvežili z namakanjem v reki.

Na naslednjem srečanju smo obiskali bližnji gozd, v katerem smo spoznavali različna drevesa in plodove. Skozi igro so razvijali ravnotežje in sposobnost orientacije v prostoru. Učenci so z zavezanimi očmi, držeč se za vrh, hodili od drevesa od drevesa, pri čemer so se morali izogibati različnim naravnim oviram. S pomočjo številnih vaj smo preizkušali vsa naša čutila, saj smo ugotavljali, kaj vidimo, kaj čutimo, kaj vohamo, kaj tipamo, kaj slišimo in kaj okušamo.

Iskanje drevesnih vrst in plodov / Foto: arhiv OŠ Spodnja Idrija

Ko so se začeli deževni jesenski dnevi in so na plan pokukale številne gobe, smo na hodniku za učence celotne šole pripravili razstavo jesenskih gob, ki smo jo popestrili še z nekaterimi zanimivimi dejstvi o kraljestvu gliv.

V šolah se vedno bolj poudarja pomen sodobne tehnologije. Na enem od naših srečanj smo ponovno iskali zaklad, vendar tokrat s pomočjo aplikacije Actionbound, ki smo jo namestili na pametno tablico in se podali na pot. Namigi so bili skriti v QR kodah, ki smo jih prebrali s pomočjo tablice in uspešno prišli do cilja.

Naša srečanja so se na žalost prekinila zaradi podaljšanih počitnic in negotove zdravstvene situacije, vendar upamo, da bomo lahko izpeljali čim več pustolovščin, saj je zanimivih idej še veliko. / Tina Uršič

Priporočila strokovnjakov:

- otroci naj bodo vsak dan telesno dejavni najmanj 60 minut, tako da se globoko zadihajo in spotijo, poleg tega pa morajo dvakrat tedensko izvajati vaje za razvoj moči;
- čim več se gibajte v naravi na svežem zraku, vreme naj ne bo ovira;
- več in bolj intenzivna telesna dejavnost prinaša večje zdravstvene koristi, s pomočjo fitnes zapestnice, pametne ure in nekaterih aplikacij na telefonu je mogoče preveriti količino in intenzivnost telesne dejavnosti;
- z 10.000 koraki dnevno je posameznik na dobri poti, da doseže priporočila za zadostno telesno dejavnost;
- v času šolanja na domu so zelo pomembne gibalno dejavne prekinitev pouka, gibalni odmori. Novejše študije o povezanosti gibalne dejavnosti s kognitivnim in možganskim delovanjem namreč kažejo, da lahko že 20-minutna aerobna dejavnost vpliva na večjo pozornost na učno snov in posledično na boljšo učno uspešnost;
- zmanjšajte čas, preživet za računalniškim, televizijskim ali mobilnim zaslonom;
- pojdite na sprehod ali tek v naravo, v žep pa pospravite igralno kocko. Na vmesni postaji, ki si jih določite sami, naj kocka odloči, katero gibalno nalogo boste opravili. Vadba naj traja vsaj 45 minut. S seboj povabite ožje družinske člane in se skupaj zabavajte.

- 20x počep
- 20x preskok palice
- 20x izpadni korak (vsaka noga)
- ravnatežje (hoja po hlodu, palici...)
- položaj deske (vsaj 30 s)
- 20x pajac

Tapetništvo Damjan

Damjan Ženko s.p.

SEDEŽNE GARNITURE | POSTELJE | VZMETNICE | POSLOVNA OPREMA

100% ročno delo | slovenski proizvod

Gradiška cesta 5, 5271 Vipava | Damjan: 031 335 443, Matija: 040 822 171 | info@tapetnistvo-damjan.si

tapetnistvodamjan

Tovarišija več od naporenega dela

Tomaž Bizjak

V okviru LAS projekta »Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost« smo na Centru za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija zbirali tudi zgodbe nekdanjih zaposlenih pri rudniku. Namen zbiranja je večplasten. Pridobili smo dokumentarno gradivo še živečih pričevalcev, ki bo služilo kot verodostojen dodatek k že obstoječim virom, hkrati pa to gradivo predstavlja nabor informacij za prihodnje raziskovanje na različnih strokovnih in poljudnoznanstvenih področjih ter nadaljnjo potrebno obdelavo.

Pripovedovane zgodbe iz poklicnega in družabnega življenja služijo tudi kot obogatitev vsebin, povezanih s predstavljanjem rudniške dediščine. Tako bodo številne prigode in anekdote, ki so nam jih pričevalci zaupali, oplemenitile že obstoječe vsebine in informacije, ki jih vodniki podajamo obiskovalcem na obisku v Antonijevem rovu in Topilnici Hg.

V mesecu septembru so z nami svoje delovne in življenjske izkušnje delili »topilničarji«: Anton Filipič, Emil Jereb, Boris Jordan, Franci Mlakar in Zoran Babič. Vprašanja, ki smo jih nanje naslovili, so bila splošna in so se nanašala na delo v topilnici in na zgodbe, ki so se v delovnem okolju in med kolektivom razvijale. Njihovo pripovedovanje in bogate življenjske zgodbe pa so sproti odpirale še dodatna podvprašanja in izrisovala se je podoba delavskega vsakdana, odnosi med sodelavci v delovnem okolju in zunaj njega, zdravstvene težave, ki so jih pestile, srečni in manj srečni spomini, ki so se skrojili v življenju topilničarjev, ter paleta prigod in anekdot.

Slednjih so bili deležni že kot praktikanti in vajenci. Franci Mlakar se na primer spominja, da so ga kot vajenca dali na mesto izdelovalca jeklenk. Njegov mojster ni bil domačin in ni znal besede slovensko, temveč zgolj in samo italijansko. Tako je bilo sporazumevanje mogoče le preko kretenj in grimas. In mladi Frenčk se je trudil izpolnjevati navodila po svojih najboljših močeh.

Nekega dne je mojster tako kot običajno dajal napotke, le da tokrat za povsem drugo stvar. Franci namreč ni razumel nove besede »late, late«, ki jo je mojster večkrat izrekel. Ker se je Frenčk

Boris Jordan - Žganje rude v rudniku živega srebra / Foto: B. Kladnik

obotavljal, mu je mojster začel kazati s prstom. In Frenčk je šel v smeri prsta, vse do bližnje njive, kjer je nabral fižol in za vsak slučaj populil še nekaj korenja in čebule. Ob prihodu nazaj na delovišče je prejel krepko zausnico in nekaj poštenih zmerljivk v italijanščini. Šele krohot ostalih sodelavcev in pojasnilo, kaj bi pravzaprav moral prinesiti, je doprineslo k streznitvi in ugotovitvi, da ga je mojster

poslal po mleko (latte).

Največkrat so bili mladi vajenci lepo sprejeti v družbo izkušenih in prekaljenih starejših. Brez hudomušnosti na račun mladih, kar je po svoje predstavljalo neko iniciacijo, pa vseeno ni šlo. Anton Filipič, nadzornik in poslovodja v topilnici, se spominja navodila, ki mu ga je kot praktikantu dal eden od starejših mojstrov, in sicer naj odide na točno določeno

mesto v bližini dimnika, kjer je zelo pomembno vodno zajetje in naj iz točno tega prinese to studenčnico. Čemu je služila ta voda, po katero je Anton šel brez obotavljanja, takrat ni vedel. In kot sam prizna, mu je to postalo jasno šele dosti pozneje. »Ta prava« voda iz studenca je služila kot sestavina za geruš. To, da je bil studenec na najbolj kontaminiranem območju nedaleč stran od dimnika, očitno ni imelo kake posebne veljave.

Vendar pa niso bile zgolj hudomušnosti tiste, ki so barvale sivino delovnega vsakdana, temveč tudi resni pripetljaji, ki bi lahko imeli tudi resnejše posledice.

Boris Jordan, kurjač na rotacijskih pečeh, se še dobro spominja, kako mu jo je nekdo zagodel. Določeno obdobje je opravljal delo voznika rudarske lokomotive. Nekega dne je bil glajz (tir) namazan z oljem, kar je povzročilo, da je lokomotiva s celotno kompozicijo začela drseti po klancu navzdol v smer peči. K sreči, pove Boris, je šele zadnji del kompozicije udaril v stebre peči, kar pomeni, da je bila sila premajhna, da bi lahko povzročila resno škodo. Šele naknadno je izvedel, da je sodelavec premazal tir zaradi zamere, ki je bila posledica potegavščine, v kateri pa Boris sploh ni sodeloval.

Delo v topilnici ali »fabrki« je imelo svoje zakonitosti, o tem ni dvoma. Povišane koncentracije živega srebra so pomenile večjo izpostavljenost raznim obolenjem in zastrupitvam. »Živu srebru sm jemu u lasih«, pove Emil Jereb in se pri tem sproščeno nasmehne. Zahvala, da intervjuvani niso utrpeli resnejših zdravstvenih težav zaradi živega srebra,

Anton Filipič

pa gre njihovemu zdravemu načinu življenja, ki je vključevalo rekreativno športno dejavnost in gibanje v naravi ter, kar še posebej izpostavi Zoran Babič, dr. Alfredu Kobalu, ki je z rednimi testiranj in nadzorom bdel nad zdravjem vsakega knapa. Lahko rečemo, da je imelo knapovsko življenje v topilnici povsem svoje zakonitosti, saj je bilo zaradi večjih koncentracij živega srebra še bolj izpostavljeno raznim obolenjem in zastrupitvam.

In res, da je bilo delo pri rudniku umazano, naporno in dostikrat nevarno, ampak, izraženo z besedami enega izmed njih, »... je vse slabe stvari odtehtala tovaršija«, to so prijateljske vezi, ki so se stkale med samimi zaposlenimi in te so se močno odražale tudi zunaj delovnega okolja. In taisti je s palci, obrnjenimi navzgor, in s pozitivno odobravajočim glasom zagotovil: »Kompanija je bla pa ris ta prava.« Naj se »ta prava« kompanija razvija še naprej in naj se gradijo zgodbe, ki jih bodo lahko pripovedovali naši zanamci.

Jerebov likovni poklon Idriji

Ne glede na zaprta vrata Galerije sv. Barbare je ljubiteljem likovne umetnosti namenjena razstava domačina Danila Jereba. Razstavo so za občinstvo zaradi zaostrenih zdravstvenih razmer podaljšali, saj pričakujejo, da se bo neprijetna zdravstvena situacija nekoliko poglobila.

Slikar Danilo Jereb s tokratnim poklonom idrijski kulturni in tehniški dediščini postavlja na ogled opus likovnih del preteklih let. Kot njegov prepoznaven slog pa se venomer in vseskozi kažejo izraziti elementi slikarskih potez idrijskih rdečih in sivih tonov rude ter kolaža klekljarske tradicije. Zgodbe, ki jih slika, so metaforični orisi skritih ulic ter njenih prebivajočih

duš. Te slike obiskovalca razstave pozdravijo prav na začetku ogleda. Sledijo jim slike v igri svetlobe in preteklega časa dediščine rudarjenja in poziv k osvetljenju tega težaškega dela. Osrednji galerijski del posveča pretežno nanašanju različnih segmentov barv ter med njimi kolažem starih klekljarskih papircev. Med slikami ne manjka poigravanja z nanosom koščkov lesa ter vsakršnega pomembnega elementa idrijske dediščine, kot je na primer tudi smrtna ura. V zadnjem delu razstave se boste z veseljem sprehodili skozi poti tovarštva. Danilo Jereb sklene ogled razstave z interpretacijo pomembne rudarske vrednote tovarštva in zaveznitva. Tu je tudi slika v pozitivnih barvah in občutjih, na kateri je naslikana rudarska družčina. Naj nas ta družčina spominja na preživete izzive težke idrijske preteklosti in naj ne pozabimo na pomembno sodelovanje v trenutnih časih.

V novem opusu, tudi nagrajenih Jerebovih slikarskih del, prevladujejo

golobi s simboli prebujenja, čutenja, upanja, ... Na ogled le-tega bomo še nekoliko počakali, do takrat pa naj bas bodri misel močne skupnosti, na

temelju katere je naše mesto marsikaj preživelo. Kmalu spet vabljeni v galerijski prostor sv. Barbare pod Mestnim trgom! / Neža Pavšič

ZAVAROVANJE ZDRAVSTVENA POLICA

Zavarovanje za hiter dostop do zdravstvenih storitev v mreži zasebnih izvajalcev doma in tujini.

DO ZDRAVNIKA, KO GA POTREBUJETE

V Vzajemni svojo ponudbo zdravstvenih zavarovanj prilagajajo potrebam posameznika. Ljudje še vedno radi dobro zavarujemo premoženje – hišo, stanovanje, avto, a vse bolj se zavedamo, kako pomembno je zdravje, zato se vse bolj zavarujemo tudi za tveganja, ki jih prinašajo bolezni in nezgode. Ko pride do poškodbe ali zdravstvene težave, se je treba takoj odzvati, a kaj, ko nas na poti do specialista prepogosto zaustavijo čakalne dobe. Zato so pri Vzajemni poskrbeli za posebno Zdravstveno polico, ki vam pomaga do hitrega pregleda pri specialistu.

Maja Slavečki
komercialistka / svetovalka

V vaši ponudbi najdemo širok nabor različnih zdravstvenih zavarovanj. Ali bi katero še prav posebej izpostavili?

V zadnjih letih je opazen porast zavarovanj, ki omogočajo pacientom, da v primeru bolezni ali poškodbe takoj pridejo do zdravstvenih storitev, saj so v javnem zdravstvu čakalne dobe zelo dolge. V Vzajemni to ponujamo v okviru zavarovanja Zdravstvena polica, ki omogoča hitrejši dostop do specialističnih storitev, operacij, drugega mnenja itd.

Ali lahko na kratko obrazložite prednosti, ki jih imajo zavarovanci Zdravstvene police?

Zavarovanje Zdravstvena polica ponuja veliko več kot zgolj hitro obravnavo brez čakalnih dob. V Vzajemni za zavarovance v celoti pripravimo individualni načrt zdravljenja in mu pomagamo od začetka do zaključka zdravljenja. Organiziramo obisk pri zdravniku specialistu in poskrbimo za hitro organizacijo operativnega posega. V naši mreži izvajalcev so vrhunski strokovnjaki in mednarodno priznane zdravstvene ustanove v Sloveniji in tujini (preko 50 domačih in okoli 30 tujih partnerjev).

Kakšen je postopek uveljavljanja Zdravstvene police?

V primeru poškodbe ali bolezni zavarovanec kontaktira Vzajemnin asistenčni center, kjer uredimo vse potrebno za hiter dostop do potrebne storitve. Za zavarovance v celoti pripravimo načrt zdravljenja in mu pomagamo ter ga vodimo vse od začetka do zaključka zdravljenja. Organiziramo obisk pri zdravniku specialistu in poskrbimo za morebitno organizacijo operativnega posega.

Ali lahko v zavarovanje vključimo tudi otroke?

Otrokove zdravstvene težave so za starše pogosto hujše in napornejše od lastnih. Tako smo v začetku letošnjega leta oblikovali prav posebno Zdravstveno polico za otroke, ki našim najmlajšim omogoča hiter dostop do specialistov in operativnih posegov. Zdravstveno polico za otroke je mogoče skleniti za otroke od dopolnjenega prvega do vključno petindvajsetega leta starosti.

Ni pa to edina novost, ki ste jo v okviru Zdravstvene police ponudili svojim zavarovancem.

Res je, Zdravstvena polica vključuje še eno novost, in sicer vam omogoča, da lahko do zdravniške obravnave oziroma posveta dostopate na daljavo. Obisk pri specialistu vam lahko organiziramo tudi na daljavo (posvet z zdravnikom pred videom ali klasičnega klica). Prav tako vam omogočamo, da vsa vprašanja o vašem zdravstvenem stanju posredujete zdravniku prek storitve Dr. Posvet, ki je varen in zaseben kanal za posvet z zdravnikom. Vprašanje lahko kadarkoli, katerikoli dan in ob katerikoli uri zastavite enemu od sodelujočih zdravnikov prek izbrane aplikacije za klepet: Viber, Facebook Messenger, WhatsApp in Telegram.

Obiščite nas v **poslovalnici Idrija na Lapajnetovi ulici 2**. Poskrbeli smo, da je naše poslovanje tudi v teh časih varno in prijazno.

PE KOPER
Pristaniška ulica 14,
tel.: (0)5 66 30 630

Poslovalnica IDRIJA
Lapajnetova ulica 2,
tel.: (0)5 37 43 970

VARUH ZDRAVJA
VZAJEMNA

CVETLIČARNA
BONSAI
Lapajnetova 2, Idrija

URNIK:
ponedeljek -
petek
8. - 12. in
15. - 18.,
sobota
8. - 12.

T: 05 377 36 77 / T: 05 377 19 53

M: 041 696 198 - tudi v času izven rednega urnika

Nudimo vam rezano cvetje, lončnice, darilni program, keramiko.

Izdelujemo cvetlične aranžmaje za vse priložnosti.

Aranžiramo darila.

Brezplačna dostava žalnih aranžmajev in **ureditev** mrliške vežice.

SOGRA
LIKOPLESKARSTVO
Zaim Ložić s.p.,
Beblerjeva 2, 5280 Idrija,
tel. in faks: 05 37 73 298

Slikopleskarstvo
GSM: 041 835 493

IZVAJAMO VSA SLIKOPLESKARSKA DELA

BARVANJE VSEH VRST BIVALNIH IN ZUNANJIH ZIDNIH POVRŠIN

IZRABNAVA VSEH NOTRANJIH ZIDNIH POVRŠIN

stanovanja, hiše, stopnišča, balkonske ograje, poslovni prostori, okna, vrata in fasade

VSA POPRAVILA NA VAŠEM DOMU ALI V POSLOVNEM PROSTORU!

ELEKTRO
popravilo, zamenjava, izdelava nove
(Instalacija, varovalke, luči, gospodinjski aparati, orodje, bojlerji,...)

VODA
čiščenje, zamenjava, popravilo
(Pipe, odtoki, sifoni, kotlički, wc školjke, umivalniki, bojlerji, ...)

OSTALO
popravilo, zamenjava, montaža
(Omare, vrata, stoli, mize, kuhinjske omarice, tečaji, ključavnice,...)

Prek Miroslav s.p., Rudarska 5, Idrija
3 vami že več kot 25 let!

041 648 323

eko top

EKOLOŠKO IN GLOBINSKO ČIŠČENJE AVTOMOBILOV

GLOBINSKO ČIŠČENJE OBLAZINJENEGA POHIŠTVA

ČIŠČENJE IN NEGA USNJENEGA POHIŠTVA

GLOBINSKO ČIŠČENJE PREPROG

Naša nova lokacija v Idriji
MPI Peljhan

041 598 380
www.eko-top.si

Rudo so žgali v okoliških gozdovih

Kristina Seljak

Rudnik živega srebra Idrija je skozi stoletja svojega delovanja na različne načine žgal živossrebrno rudo. Od leta 1495 do leta 1657 so rudo žgali v retortnih ognjiščih. Retorte so bile lončene posode, ki so jih napolnili z cinabaritno rudo ter nato položili na ognjišča, ter na takšen način z žganjem iz rude izločali dragoceno tekočo kovino. Ognjišča so postavili v okoliških idrijskih gozdovih, saj so tako imeli v bližini veliko zaledje lesa, ki je bil pri žganju ključnega pomena.

Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija je v sodelovanju z Idrijsko-Cerkljansko razvojno agencijo ter podjetjem Avgusta pri projektu Odkrijmo žgalnice prišel z raziskovanjem starega načina žganja, ki so ga idrijski rudarji uporabljali v 16. in 17. stoletju. V sklopu projekta smo evidentirali že znana žgalna območja, ki sta jih pred tem raziskala dr. Jože Čar ter Rafael Terpin. Dodali smo tudi na novo odkrite lokacije. Tako smo sedaj iz že znanih 20 prišli kar do 26 žgalnih območij.

V okviru projekta smo območja raziskali, evidentirali, organizirali predstavitev projekta in naših ugotovitev za širšo javnost, izvedli pilotno izvedbo ogleda dveh najbolj ohranjenih žgalnic, postavili začasno razstavo v Topilnici Hg ter organizirali lončarsko delavnico za otroke. Ko pa bo mogoče, bomo izpeljali tudi pohod na območja starih žgalnic v okolici Idrije.

Za evidentiranje žgalnih območij smo izdelali prav posebne evidenčne liste, ki vsebujejo podatke, kot je lokacija, velikost območja, pisne vire, natančnejši opis lokacije, kartografsko dokumentacijo, koordinate ter tudi fotografije

lokaciji in še druge podatke. Tako smo lokacije skrbno in enakovredno pregledali. Pri tem so sodelovali dr. Jože Čar, Rafael Terpin, Kristina Seljak občasno pa tudi Martina Peljhan, Janez Rupnik ter Matej Česnik. Za fotografiranje območji je poskrbel Ivan Laharnar.

Pri raziskovanju območij smo ponekod odkrili velike količine lončenine. Lončenina na vseh območjih ni takoj opazna, saj je stoletja nanjo padalo listje in vejevje ter tako ustvarilo tanko plast zemlje. Zato se lončenina nemalokrat razkrije ob potokih, kjer voda s spiranjem pokaže pred tem skrite koščke lončenine. Tako lahko z malo kopanja opazimo najprej črno plast zemlje, ki je posledica dolgoletnega žganja. Med temno plastjo zemlje pa nato opazimo koščke lončenine. Tipično za žgalno območje je tudi, da skoraj vedno stoji ob viru vode. Vodo so namreč potrebovali za hlajenje retort ob koncu žganja in za vsakodnevno uporabo. Nekatere lokacije je človek s svojim delom popolnoma degradiral. Tako tam ne najdemo več lončenine, vendar o obstoju žgalnega območja priča le še ledinsko ime »Prenštat«. Nekatera območja tako morda ne bodo nikoli odkrita, spet druga pa čakajo na nas, da jih najdemo in proučimo.

Zanimiva ugotovitev, ki smo jo odkrili, je, da so nekatere lokacije po današnjih cestah od Idrije odmaknjene tudi več kot 10 kilometrov. Najbolj oddaljena, ki smo jo našli do sedaj, stoji v Kanomlji. Ta podatek nam govori, da so morali velike količine rude (190 ton rude na leto), retort (do 60.000 retort na leto) in drugih potrebščin tovoriti s konji v gozdove v okolici Idrije. Karavana s konji (pet konj) se je po podatkih Rafaela Bizjaka premikala s hitrostjo 2 km/h, zato je takšna pot vzela kar nekaj časa. To je pomenilo, da je moralo biti delo izjemno dobro organizirano. Ne samo tovorjenje, tudi žganje je moralo biti dobro organizirano, saj so že pred začetkom žganja pripravili zadostne količine lesa (10.500 m³ – od 20 do 25 ha gozda na leto).

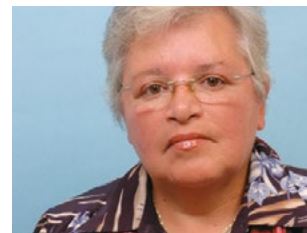
Mnogo pridobljenih podatkov in naše načrte za prihodnost smo

predstavili tudi na predstavitvi projekta »Odkrijmo žgalnice«, ki je potekal 30. septembra v prostorih Topilnice Hg. Na predstavitvi so sodelovali dr. geologije Jože Čar, magistra etnologije in kulturne antropologije Kristina Seljak, arhitekt Rafael Bizjak, arheolog Janez Rupnik ter Ernesta Drole, ki je vodja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica.

Na podlagi pridobljenih podatkov bo sedaj sledil vpis v register snovne kulturne dediščine. Ostanki starih žgalnic so namreč pomemben vir podatkov o potrebnih pogojih in metodiki načina pridobivanja živega srebra v prvih stopetdesetih letih delovanja idrijskega rudnika. Zato se zavedamo, da je to pomemben del rudarske preteklosti, ki ga je treba ohraniti in zaščititi. Naša želja je, da bi ena od najdenih lokacija služila tudi kot predstavitev žganja v retortah. V vse ostale lokacije pa naj človek ne posega, saj s poseganjem vanje uničujemo pomemben del rudarske dediščine.

V sklopu projekta je bila izvedena tudi lončarska delavnica za šolske otroke. Otroci 7. razredov Osnovne šole Idrija so se spoznali z lončenino, ki je bila ključen element pri žganju v lončenih retortah. Lončarja iz zavoda V-ogljje sta otrokom predstavila delo z glino, nato pa so pod njunim mentorstvom otroci naredili čudovite izdelke. Na izobraževalno-ustvarjalni način poskušamo ta del preteklosti predstaviti in posredovati tudi mlajšim generacijam. Le tako lahko zagotovimo, da bo rudarska dediščina med nami živela tudi dolgo po prenehanju delovanja idrijskega rudnika živega srebra. Zbrane informacije bodo predstavljene tudi v študiji dr. Jožeta Čarja in Kristine Seljak z naslovom »Žgalnice živossrebrove rudi v okolici Idrije«.

Tu naše delo ne bo končano. Tudi po zaključku projekta si bomo prizadevali, da bomo na to temo našli še več informaciji in morda tudi nove lokacije, kjer so nekoč v retortah žgali živossrebrno rudo. Morda bomo v bližnji prihodnosti tudi predstavili eno od lokaciji in jo postavili na ogled vsem vedoželjnim obiskovalcem Idrije.

Dragica Čuk Novak

Dum spiro spero *

V teh dneh, ko se bodo še dober mesec krajšale ure dneva in daljšale ure teme, dokler ti na zimski solsticij ne dosežeta svojega najnižjega dela svetlobe in najdaljšega dela teme, ki ju bomo mogoče letos bolj opazili, ker bo mogoče manj tiste bleščave tisočih žarnic nad že tako praznimi ulicami, se, verjamem da taka večina izmed nas, ob vsej poplavi bolj ali manj slabih novic, upanje ohranja duševno stanje večine, ko se vidi možnost za rešitev iz težkega položaja. Vsaj tako med ostalimi besednimi in pomenskimi vezami, ki jih je kar pet sklopov, razlaga slovar slovenskega knjižnega jezika. Teh pomenskih vez je kar nekaj od zelo optimističnih in dosegljivih, do tistih, ki so pomensko njegovo nasprotje in napovedujejo slab izid.

Saj bi kar naštevala vse številne besedne veze, pa bi jih bilo veliko, ob tem da nobenemu izmed nas ni težko pomisliti na neko splošno ali na povsem lastno, ne uresničen cilj ali željo, v katerega smo vložili veliko dela in energije sami, še večkrat skupaj z bližnjimi, sodelavci, enako mislečimi, seznam je lahko neskončen in za vsakega posameznika drugačen.

Ko sem v zadnjih mesecih pospravljala predale in omare, sem našla tudi stvari, ki jih že dolgo ne potrebujem več ali pa sem nanje čisto pozabila. Med njimi je bil na dnu nekega predala živossrebrni termometer, v svetlo rumenem plastičnem etuiju, ki ga danes verjetno nihče ne uporablja več. Ob pogledu nanj so se mi vsilili spomini na čas pred pol stoletja, še kakšno leto mu lahko dodam, ko so bili tovrstni termometri v vsakem gospodinjstvu obvezen predmet, številni avtobusi so prihajali in odhajali po urniku, ki so jih določale izmene v tovarnah, na gradbiščih in v neskončnih rovih pod mestom. Na njih smo se delavcem in knapom vsak dan pridružili dijaki, ki smo zjutraj s postaje hiteli v našo Almo-mater, gimnazijo, ki so jo pred stoletjem zgradili s prispevki očetov, dedov, tistih knapov iz moje mladosti, ker so čutili potrebo po znanju in gojili upanje za boljšo prihodnost svojih potomcev. Uspelo jim je, v slovenskih Atenah, v sredini, kjer je znanje bilo cenjeno in je skupaj s solidarnostjo omogočalo preživetje. Ker v rudniške rove, na kop ni nikdar odhajal rudar sam, vedno sta odhajala v paru, bila sta »tavarša«, ki nista samo odkopavala plasti cinabarita ampak sta tudi pazila drug na drugega, si bila v podporo in pomoč. »Tavarš«, beseda katere polni pomen razumejo le rudarji, ki so se ob svetlobi karbidovke spuščali v temne cinabaritne globine, ker je že kar nekaj desetletij od takrat, ko sta ugasnili rotacijski peči in se je iz dimnika nad topilnico nehal viti strupeni rumenkasti dim, je iz desetletja v desetletje manj živih prič. Vendar v meni tli upanje, da se bodo vezi, način razmišljanja, solidarnost, vedenjski vzorec, da uporabim pojem, ki je novejši, ohranili še v naslednjih generacijah. Vedno potrebujemo nekoga, s katerim ustvarjamo skupaj, se podpiramo, pomagamo, veselimo in pazimo drug na drugega.

Tudi bleščeča edina tekoča kovina živo srebro ima svojo svetlo in temno plat. Brez za samotne idrijske grape slučajnega škafarjeva odkritja ne bi bilo rudnika in mesta, ki je nastalo nad njim. Ne bi se ponašali z Mrakovimi klavžami, gradom, šolo, gimnazijo, prvim gledališčem, Scopolijem in Freyerjem, vseh kasnejših odkritij. Brez živega srebra zagotovo ne bi bilo nekaterih odkritij v znanosti, ne bi bilo edino zdravilo francoske kuge od Paracelzusa do odkritja penicilina, krivo pa je tudi za številne bolezni in zastrupitve. Šele zadnja desetletja je njegova raba omejena in tudi prepovedana. Slika o živem srebru je kot mozaik, v katerem so svetli, bleščeči in tudi temni koščki, sprejeti jih moramo vse, ker le tako je slika popolna.

Isto velja tudi za vse naše početje v preteklosti in v sedanjosti, ker le tako bomo ohranili upanje, upanje, ki vidi tudi luč na koncu tunela.

Ostanite zdravi, pazite nase in tudi na ljudi okrog sebe, bodite »tavarši«.

* Dokler diham, upam

Žganje rude v retortnih ognjiščih iz knjige Agricola G: De re metallica, Berlin 1556

Izdelki iz gline 7. razredov Osnovne šole Idrija / Foto: Kristina Seljak

Plavalci nanizali odlične rezultate

Plavalci in plavalke Plavalnega kluba Cerkno so po ukinitvi karantene v spomladanskem delu pričeli s treningi meseca julija. Premor je bil dolg, po mnenju trenerke Ane Hadalin odločno predolg, saj so bili plavalci v prejšnjih sezonah vajeni kontinuiranega treninga do vrhunca sezone, ki se tradicionalno zaključuje z mesecem julijem.

Mlajši plavalci so se udeležili tekmovanj, ki so štela za Razvojni pokal Slovenije; Pokal Boberček na Ravnah na Koroškem, Mitinga v Krškem, Mišev Memorial v Ljubljani, Miting Veronika v Kamniku. Poleg tega so tekmovali še na tekmi Start v Kranju in na mednarodnem tekmovanju v Kranju. Za zaključek sezone so meseca oktobra nastopili še na državnem prvenstvu za mlajše dečke in deklice ter dečke in deklice na bazenu Bonifika v Kopru.

Na pokalu Boberček na Ravnah na Koroškem je Taja Primožič osvojila peto mesto v disciplini 100 metrov prsno in 400 metrov prosto ter

11. mesto v disciplini 50 metrov hrbtno. Na Razvojnem pokalu Krško pa četrto mesto na 100 metrov prosto in deveto mesto na 50 metrov prsno. Janž Magajne je na istem tekmovanju dosegel sedmo mesto na 200 metrov hrbtno in 12. mesto na 100 metrov prosto. Jonas Lapanje se je uvrstil na osmo mesto na 50 metrov prsno. Na tekmovanju sta nastopili še Janja Lapanje in Tjaša Lahajnar.

Na tekmovanju »Mišev memorial Ljubljana« so cerkljanski plavalci dosegli vrsto dobrih uvrstitev. Taja Primožič je osvojila četrto mesto na 50 metrov kravl, peto mesto na 100 metrov delfin in šesto mesto na 50 metrov hrbtno. Janž Magajne se je uvrstil na sedmo mesto na 100 metrov delfin, Jonas Lapanje pa na deseto mesto na 200 metrov prsno. Tjaša Močnik je tekmovanje na 50 metrov hrbtno končala na desetem mestu, Klara Močnik pa se je v isti kategoriji uvrstila na 18. mesto. Zala Močnik je zasedla 16. mesto na 50 metrov prosto, Patrik Razpet pa je osvojil 26. mesto na 100 metrov delfin.

Na tekmovanju »Start 2020 Kranj« je Taja Primožič osvojila drugo mesto na 50 metrov prosto, 100 metrov prsno, 100 metrov delfin ter tretje mesto na 50 metrov hrbtno. Zala Močnik je bila tretja na 100 metrov prsno, Tjaša Močnik pa tretja na 100 metrov prsno. Klara Močnik je tekmovanje končala na tretjem mestu v kategoriji 100 metrov delfin. Na tekmovanju so odlično nastopili tudi Janja Lapanje, Jonas Lapanje, Janž Magajne, Tajda, Tiana in Tjaša Lahajnar, ki jim gredo čestitke za osebne rekorde.

Na tekmovanju »Miting Veronika 2020« se

je Taja Primožič uvrstila na drugo mesto na 200 metrov prosto ter na tretje mesto na 100 metrov hrbtno. Na tekmovanju »MM Kranj« je Janž Magajne zasedel 14. mesto na 400 metrov prosto. V seštevku osmih tekem, ki so štele za razvojni pokal, je Taja Primožič osvojila pokal za skupno tretje mesto v kategoriji mlajših deklic.

Državno prvenstvo za mlajše dečke in deklice je letos potekalo od 9. do 11. oktobra na bazenu Bonifika v Kopru. Na tekmovanju je nastopilo 280 plavalcev. Cerkljanski plavalci so se dobro odrezali, čeprav kolajne niso osvojili. Najbližje temu cilju je bila Taja Primožič, ki je osvojila četrto mesto v disciplini 200 metrov prosto in tri peta mesta na 50 metrov prosto, 100 metrov prosto in 100 metrov prsno. Zala Močnik je bila deseta na 50 metrov prsno, enajsta na 200 metrov prsno in dvanajsta na 50 metrov hrbtno. Janž Magajne je najboljšo uvrstitev dosegel s petnajstim mestom v disciplini 200 metrov hrbtno, Jonas Lapanje pa trideseto mesto na 50 metrov prosto ter Tajda Lahajnar v disciplini 100 metrov prsno.

V istem času je potekalo tudi državno prvenstvo za starejšo kategorijo dečkov in deklic. Za cerkljanski klub so nastopile Tjaša Močnik, Klara Močnik, Tjaša Lahajnar in Janja Lapanje. Rezultatsko in po uvrstitvah je bila najboljša Tjaša Močnik, ki se je v disciplinah 50, 100 in 200 metrov prsno uvrstila med petnajst najboljših v Sloveniji. Odličen napredek je pokazala Janja Lapanje, ki je v šestih odplavanih disciplinah postavila osebne rekorde, isto velja za Tjašo Lahajnar, Klara Močnik pa je osebne rekorde postavila na 200 in 400 metrov prosto.

/ PK Cerkno

Turk in Kacinova postavila nov mejnik slovenskega relija

Kot že nekaj zadnjih let, naj bi tudi letos Idrija gostila zaključno dejanje slovenskega reli prvenstva, a stanje zaradi koronavirusa ni omogočalo izvedbe relija. Državno prvenstvo se je tako zaključilo po treh odpeljanih relijih, nov naslov državnega prvaka pa sta si privzela Rok Turk in Blanka Kacin (AMD Gorica, hyundai i20 R5), ki sta s tem dosežkom tudi postavila nov mejnik relija v Sloveniji. Še nikomur pred njima namreč ni uspelo osvojiti naslov prvaka v skupni razvrstitvi štiri leta zapored.

Rok Turk se je s četrtnim naslovom prvaka tudi povzpel na tretje mesto po številu naslovov med vozniki, pred njim sta le **Aleks Humar**, prvak je bil petkrat, ter **Darko Peljhan**, naslov najboljšega reli voznika je osvojil šestkrat. Na lestvici sovoznikov pa je sedaj na vrhu Kacinova, edina do sedaj ima štiri osvojene naslove prvaka. Pred dirko v Idriji sta imela Turk in Kacinova visoko prednost, saj sta zmagala na vseh treh dirkah letošnjega prvenstva, na domači

preizkušnji pa bi ju le odstop lahko stal končnega zmagovalca.

Bolj napet boj za končno zmagovalce se je pričakovalo v vseh treh divizijah, saj so bile razlike manjše in v vsaki diviziji je bilo več kandidatov za naslov prvaka. V diviziji I je tako prvi naslov državnega prvaka osvojil mladi **Nejc Mrak** (AK Modri dirkač, suzuki swift), ki je letos prikazal zelo atraktivne vožnje, ter bil ob tem tudi najboljši mladi dirkač do 21 let. Le sedem točk je za njim zaostal **Franci Božič** (Dirkalno društvo R, škoda fabia), ki je sicer zmagal na dveh relijih, na enem pa ni nastopil. Še točko več je zaostal skupno tretjeuvršeni **Jure Jereb** (OPV sport, vw polo). Res škoda, da se niso imeli možnosti »spopasti« na domačem terenu. Med sovozniki je največ točk zbral **Boštjan Vidmar** (OPV sport), ki bere zapiske Jerebu, Darko Vončina (AMD Gorica), na dveh relijih je bil sovoznik Mraka, pa se veseli tretjega mesta. Tako Mrak kot Božič nista imela istega sovoznika na vseh treh relijih, zato je vrstni red med sovozniki drugačen, kot med vozniki.

Simon Mlinar in **Erik Bizjak** (OPV Sport, peugeot 208 R2) sta tekmece premagala z najmanjšo razliko, od tekmecev v diviziji 2 sta zbrala štiri točke več. Resda brez osvojene zmage, a tudi s kar nekaj težavami na

posameznih preizkušnjah, je končno zmagovalce povsem zaslužen. Za dodatno veselje v družini Mlinar je poskrbel Simonov starejši brat **Martin**, ki je s sovoznikom **Miranom Mlinarjem** (OPV Sport, peugeot 208 R2), sicer njunim stricem, osvojil tretje mesto v tej diviziji.

Edina divizija, kjer med najboljšimi tremi ni nobenega dirkača iz idrijske občine, je divizija 3, kjer je naslov prvaka osvojil **Miha Mušič** (RD Beja sport, BMW M3), **Blaž Benčina** (AK Modri dirkač, peugeot 106), pa je osvojil končno četrto mesto, ob tem da na enem reliju ni nastopil. Si je pa Benčina privozil naslov pokalnega zmagovalca divizije 4. V razvrstitvi starodobnih reli dirkalnikov sta **Andrej Mrak** (AK Modri dirkač) in **Jani Drnovšek** (OPV Sport) navduševala s fičkom in sezono zaključila na tretjem mestu v tej kategoriji. Zaslužen priznanje za leto 2020 bosta prejela tudi **Domen Pivk** med vozniki in **Tadej Rupnik** med sovozniki (OPV Šport, vw polo) v mladinski razvrstitvi do 21 let. Pivk je med vozniki osvojil končno drugo mesto, Rupnik pa je bil v konkurenci sovoznikov tretji.

Slovenska reli sezona 2020 se je tako zaključila, želja tako dirkačev kot gledalcev pa je, da bi naslednja minila ob odsotnosti korone. / **Erik Logar**

Jan Tratnik ne bo zamenjal ekipe

30-letni Jan Tratnik, ki je na Dirki po Italiji nadaljeval niz slovenskih etapnih zmag, ne bo zamenjal kluba. Pri ekipi Bahrain McLaren so potrdili, da bo tudi prihodnjo sezono član izbrane vrste.

Po koncu Dirke po Španiji je vodstvo ekipe Bahrain McLaren oznanilo enoletno podaljšanje pogodb s kar devetimi dosedanjimi kolesarji, med katerimi pa je od Slovencev naveden le Jan Tratnik. Veteran Grega Bole in reprezentant Luka Pibernik sta ostala brez podaljšanja pogodbe, večina izmed 18 ekip svetovne serije pa že ima zapolnjene ekipe za leto 2021.

V ekipi, ki jo je konec leta 2016 pomagal ustanoviti Milan Eržen, od slovenskih kolesarjev tako ostajajo Matej Mohorič, Domen Novak in Jan Tratnik. Pred iztekajočo se sezono so tehnično bazo preselili v Slovenijo, Gorazd Štangelj je športni direktor, med osebjem pa je še kar nekaj Slovencev.

Prav Jan Tratnik je sicer z zmagovalcem na 16. etapi preteklega Gira poskrbel za sploh edino etapno zmago ekipe Bahrain McLaren na eni izmed treh največjih tritedenskih dirk sezone. 30-letni Idrijčan je v sosednji Furlaniji sprva šel v večji skupinski beg, nato pa je poskušal s samostojnim napadom, v zaključku v mestu San Daniele del Friuli pa dobil sklepni dvoboj za uspeh kariere.

Tratnik se je Bahrajnčanom pridružil pred dvema sezonama, ko se mu je po osmih letih uspelo vrniti na elitno raven svetovne serije (prej ProTour). V tem času je slavil dve zmagi: uvodni prolog na Dirki po Romandiji 2019 in omenjeno 16. etapo na Dirki po Italiji 2020.

»Čeprav je bilo 2020 izredno nemirno leto, so ti fantje ostali 100-odstotno osredotočeni, tako da je odlično, da jih bomo imeli na našem potovanju tudi prihodnje leto. Ko končujemo to sezono, resnično čutim, da v moštvu vlada pravo tovarništvo, kar mislim, da se bo še bolj izrazilo na cestah prihodnje leto. Vedno bomo ekipa, kjer je kolesar najpomembnejši, tako da bodo imeli ti fantje na kolesu vso podporo osebja, ki je enako predano doseganju uspehov,« je zapisal vodja ekipe Rod Ellingworth, sicer soustanovitelj ekipe Sky, ki je lani prevzel vajeti pri Bahrajnčanah.

Po objavljenem UCI-koledarju se bo tako svetovna serija začela z etapno dirko Po Združenih arabskih emiratih (21. - 27. februar) in tradicionalnim odprtjem evropske sezone Omloop Het Nieuwsblad (27. februarja) v Belgiji.

Jan Tratnik se je po povratku z Gira oglasil tudi v TV Studiu Idrijskih novic, kjer je v pogovoru z Erikom Logarjem ocenil sezono in malce dvomno napovedal tudi svojo prihodnost med najboljšimi kolesarji sveta. Kaj se je dogajalo v ozadju, ostaja skrivnost. Dejstvo pa je, da si je Jan Tratnik z odmevnimi uspehi v tej sezoni utrdil mesto med najboljšimi kolesarji svetovne serije.

Posnetek pogovora iz TV studia Idrijskih novic si lahko ogledate na spletni strani idrija.com v kategoriji STUDIO.

S telovadbo v vrtcu do boljšega zdravja malčkov

Katarina Bončina

Novo šolsko leto, a malo drugačno od običajnih. Na vsakem koraku je govora samo o virusu. O tem so naši otroci že dobro seznanjeni in podučeni. Kako pa še poskrbimo za svoje zdravje, smo se spraševali na Ledinski planoti, kjer ima Vrtec Idrija dva oddelka, ki ju obiskuje 26 otrok.

Začetek šolskega leta, mesec september, je namenjen uvajanju. Pridružijo se nam novi otroci, nekateri zamenjajo skupino, pridejo nove vzgojiteljice. Za vsako spremembo potrebujemo določen čas, da jo spoznamo, se je navadimo. Tako se tudi naši najmlajši navajajo na novo okolje, nove ljudi, nove sovrstnike, nova pravila, ki veljajo v določeni skupini. V uvajalnem obdobju smo v najstarejši skupini najprej skupaj uredili našo igralnico, izbrali imena za koticke, jih poimenovali in vanje vnašali material za igro. Razmišljali in podajali smo ideje, kako bi organizirali naše jutranje srečanje. Naj vam razložim, kaj to pomeni.

Jutranje srečanje

Jutranje srečanje je del naše rutine, ki se odvija vsakodnevno, navadno v enakem zaporedju. Po zajtrku se vsi zberemo na blazini, kjer se posedemo v krog. To je čas, ko otroci sodelujejo znotraj skupine in tako pridobivajo socialne spretnosti. V tem času otroci komunicirajo drug z drugim in z vzgojiteljico. Pri tem se učijo razmišljati, izražati svoje misli in poslušati druge otroke. Tu si zaželim lep dan, bodisi s pesmico bodisi s pozdravom. Običajno izžrebamo enega otroka, rečemo mu dežurni otrok, in ta opravi določene naloge.

V naši skupini smo kar nekaj časa porabili, da smo si na jutranjem srečanju zastavili naloge. Otroci so ideje nizali sami in so bili tudi vključeni v izdelavo nalog jutranjega srečanja, ki zdaj izgleda tako: dežurni najprej označi, kateri dan je, prekriža številko na koledarju, v označen prostor nariše, kakšno je vreme, označi, kateri otroci so v vrtcu in kateri doma, ter otroke prešteje. Nato vsak dan sledi določena dejavnost, ki jo izvajamo vsi. To je lahko petje, ples ob glasbi ali gibalna igrice. Izdelali smo nabor dejavnosti in dežurni otrok izbere eno izmed njih. Tako se naš del dnevne rutine zaključí. Sledijo še ostali deli, pri katerih otroci aktivno izdelujejo načrte, jih izpeljujejo, delajo individualno ali v skupini, se igrajo in skrbijo za svoje osnovne potrebe, kot so gibanje, hranjenje in počitek. Rutinske dejavnosti otrokom omogočajo, da so iniciativni, da oblikujejo lastne cilje, da razmišljajo, komunicirajo z drugimi, da se srečajo z različnimi materiali ter rešujejo vsakodnevne konflikte in probleme.

Pomembno je, da so vsakodnevne dejavnosti izpeljane dosledno, saj predstavljajo socialni okvir in prepoznavno strukturo, ki otrokom zagotavlja varno okolje, ki ga lahko obvladajo. Skozi rutinske dejavnosti otroci ozaveščajo navade in zaporedja, ki se odvijajo v vrtcu, ter pridobivajo občutek za čas.

Kako lahko poskrbimo za svoje zdravje?

V začetku sem zapisala, da smo se spraševali, kako še lahko poskrbimo za svoje zdravje. Seveda je to povezano z našo dnevno rutino: da smo nahranjeni, naspani, da imamo dovolj časa za igro, pogovor, ... Otroci so pri tem vprašanju nanizali polno idej. Rada pa bi se posvetila eni dejavnosti, ki smo jo vključili tudi v našo tedensko rutino. Dobili smo idejo, da bi imeli telovadbo »na Plati« (vaškem igrišču). S sodelavko sva bili veseli, da je ideja in navdušenje prišlo od otrok. Sami sva po tihih že načrtovali dejavnost, tako pa sva samo nadaljevali pogovor v tej smeri. Veliko smo se pogovarjali, zakaj je telovadba koristna, kako se oblečemo, kaj bomo počeli na Plati, katere pripomočke bomo potrebovali. Otroci so bili že

Foto: Katarina Bončina

samo iz pogovora navdušeni in zainteresirani. Na mesečni koledar smo označili, kateri dan v tednu bomo telovadili. Tako otroci temu lahko sledijo in vedo, kdaj sledi določena dejavnost. Pomisleke smo imeli, kaj pa takrat, ko bo zunaj dež, sneg, ... Dogovorili smo se, da se ne glede na vreme odpravimo na telovadbo, izvedbo ure pa prilagodimo vremenskim razmeram. Ko bo sneg, bomo na primer imeli zimske igre, ko bo deževalo, se bomo odpravili na sprehod, tek ali izvedli kakšno igrico z dežniki. Če pa razmere zunaj res ne bodo dopuščale, lahko dejavnost izvedemo v igralnici. Otroci so ugotovili, da v takih primerih telovadba ne bo taka kot zunaj na Plati, ampak se bomo morali prilagoditi.

Zakaj pa je gibanje tako pomembno?

Z gibanjem razvijamo gibalne sposobnosti, ki jih potrebujemo v življenju, zato je pomembno, kako se teh sposobnosti kot otroci učimo in naučimo. Predšolsko obdobje je temelj otrokovega gibalnega razvoja. Ker je v tem obdobju otrok sposoben zaznavati in sprejemati različne dražljaje iz okolja in se zelo hitro uči, mu moramo ponuditi čim več pestrih gibalnih dejavnosti, ki so osnova prihodnjim zahtevnejšim elementom. Sposobnosti, ki se je otrok v tem obdobju ne nauči ali jo zamudi, kasneje težje dojema oziroma izvaja. V predšolskem obdobju so posamezna področja otrokovega razvoja – telesno, gibalno, spoznavno, čustveno in socialno – tesno povezana. Otrok preko njih sprejema in raziskuje svet okoli sebe. Z gibanjem zaznava in odkriva svoje telo, preizkuša, kaj zmore, doživlja veselje in gradi zaupanje vase. V gibalnih dejavnostih je telo izhodiščna točka za presojo položaja, smeri, razmerja do drugega. Otrok razvija občutek za ritem in hitrost ter dojemanje prostora in časa. Gibalni razvoj je v ospredju predvsem v prvih letih življenja. Poteka od naravnih oblik gibanja kot so lazenje, plazenje, hoja, tek, plezanje, skoki in poskoki, potiskanje, dviganje, nošenje, vlečenje, metanje, lovljenje, zadevanje, vesa do celostnih športnih dejavnosti. Zelo pomemben segment gibalnega razvoja je razvoj gibalnih sposobnosti kot so koordinacija, ravnotežje, moč, hitrost, gibljivost, preciznost in vzdržljivost. Gibalne sposobnosti so tiste človekove lastnosti, ki povzročajo individualne razlike v gibalni uspešnosti posameznikov. So posledice različnih dednostnih dejavnikov, vplivov okolja oziroma izkušenj, zato so pri vsaki osebi drugačne. Pri predšolskih otrocih je pomembno, da te izkušnje pridobivajo z veseljem in pozitivnimi učinki, kar najpogostejše poteka preko igre. V predšolskem obdobju naj bi otrok pridobil čim bolj pestro paleto gibalnih izkušenj, ki so osnova kasnejšim zahtevnejšim gibalnim vzorcem. Kar otrok pridobi v tem obdobju, lahko izkoristi kot dobro podlago za kasnejše učenje in ukvarjanje s športom.

Kako poteka naša vadbena ura?

V igralnici se najprej preoblečemo v športno opremo. Iz naše skrinje vzamemo športne pripomočke. Res je, da jih nimamo veliko, ampak uporabimo domišljijo in iz njih izpeljemo različne aktivnosti. Otroci nama pomagajo stvari odnesti na Plato. Zberemo se v krogu in poslušamo nadaljnja navodila. Vadbena ura je sestavljena iz treh sklopov:

1. Pripravljalni del: Za začetek izvedemo lokomotorne vaje (hoja, tek, lovljenje, ...), s katerimi poživimo otrokov krvni obtok, ustvarimo veselo razpoloženje v skupini in otroke spodbudimo k vadbi. Za uvod izberemo enostavne igre, že znane gibalne naloge ali pa se naučimo kakšno novo, pri vseh pa so ves čas dejavni vsi otroci. Igramo se lovljenje, prenašanje stvari, z gibanjem oponašamo žival, ... Nato sledijo gimnastične vaje, ki jih izvajamo v zaporedju od ramenskega obroča, rok, hrbtenice, kolkov, do nog in stopal. Vaje kaže vzgojiteljica ali otroci sami. Vaje izvajamo tudi z različnimi športnimi pripomočki, kot so žoge, obroči, trakovi, ... Vaje izvajamo sami ali v parih.

2. Glavni del: V tem delu izvajamo naravne oblike gibanja ali kompleksnejše športne dejavnosti. Največkrat ob robu igrišča postavimo poligon v obliki kroga. Otroci izvajajo gibalne naloge v koloni. Poligon zajema naravne oblike gibanja: poskoke iz obroča v obroč, skok v višino, hoja po klopí, hoja po vseh štirih, kotaljenje žoge okrog stožcev, preskakovanje črt, skakanje po eni nogi, ciljanje, met na koš, ... Lahko pripravimo vadbo po postajah. Na njih utrjujemo določeno dejavnost ali se učimo novih. Otroci po postajah krožijo in usvajajo vsebine. Otroci se radi igrajo tudi štafetne igre. Otroke razdelimo v več kolon in vsaka kolona izvaja iste gibalne naloge. Za sprostitev organiziramo tudi tekmovanje med skupinami. Pomembno je, da vsaka skupina dobi točko, ki se jih na koncu sešteva. Po koncu naše dejavnosti pospravimo vse športne pripomočke na dogovorjeno mesto.

3. Sklepni del: Pripravimo igro, ki otroke umiri. Otroci velikokrat predlagajo, katero igro se bomo igrali. Igramo se stare igre ali pa se učimo novih. Nekaj starih iger: Ali je kaj trden most?, Lisica kaj rada jež?, Gnilo jajce, Električka, Kdo se boji črnega moža?, Bela lilija in druge.

Po končani vadbi se vsi nasmejani in rdečih lic vrnemo v vrtec in komaj čakamo, da je zopet tisti dan v tednu, ko se odpravimo na telovadbo. Ni pa samo ta dan namenjen gibanju. V obeh skupinah se trudimo, da čim več časa preživimo v naravi na svežem zraku, to je postal že del naše dnevne rutine. V okolici imamo odličen naraven teren za usvajanje oblik gibanja. Narava je za nas največji poligon – si predstavljate, kako male nožice hodijo po travi, skačejo po krtinah, se po vseh štirih vzpenjajo na vrh hriba, se pretikajo skozi veje dreves, padejo, ko teren ni raven, se skotalijo, ... Dajmo otrokom priložnost za gibanje.

Misli otrok

Pri telovadbi mi je všeč brcanje žoge v gol, spuščanje kugelc, ko se premikamo kot zajci in medvedi. Všeč so mi prevali in ko tečemo in ko se gremo, da ptički kradejo jajca. Telovadimo zato, da se razmigamo. / Urh

Zelo fino se mi zdi, da imate telovadbo na Plati. Najbolj mi je všeč igra Gasilci in požar. Eden od igralcev ima rdečo žogo, ta je požar, drug igralec pa ima belo žogo, ta je gasilec. Če igralec z rdečo žogo zadane katerega od igralcev, se mora ta postaviti v »hiška« - noge narazen ter roke nad glavo. Reši ga lahko igralec z belo žogo tako, da med njegove noge vrže belo žogo. Fino se mi tudi zdi, ko postavimo obroče in skačemo v njih ter kadar brcamo žogo. / Ambrož

Mal laufama pa gremo se kanglica, kanglica vodo drži. Aja, pa skačemo v obroče. / Nika

Ka tečemo na telovadbi, igramo se, skakamo, lovimo se, plešemo, žogamo se. Tu je pa tu. Igramo se Ptički v gnezda. Obroče razmečemo po Plati in se delamo, da smo ptički. Nekdo reče »ptički v gnezda« in vsak mora poiskati svoj obroč. Kdu je brez, gre pa vn. Telovadimo, de smo zdravi in imamo mišice. / Jasmina

Na Plati telovadimo zato, ker smo si eni to zbrali, da smo zdravi, da imamo mišice, da lahko kaj delamo in da smo razmigani. Najbolj všeč mi je igra z obroči, kjer skačemo skupaj in narazen. Pa poligoni - vzgojiteljice jih vedno drugače postavijo, da hodimo po klopí, se puzamo, plezamo, tečemo in brcamo žogo v gol. Pa poligon s stožci, kjer tekamo okrog njih. / Eugen

Telovadba na Plati mi je zelo všeč. Najbolj fajn je takrat, ko imamo modre blazine in delamo prevale. Zelo rada se tud lovim in igram skrivalnice. Na telovadbi se igramo poligon - gremo po klopci, ker so spodaj krokodili, potem tečemo, oblečemo obroč, potem oponašamo zajčke, tečemo in nato oponašamo flamingote in na koncu se postavimo v kolono za preval. Potem je končno kosilo. Telovadi se zato, da se mišice razgibajo in da si bolj močan. / Žana

Pri telovadbi mi je najbolj všeč, ko kotalimo obroče in potem mečemo še žogice. Rad telovadim, ker dobimo kondicijo, se razmigamo in smo zdravi. Fino je, ker telovadimo skupaj ribice in žabice. / Tadej

Pri telovadbi mi je najbolj všeč, ker imamo veliko žog in ker telovadimo. / Alen

Zahvala gre vsem vzgojiteljicam in pomočnicam, ker poleg telovadbe, čas z našimi otroci najbolje izkoriščate. Ste veliko v naravi, skrbite za gibanje, svež zrak, uživanje, ... tako se otroci vsak dan vrnejo v naš objem zdravi in veseli, polni novih znanj in izkušenj in vsak nov dan radi odskakljajo nazaj k žabicam in ribicam. Hvala. / mamica Eva

Pripelje kmalu: NLB mobilna poslovalnica Bank&Go

V NLB so izjemno ponosni na novo pridobitev. Edini v Sloveniji imajo čisto pravo mobilno poslovalnico – NLB mobilno poslovalnico Bank&Go. Moderno opremljena, v rokah odličnih bančnih svetovalcev, bo občanom in mikro podjetjem ponujala bančne storitve, znanje, izkušnje in nasvete, predvsem pa osebni stik, brez katerega včasih preprosto ne gre.

Da se trudijo prisluhniti potrebam strank je mantra, ki jo ponavljajo vse banke. Nekaj popolnoma drugega pa je to preliti v življenje. Pospešek, ki jim ga je dala korona na področju digitalizacije bančnih storitev jih je pripeljal do izjemnega napredka v naši ponudbi. Tokrat pa so šli še korak dlje – prisluhnili so željam lokalnega okolja in zasnovali čisto pravo mobilno poslovalnico. Osebni stik je najbolj domač zlasti starejši populaciji, ki pa ji bodo skušali približati tudi druge načine poslovanja, ki premoščajo fizično razdaljo in so na voljo 24 ur na dan.

Da je njihova rešitev drugačna od običajne banke poudarja tudi **Marko Marković, vodja poslovalnice NLB Idrija**: »Zelo dobro se zavedamo, da se kljub razmahu spletnega poslovanja nekateri ljudje še vedno z negotovostjo odločijo za ta korak. Sploh na področju bančništva, predvsem pa starejša populacija. Zato smo združili z najboljšo od obeh svetov, moderno in tradicionalno, saj nam zadovoljstvo strank veliko pomeni. Želimo si, da bi stranke s časom naučili uporabljati mobilni telefon za vse tisto, zaradi česar so prišle v mobilno

poslovalnico. Lahko jo imenujemo tudi kar most med analognim in digitalnim.« Prepričan je, da bodo prebivalci Bovca, Tolmina in Kobarida novost sprejeli z odprtimi rokami, in da jo bodo sploh na začetku prišli vsaj pogledat, če že ne kar uporabiti.

Veliki načrti pa imajo včasih ovinke. Največji ovinek NLB mobilne poslovalnice Bank&Go je vsekakor tisti prvi. Trenutne epidemiološke razmere so ji preprečile štart in jo za kakšen mesec prikovale na mesto. Načrtovali so, da bo mobilna poslovalnica prvič odšla na pot že novembra. Tako bo zaradi zaostrenih zdravstvenih okoliščin in ukrepov za zamejitev širjenja novega koronavirusa žal še nekaj časa ostala na parkirišču. V NLB namreč zdravje naših strank in zaposlenih postavljajo na prvo mesto ter dosledno upoštevajo priporočila in ukrepe pristojnih. A nič zato: pripravljena na vse, kar sledi, čaka, da se na pot odpravi takoj, ko bodo ukrepi to dopuščali. Njen dom pa je tam, kjer so njihove stranke.

Marko Marković, vodja NLB Poslovalnice Idrija

Elektrostik
www.elektrostik.eu

Elektro servis in varjenje plastike
Bogdan Rupnik s.p.
Bukovo 28a, 5282 Cerkno
tel.: 05 377 98 64
e-mail:
elektrostik.bogdan@gmail.com
GSM: 041 951 001

Certifikat Excellent
SME že od leta 2013

ELEKTRO INŠTALACIJE / VEZAVA ELEKTRO OMARIC / ELEKTRO VZDRŽEVANJE STROJEV / MERITVE
ELEKTROINŠTALACIJ / TERMORIZACIJA / KOMUNIKACIJSKA VOZLIŠČA / KRMILJA SONČNIH ELEKTRARN /
KOMPENZACIJSKE NAPRAVE / DELO NA NAPRAVAH SN 20KV / VARJENJE TERMOPLASTOV

KSAR

KLJUČAVNIČARSKÉ STORITVE
ANŽE RUPNIK S.P., Bukovo 28a, Cerkno

T: 031 895 901

www.ksar.si

pred obnovo

po obnovi

- Varjenje jekla, nerjavnega jekla in aluminija
- Varjenje po postopkih mig-mag, mma, in tig
- Obnova kmetijskih prikolic
- Izdelava kovanih in inox ograj, rešetk, ...
- Razrez jeklenih profilov
- Izdelava drugih kovinskih izdelkov

NOVO V NAŠI PONUDBI

Comunello električni pogoni za dvoriščna vrata in zapornice

Nudimo:

Izdelava dvoriščnih drsnih vrat po vaših željah

- (samonosilne, dvokrilne, ...).
- Možnost električnega zapiranja in odpiranja z daljinskim odpiranjem ali na induktivno zanko, domofon itd. ...
 - Montaža el. pogona, programiranje in zagoni.
- Krmilniki so zaščiteni in se tako imenovani nadomestni daljinskih upravljalnikov ne da uporabljati, kar onemogoča nekontrolirano odpiranje.

Zaporne rampe različnih dimenzij

- Dobava, postavitve in spuščanje v pogon.
- Temeljne podstavke pa opravimo samo po predhodnem dogovoru.

Podjetje COMUNELLO nudi tudi druge vrste motornih pogonov za dvžična vrata.

Smo pooblaščen zastopnik za dobavo, montažo in zagon ter servis v garancijskem roku.

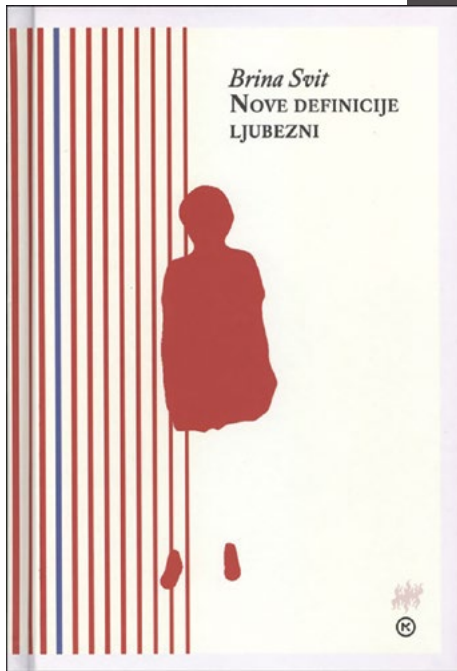
Informacije:

041 951 001
in **031 895 901**

COMUNELLO

Brina Svit išče nove definicije ljubezni

Slovenske založbe v teh jesenskih tednih kljub pandemiji pospešeno izdajajo knjige. V zadnjem tednu novembra jih predstavljajo na nacionalnem knjižnem sejmu, ki je vrsto let vabil v prestolnico. Letos so organizatorji zaradi korona krize tradicionalni knjižni sejem predstavili na splet. Mladinska knjiga, največja založba v državi, bo med novostmi, ki bodo zagotovo deležne posebne pozornosti, predstavila novo knjigo Brine Svet z naslovom Nove definicije ljubezni. Knjiga prinaša deset dolgih kratkih zgodb na temo ljubezni, ko se glavne junakinje in junaki znajdejo na točki preloma zaradi smrti, odtujenosti, samote.

”

Moji junaki postajajo zelo moji, moram se poistovetiti z njimi in hočem, da tudi moji bralci čutijo z njimi.

Ena od zgodb se dogaja v Ljubljani, v stolpnici časnika Delo. Zgodba ima srečen in nesrečen konec. Z njo sem hotela obeležiti spomin na Petra Kolška, enega najpomembnejših novinarjev in mojih prijateljev. Žal se je že poslovil s tega sveta.

Po besedah urednice knjige Nele Malečkar, dajejo knjigi osnovno intonacijo besede Susan Sontag, ki jih je Brina Svit izbrala za začetek: »Nič ni skrivnostnega, noben človeški odnos. Razen ljubezni.« Kot je v pogovoru z urednico pojasnila pisateljica, je ta besede izbrala zato, ker jih je »srečala med potjo do te knjige«. Danes pozabljeni francoski pesnik je izrekel zanj nepozaben stavek: »Ljubezni ni, obstajajo samo dokazi ljubezni.« In to se ji zdi dobra definicija ljubezni. Tudi junaki njenih novel, kar se ji zdi ustrežnejša oznaka za njene zgodbe, se v nekem trenutku srečajo z ljubeznijo, ki jih definira. Ljubezen njene junake spremeni, jih odpre, jim o njih samih razkrije stvari, ki jih niso vedeli, zaradi nje so sposobni narediti stvari, za katere si niso predstavljali, da so jih sposobni narediti, je pojasnila pisateljica.

Brina Svit vse knjige, ki jih napiše v francoščini, tudi sama prevede v slovenščino. Izkušnja je, kot pravi sama, vsakič drugačna. In če se ji zdi, da se je pri romanu o tangu Coco Dias ali Zlata vrata nekoliko izgubila tista ironija, ki jo premore francoščina, je tokrat s prevodom zadovoljna; v slovenščini te zgodbe delujejo celo bolj neposredno kot v francoščini.

Novelo sama vidi kot izjemno zahteven žanr, »saj mora biti brezhibna«. »Pisec si ne more privoščiti nobene napake, saj se na 30 straneh takoj vidi, če nekaj ne funkcioniira. Znati mora na kratko predstaviti junake tako, da se lahko bralec identificira z njimi, vedeti mora, kam gre, konec pa mora bralca osupniti,« je pojasnila.

Konci bralca po besedah urednice presenetijo tudi v pričujočih novelah, o tem, kako iracionalna sila je ljubezen, pa govorita noveli Poletje s Sonjo in Druga Saturnova revolucija, ko junaki zgodb sicer vedo, kaj bi bilo razumsko bolje za njih, a »telo in reakcije gredo po svoje«.

Brina Svit meni, da sicer tudi v resničnem življenju velikokrat storimo nepričakovane stvari. V obeh novelah »pozna junaka«. Protagonist prve ji je ob neki priložnosti rekel: »V zadnjem času se mi nasmehne ena sama ženska. Blagajničarka mojega supermarketa ...« In to je tudi prvi stavek omenjene novele. »Ko je to izrekel, sem si mislila: 'Joj, to si moram zapomniti.' Te stvari si ponavadi odlično zapomnim. Nekje jih shranim in ko sem čez dve leti zapisala ta stavek, so se stvari začele zapisovati same,« je pojasnila.

Posebna zgodba so po besedah urednice knjige Nele Malečkar umetniški pari, v zgodbi Prepad gre denimo za pisateljski par. Kot je povedala pisateljica, se pogosto, preden se poda v projekt in si začne zamišljati osebe, bori, da njeni junaki ne bi bili pisatelji, glasbeniki, slikarji. Ampak po drugi strani je to svet, ki ga najbolj pozna in razume. »Lahko napišem novelo, kjer je ena od glavnih junakinj blagajničarka. Težko pa si zamislim, da bi o blagajničarki napisala cel roman, saj tega sveta ne poznam dovolj,« je dodala.

Brina Svit je v svojem literarnem ustvarjanju tudi aktualna. V zadnjem času je napisala kratko prvoosebno pripoved, katere dogajanje je postavljeno v Indijo, kjer se je znašla v času, ko se je začela zgodba s koronavirusom. V njej je opisala tamkajšnje dogajanje in obenem razmišljala, v kašnem svetu smo se znašli. Delo bo v francoščini izšlo 7. januarja, v slovenščini pa konec januarja ali v začetku februarja pri založbi Goga.

Iz zapisnikov starešinstvenih sej Županije cerkljanske

Marko Razpet

Stari zapisniki sej lokalnih organov iz obdobja pred prvo svetovno vojno so bogat vir podatkov, kako so ljudje takrat živeli in kaj se je dogajalo na lokalni ravni, pa tudi širše. V začetku 20. stoletja je bilo ozemlje današnje Občine Cerklno razdeljeno na dva dela: na Županijo Cerklno in Županijo Šebrelje. Pod Šebrelje je spadalo tudi nekaj vasi, ki so danes v tolminski oziroma idrijski občini. Meje nove Občine Cerklno se ne ujemajo s starimi mejami Županije cerkljanske.

Do večjih sprememb je prišlo v času italijanske zasedbe in so ostale do današnjih dni. Tudi na krajevni ravni je prišlo do sprememb. Tako je na primer domačija Pri Gorenjcu med Želinom in Cerknim spadala pod davčno občino Reka-Ravne. Iz zapisnikov je tudi razvidno, da je ime domačije nastalo zaradi Josipa Plemlja, ki je bil doma na Gorenjskem in se je na Cerkljanskem uveljavil kot uspešen podjetnik.

Cerkljanskemu delu, po starem Županiji cerkljanski, je načeloval župan, ki je redno, navadno vsak mesec, skliceval tako imenovane starešinstvene seje, katerih so se udeleževale starešine, predstavniki po nekaj sosednjih vasi. Na sejah so vodili zapisnike. Ohranilo se jih je kar precej, napisanih na roko, v lepi pisavi in v razmeroma lepem slovenskem jeziku. Nekatere točke iz teh zapisnikov bomo navedli v ležečem tisku, in sicer brez popravkov.

Dne 19. julija 1906 so odprli bohinjsko progo od Jesenic do Gorice. To je del železniške povezave Prage s Trstom in je še danes s številnimi mostovi in predori ena najlepših prog v Evropi. Nekaj sto metrov bohinjske proge je tekkel v Baški grapi po Županiji cerkljanski.

Pred prvo svetovno vojno so bile v načrtu gradnje novih železnic, tudi skozi Idrijo. O železnicah je bilo na starešinskih sejah Županstva cerkljanskega večkrat govora, kar so zabeležili v zapisnikih. Prav tako o ustanovitvi ljubljanske univerze in o cestnih povezavah. Oglejmo si nekaj zanimivih točk iz teh zapisnikov v kronološkem vrstnem redu. Denarna enota v tistih časih je bila avstrijska krona (K).

Iz zapisnika z dne 30. decembra 1901.

14. Župan pročitá brzojavko kojoj je odposlal predsedništvu shoda radi ustanovitve useučelišča v Ljubljani, vkar jim čestita na tem početji. Dobreno soglasno.

Iz zapisnika z dne 22. januarja 1902.

18. Prečita se prošnja Josipa Plemelj iz Ravni hšt. 62 kteri prosi da naj se ga po novi domovinski postavi sprejme v tukajšno občinsko zvezo; prošnja se soglasno odobri ter se ga sprejme v tukajšno občinsko zvezo.

Iz zapisnika z dne 11. oktobra 1905.

14. Župan naznani, da se je v tekočem letu veliko posestnikov pritožilo radi psov, kateri jim delajo škodo na polju in predlaga, da bi bilo umestno naložiti davek na pse. Predlog se sprejme in določi davek po 2 K na vsakega psa.

Iz zapisnika z dne 7. januarja 1906.

1. Župan prečita odluk deželnega odbora v Gorici z dne 4. januarja 1906 štv. 10705 glede dovolitve podpore za namen zgraditve prepotrebne in koristne cestne mreže, ki bi vezala tuk. občino z idrijsko in baško dolino na Goriškem in kopačniško dolino na Kranjskem, kakor tudi posamezne davčne občine med seboj. Visoki deželni zbor sklenil je v seji dne 24. novembra 1905 podeliti v ta namen podporo za leto 1906 in 1907 vsako leto po 2000 K proti natančnemu računu. 3. Župan poroča in predlaga naslednje: Ker se sliši, da se misli otvoriti bohinjska železnica javnemu prometu najbrže še le v prihodnjem letu, ko bode dovršena tudi proga čez Ture na Štajerskem, naročuje danes starešinstvo županstvu, da se pridruži prošnji vseh drugih občin v soški dolini, da bi vis. c. kr. Železnično ministerstvo odredilo vse potrebno, da se delo v baški dolini čim prej dovrši in proga med Trstom do Jesenic, do zveze z državno železnico (Rudolfovo železnico) ali vsaj od Trsta do postaje na Grahovem otvori javnemu prometu. Sprejeto soglasno in se županstvu naroča daljno postopanje.

... se nadaljuje v prihodnji izdaji Idrijskih novic.

Marko Razpet

je bil rojen leta 1949 v Planini pri Cerknem. Po osnovni šoli v Cerknem in gimnaziji v Idriji je leta 1973 diplomiral iz tehnične matematike na Univerzi v Ljubljani. Iste leta se je zaposlil kot asistent na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, enajst let kasneje je pridobil naziv magistra in pet let kasneje še doktorat iz matematike. Od leta 1990 do upokojitve leta 2014 je predaval matematiko na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. V bibliografskem sistemu Cobiss ima prek 730 zapisov, v glavnem zaradi matematičnih prispevkov v domačih in tujih revijah. Leta 2002 je prejel Bevkovo nagrado Občine Cerklno za domoznanske prispevke in ohranjanje matematične tradicije na Cerkljanskem, leta 2011 pa nagrado Republike Slovenije na področju šolstva, in sicer za življenjsko delo.

Rudarske hiše kot navdih za prihodnost

Drejc Kokošar

Ni ga mesta ali vasi, ki bi se ustvarilo samo od sebe. 500 let kopanja rude je v Idriji ustvarilo svojevrstno kulturo, ki se kaže skozi značilni humor, še bolj pa skozi značilno idrijsko arhitekturo. Dijaki drugega letnika Gimnazije Jurija Vege Idrija so na posebnem naravoslovno-kulturnem dnevu spoznavali, kako sta okolje in družba zaznamovala razvoj idrijske rudarske hiše.

V prijetnem ambientu muzejske rudarske hiše so dijaki ugotavljali, kako je podnebje vplivalo na strm naklon strehe. / Foto: arhiv Društva Idrija 2020

Dijaki so se preizkusili v nanosu apnenega ometa in oblikovanju štukaturnega stavbnega okrasja. /Foto: arhiv Društva Idrija 2020

V okviru projekta Idrijska rudarska hiša – šola trajnostnega stavbarstva smo v Društvu Idrija 2020 za dijake drugega letnika Gimnazije Jurija Vege Idrija pripravili delavnice, kjer so interdisciplinarno odkrivali dediščino idrijskih rudarskih hiš.

Dan smo pričeli z uvodom v 500-letni preplet idrijske UNESCO dediščine, ki sta ga pripravila Drejc Kokošar in Matevž Straus. Dijaki so spoznali glavne prelomnice v zgodovini Idrije, ki so vplivale na njeno poselitev, ter nekdanji pomen živega srebra za svetovno ekonomijo. Čeprav skromne, pa so bile rudarske hiše tudi veličastne. V hrib so bile vkopane z namenom, da bi rudarji čimbolj izkoristili prostor, ki ga je v Idriji, tako kot tudi v okolici, primanjkovalo. Okolje pa je igralo pomembno vlogo tudi pri izbiri materialov – graditelji so namreč izbirali izključno materiale, ki so jih lahko našli v neposredni okolici – les, kamen in apno. Šele 20. stoletje je prineslo razmah drugih stilov in materialov, ki so močno predrugačili avtentično podobo

idrijske stavbne dediščine, tako da sedaj Idrija daje povsem drugo, manj avtentično podobo kot pred stoletjem.

Idrijo zaznamovali tudi družbeni odnosi

Nato so se dijaki razporedili. Z Matevžem Strausom in Uršo Mihevc so odkrivali sociološko podobo Idrije in razmišljali, kakšen je bil odnos med rudarji in samim rudnikom. Je šlo za simbiozo ali parazitstvo? V posameznih skupinah se je razvnela kar zanimiva debata, saj odgovor vsekakor ni bil črno-bel.

Drugi del dijakov pa je odšel z Drejcem Kokošarjem na sprehod po Idriji, kjer so odkrivali še preostale rudarske hiše v Idriji ter ugotavljali, kako se je Idrija spreminjala skozi zgodovino. Tako so nekatere predele Idrije spoznali s popolnoma drugačnega zornega kota, kot so jih poznali do sedaj. Vita Čar, dijakinja 2.b, je tako komentirala sprehod: »Zanimiv se mi je zdel ogled mesta, saj sem, čeprav živim tu že 16 let, nekatere stvari prvič slišala in videla. Tako sem spoznala, da je

kraj, v katerem živim, res poseben in nam po koščkih razkriva bogato kulturno dediščino.«

Raznolike delavnice pritegnile dijake

Po malici pa so se dijaki razporedili na štiri različne delavnice – arhitekturno, matematično-geografsko, fotografsko in delavnico apnenih ometov. Na arhitekturni je Nina Savič iz KD prostoRož s pomočjo družabne igre Mestni vizionar dijake spodbudila k razmišljanju o svojem okolju in rešitvah, ki jih lahko v njem oblikujejo. V prijetnem okolju cerkvice sv. Trojice tako v ospredju ni bila samo rudarska hiša, marveč tudi drugi prostori, za katere so dijaki menili, da si zaslužijo drugačne vsebine kot na primer mestni park Mejca. Jure Čibež iz 2.b je tako pokomentiral izvedbo: »Delavnica me je navdušila, saj je spodbudila, da sem dobil uvid v popolnoma drugačen način razmišljanja in opazovanja.«

Matematično-geografska delavnica je potekala v ambientu

muzejske rudarske hiše Kos, dijake pa je še posebej motiviral Pavle Pivk, ki je duhovito predstavil nekdanje življenje v tipični idrijski rudarski hiši v mestnem predelu Pront. Dijaki so nato s Tatjano Pivk, profesorico na Gimnaziji Jurija Vege Idrija, ugotavljali, da so idrijske strme strehe odlične za uporabo kotnih funkcij. Spoznavali so tudi razlike med vipavsko in idrijsko rudarsko hišo, ki izvirajo med drugim tudi iz geografske lege, predvsem iz količine snežnih padavin (naklon strehe). Dijaki so bili navdušeni nad delavnico, o čemer priča tudi komentar Lovra Veharja Menegattija iz 2.b: »Glede na to, da ne prihajam iz Idrije, je bilo skoraj vse, kar sem izvedel, povsem novo. Navdušila pa me je tudi delavnica, ki se je izvajala prav v eni izmed rudarskih hiš.«

V januarju tudi fotografska razstava

Na fotografski delavnici, ki jo je vodil Nejc Menard, so se dijaki odpravili tudi v nekatere rudarske hiše v predelu Zaspana grapa, kjer so iskali zanimive

detalje tako v notranjosti hiše kot v zunanji okolici. Najboljše fotografije bomo predstavili tudi v okviru fotografske razstave, ki bo na ogled predvidoma v januarju 2021. Zanimivo pa je bilo tudi na delavnici apnenih ometov, ki je potekala v organizaciji Šole prenove. Maja Štembal Capuder, profesorica na Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana, je dijakom najprej predstavila zgodovino uporabe apna v gradbeništvu. Na praktičnem delu delavnice pa so se dijaki pod mentorstvom restavradorja Tomaža Furlana in predstavnikov podjetja Rōfix preizkusili v nanosu apnenega ometa in oblikovanju štukaturnega stavbnega okrasja.

Verjamemo, da dijaki po delavnicah bistveno bolj poznajo Idrijo, predvsem njeno stavbno dediščino. S takimi dogodki želimo spodbuditi tako dijake kot druge prebivalce Idrije, da rudarske hiše ne predstavljajo samo preteklosti, marveč so lahko tudi zakladnica znanj za prihodnost.

MD

Damjan Mesec s.p.,
Jazbine 3, 4223 Poljane
telefon: 04 518 60 55,
041 765 842

- suhomontaža KNAUF
- strešna okna VELUX
- nadstreški
- napušči

KNAUF
VELUX

www.damjanmesec.si

MAMO

KLIMATIZACIJA, PREZRAČEVANJE, OGREVANJE

GSM: 031 703 079 in 041 479 282
E-pošta: info@mamo.si
Spletna stran: www.mamo.si
Pokličite za ponudbo ali nam pišite ...

Klimatske naprave DAIKIN in MITSUBISHI HEAVY

- Široka ponudba enot z vrhunsko učinkovitostjo in nizkimi stroški energije po zaslugi visokih sezonskih učinkovitosti do razreda A+++
- enote s plinom R-32, ki imajo manjši vpliv na okolje in omogočajo boljše učinkovitost

TOPLOTNE ČRPALKE Model FUJITSU WATERSTAGE

Izredno učinkovite toplotne črpalke zrak voda Fujitsu Waterstage vas bodo naredile neodvisne od nafte ali plina oziroma drugih energentov.

Vsak dom je nekaj posebnega, zato si privoščite le najboljše!

SISTEMI ZA LOKALNO PREZRAČEVANJE

Vsako sodobno bivalno okolje mora imeti prezračevalni sistem!

Lokalno prezračevanje z rekuperacijo je namenjeno prezračevanju samo enega prostora. Nujno je, da si zagotovimo stalno prezračevanje, saj slab zrak lahko negativno vpliva na naše zdravje in dobro počutje. Lokalni rekuperatorji so primerni za uporabo v vseh tistih prostorih, kjer ni možno vzpostaviti sistema centralnega prezračevanja z rekuperacijo in imajo vsaj eno zunanjo steno, ki jo lahko uporabimo za montažo naprave. Enota rešuje problem slabega zraka zatesnjenih prostorov bodisi v novogradnjah ali pa ob sanaciji obstoječih objektov. Odlično prezračujejo na objektih, kjer smo zamenjali okna. Odpiranje oken za prezračevanje ni več potrebno. V bivalnih prostorih ni več komarjev in drugih insektov.

Pirnatova koča na Javorniku ima novo zunanjo podobo

Marko Rupnik

Že dalj časa je tlela zamisel o obnovi fasade na Pirnatovi koči. Predvsem južno in vzhodno stran so neusmiljeni vremenski pogoji na 1.156 metrih nad morjem precej načeli. Tako je bilo nujno nekaj storiti.

V igri so bile različne ideje o zaščiti fasade. Na koncu smo se glede na finančna sredstva in praktične izkušnje izvajalca del odločili za klasično fasado s petimi centimetri izolacije (stiropor - Baumit Star ESP F 5 cm) in zaključnim silikonskim slojem. Izvajalec že ima izkušnje z objekti, izpostavljenimi podobnim vremenskim pogojem. Najprej smo upali, da bo omet kuhinje, ki je bila zgrajena pred petnajstimi leti, v boljšem stanju, vendar se je izkazalo, da ni tako. Zato je bilo potrebno tudi tu odstraniti star omet in vse na novo ometati in izdelati fasado.

Dela zaključena pred jesenskim poslabšanjem vremena

Konkretna gradbena dela so se začela 17. julija, ko se je postavljalo gradbeni oder in začelo z odstranjevanjem starega ometa. Ker se nas je zbralo dosti prostovoljcev, smo že ta dan opravili večino težjih del odstranjevanja starega ometa in preperelih zidakov. V naslednjih dneh je bilo potem potrebno še nekaj ur tolčenja fasade, odstranjevanja starega strelovoda, okenskih polic, ... Po dopustih se je 13. in 14. avgusta pozidalo vse večje luknje v stenah in na novo ometalo ves zidani del koče (cca. 150 m²), tako da je bila potem koča pripravljena na polaganje fasade. Za tem je bila položena pločevinasta obroba med opazem in novo fasado ter izvrtane tri luknje za prezračevanje iz toaletnih prostorov in shrambe. Pločevinasta obroba med zgornjim lesenim opazem in fasado je bila potrebna, da ne bi kasneje zamakalo za fasado ter da se lahko tudi menja lesen opaz, ne da bi poškodovali fasado. Položena je bila nova električna instalacija za zunanjo razsvetljavo, nato pa je lahko prišla ekipa, ki je delala na fasadi. Dela s fasado so bila uspešno zaključena 14. septembra. Ob tem so bile vzdane tudi nove okenske police. V soboto, 19. septembra, smo potem nazaj postavili in obnovili strelove in podrli gradbeni oder in pospravili okrog koče. Vreme nam je šlo vseskozi na roko, tako da so bila dela pravočasno in uspešno zaključena pred jesenskim poslabšanjem vremena.

Za investicijo je bilo potrebno varčevati več let

Zunanje, plačane izvajalce smo potrebovali za izvedbo fasade, pločevinasto obrobo in vrtanje lukenj ter obnovo dimnika v kuhinji. Ostalo smo postorili sami: postavljanje odra, odstranjevanje ometa, zidarska dela, električno napeljavno, montiranje strelovodov ter na koncu pospravljanje in čiščenje. Le material je plačalo društvo, pa še tega manjši del, veliko je bilo podarjenega s strani članov. Po grobi oceni je bilo opravljenih vsaj 120 ur prostovoljnega dela na koči in še kar nekaj ur priprav in dogovarjanj ter administrativnega dela.

Na koncu se nam je tudi finančno izšlo tako, da smo lahko poravnali vse stroške brez najema kredita, čeprav je bilo kar nekaj več stroškov od prvotno načrtovanih. Sicer pa je bilo potrebno za tako investicijo kar nekaj let varčevati. Dobro polovico sredstev je bilo pridobljenih od najemnine koče, ostalo pa je šlo iz društvene blagajne in prispevkov donatorjev. Nekaj je prispevala tudi Občina Idrija. To pomeni, da so šla v kočo vsa sredstva, namenjena delovanju društva, ki so bila zadnja leta pridobljena iz različnih razpisov s strani Planinske zveze Slovenije, Občine Idrija, od članarine in ostalih dejavnosti društva. To so tudi sredstva, ki so jih prislužili naši planinski vodniki, markacisti in ostali člani s svojim prostovoljnim delom. V bodoče se bo res potrebno dogovoriti s Planinsko zvezo Slovenije, Ministrstvom za gospodarstvo, turističnimi zvezami in organizacijami kako bo v bodoče s financiranjem planinskih koč, ki so sedaj odvisne predvsem od zagnanosti planinskih društev, prostovoljcev in donatorjev. Prihodkov, razen v redkih kočah, ni dovolj, da

se lahko poplača oskrbnike ter da še kaj ostane za obnovo. Samo planinstvo je donosna panoga, če gledamo s strani turizma, trgovin s planinsko opremo ter raznih agencij, ki uporabljajo mrežo planinskih poti in koč. Vse te kočice in poti pa prostovoljno obnavljajo in vzdržujejo člani planinskih društev in dobro bi bilo, da se del tega dobička vrne nazaj v kočice, planinske poti in planinska društva.

Skušamo nadaljevati bogato tradicijo planinstva

Sedanja Pirnatova koča na Javorniku je bila odprta leta 1952. Leta 2000 je kočo prevzelo v upravljanje Planinsko društvo Javornik iz Črnega Vrha. Koča je bila takrat v zelo slabem stanju, zato je bilo v naslednjih letih kočo nujno temeljito obnoviti. Dozidana in opremljena je bila nova kuhinja, zgrajene nove sanitarije in shramba, zamenjana vsa okna in vrata, izolirana klet, obnovljeni dve sobi za nočitve, obnovljen je bil osrednji prostor v koči, postavljena nova greznica in še marsikaj. Pred zimo leta 2000 je bil postavljen nov razgledni stolp na vrhu Javornika, ki pa je sedaj tudi že dotrajan in bo potrebno čim prej postaviti novega.

Ker skušamo nadaljevati dolgo in bogato tradicijo planinstva v teh krajih, se trudimo kočo in planinske poti vzdrževati kolikor je mogoče, da bomo zadovoljni mi in seveda predvsem gosti. V zadnjih letih se je obisk občutno povečal, vse več je tudi tujih planincev. Res je, da so to bolj prehodni gosti, da nočitev ni dosti. Če nam uspe v bodoče obnoviti še ostali dve sobi za nočitve, pa bi lahko upali na večje skupine, na razna izobraževanja in tabore ter s tem večji izkupiček od nočitev. Javornik in Pirnatova koča, ki ležita

na prepihu med Primorsko in Notranjsko, sta namreč točki Slovenske planinske poti, Idrijsko-cerkljanske planinske poti, Notranjske planinske poti in med tujimi planinci vse bolj priljubljene Alpske poti Via Alpina. Vsako leto društvo organizira vsaj štiri pohode: redno vsako leto, od leta 2001 ob februarški polni luni je nočni pohod, 31. oktobra gremo vsako leto iz Vipave na Javornik, v decembru je prav tako tradicionalni spominski pohod na Javornik, letos naj bi bil že 42. po vrsti, za konec leta na praznik, 26. decembra, pa organiziramo pohod v spomin pokojnim članom društva.

Načrtov, volje in zagnanosti v društvu ne manjka

Tudi za letošnji oktober smo imeli v načrtu kar nekaj prireditev: tečaj dela z defibrilatorjem, ki smo ga za kočo kupili pred dvema letoma, potem je bila v planu predstavitev knjige Anke Rudolf – Čez drn in strn, nato srečanje vseh, ki smo sodelovali pri obnovi koče, ter 31. oktobra pohod iz Vipave na Javornik, v sklepni fazi bi bile priprave na tekmovanje Mladina in gore. Žal smo morali vse te dejavnosti odpovedati zaradi ukrepov glede koronavirusa. Kako bo z 42. spominskim pohodom, ki je načrtovan za 19. in 20. december, si zaenkrat še ne upamo napovedati. Škoda, ker bi po vsem tem delu čez poletje prav prišli tudi družabni dogodki. Upamo, da bomo večino teh prireditev lahko izpeljali v pomladnih mesecih. Obratovanje koče v prihodnjih mesecih bo potrebno prilagajati aktualnim ukrepom in priporočilom pristojnih. Trenutno postrežba v koči ni mogoča, razen za tiste, ki prenočijo. Za ostale je možen prevzem hrane in pijače preko okna, brezkontaktno v embalaži za enkratno uporabo, ki se jo potem odloži med odpadke ali odnese s seboj v dolino. Pa še to pride pri nas v poštev le v lepem vremenu.

Seveda pa nam ostaja tudi v teh časih možnost pohajkovanja in raziskovanja naših hribov in dolin in raznih znamenitosti, ki jih mogoče drugače ne opazimo. Zato priporočamo vsem, da gredo ven v naravo, po naših planinskih poteh v krogu najbližjih ter tako spoznavajo svojo domačo okolico. Četudi je včasih bolj kislo vreme, se splača iti ven na svež zrak tudi zato, da izboljšamo svoj imunski sistem. Kot pravijo Skandinavci, ni slabega vremena je mogoče le slaba oprema ali volja. Priporočamo Vodnik po Idrijsko-cerkljanski planinski poti, v katerem so podrobno opisane poti in znamenitosti našega področja.

Ne glede na trenutno situacijo smo prepričani, da bo tudi to kmalu minilo in bomo spet zaživel kot pred tem. Načrtov, volje in zagnanosti v društvu ne manjka tako, da bomo lahko s skupnimi močmi še marsikaj naredili v prihodnje, če bodo le finančna sredstva.

R CARLI D.O.O.
IDRIJA

Gradnikova ulica 12a
5280 Idrija

031 332 481
balant.martin@gmail.com

- Avtokleparstvo, avtoličarstvo in najem vozil
- Popravilo od toče
- Pogodbeni servis zavarovalnice Triglav in Sava
- Odkup poškodovanih vozil

Poskrbite za vašega jeklenega konjička

Na Čelkov vrh in Veliko peč

Tinka Gantar

Naprosili so me, da bi radi šli na Veliko peč nad Črnim Vrhom z besedami: »Ti si bila že gotovo gori. Bi nas peljala?« Kot bi žabo v vodo nagnal, tako težko mi je bilo iti na ogled poti. Kajti: na tej Peči še nisem bila, čeprav me je od nekdaj vabila.

Malo pod vrhom črnovrških rajd se levo odcepi lepa in široka makadamska cesta proti Hrušici. Ali je prav do Hrušice tako gladka, kot do dveh kilometrov oddaljenega zaselka na Šajсни Ravni (926 m), pa ne vem, ker je naprej še nisem shodila.

Več kot tridesetkrat sva šla na ta pohod

V senci bukovih dreves sem uživala v jutranjem hladu. Malo sem obžalovala, da sem zamudila cvetenje nagnojev, ki so se, polni strokov s strupenimi semeni, sklanjali z brežin. Travniki na Šajсни ravni je že odcvetel pa platanolistne zlatice, ki si poiščejo zavetje pod tršatimi bukvami, tudi. Pot na Veliko peč in Čelkov vrh je do prve hiše zaselka, Furlana, ista kot na Javornik (1.240 m), najvišji vrh naše občine. Štiri desetletja nazaj sva z Brankom začnela vzpon na ta vrh sredi vasi Črni Vrh, potem sva izhodišče zvišala do druge rajde, z leti sva se pripeljala prav do Šajnsne Ravni, od koder je do vrha le še slabo uro in pol. Seveda to velja za kopno pot. Decembra, ko je pohod na Javornik, je pot vsekakor daljša; odvisna od debeline snega. Več kot tridesetkrat sva šla na ta pohod. Enkrat in edinkrat pa sva se že nad hišami obrnila. Divje je pihalo, komaj sva pregazila zamete in strašno mrzlo je bilo, v premrlih in zanohtanih prstih na rokah nisva več mogla držati palic, še avto je bilo težko odkleniti. Z dežnikom, v sneženju, megli, soncu, sva sopihala v breg, uživala v pogledu na prelep bukov gozd, včasih gol, spet drugič poprhan s snegom ali iglicami ivja, uživala v igri sončnih žarkov med vejami ali v vetru, ki je šumel med krošnjami. Vse sva vneto fotografirala. Nekaj let nazaj je bilo jutro čemerno, ostala sva doma. A popoldne se je zjasnilo in sva jo mahnila – po »štempel« in diplomu za jubilejnih 30 vzponov, je rekel Branko. Šla sva najprej na stolp in doživela čudovito zahajanje sonca nad morjem, razkošje oranžnih tonov, sonce kot žareča krogla, ki je zelo hitro potonilo v morju, a pustilo za spomin obarvane oblake – nepozabno, le mrzlo je postalo. V koči, polni znancev, sva se ogrela in sklenila, da bova v bodoče hodila na pohod popoldne. Človek obrača, Bog obrne, Javornik s spomini me še vedno vabi.

Po dveh kilometrih sence, končno sonce

Po dveh kilometrih sence me je na Šajсни Ravni ogrelo sonce. Kapela, za

Črni Vrh nad Idrijo, desno Janez Krstnik krsti Jezusa v Jordanu, avtor Jurij Pfeifer

katero skrbijo prvi sosede Furlanovi, je z belino privabila pogled. In poslikava na zunanji steni tudi. Z redkimi ravnimi potezami čopiča je naslikan krst v reki Jordan. Nežne barve so že nekoliko obledele, na vzhodni strani je pa poslikavo izbrisalo vreme: sonce, dež, veter. S to poslikavo se je zapisal v čas in spomin nedavno preminuli slikar, Idriječan Jure Pfeifer. Škoda bi bilo, če bi tudi ohranjena slika na zahodni steni kapele popolnoma obleдела. Pri Furlanu je gospa, ki občasno živi na domačiji, povedala, da je bil slikar njihov sorodnik. Lepo obnovljena hiša je prava notranjska domačija s poševno postavljenim vhodom, ki je nekoliko zavaroval notranjost pred vetrom. Povedala je, da so bili snežni zameti včasih visoki do strehe. Da so prišli iz hiše v hlev, so pod zemljo izkopali rov, ki je še sedaj prehodan. Nekdaj so pri hiši sejali lan in v hiši imajo še danes statve, na katerih je tkal oče. K njemu so nosili tkat prejo tudi iz drugih krajev. Spet spomin: nekega pomladnega dne sva nad hišo srečala neznanca. Spraševal naju je, če sva domačina in če mogoče veva ali še sejejo lan. Tudi on je obujal spomine. Kot zelo mlad kurir se je med vojno slučajno znašel nad temi hišami. Ko je stopil iz gozda, se mu je pred očmi prikazal neverjeten prizor: dolga modro cvetoča njiva. Nikoli prej ne kasneje ni videl kaj tako lepega. V hiši so mu postregli in spominjal se je statev in človeka za njimi. Vse mu je bilo novo, tudi za lan je prvič slišal. Kako rad bi še kdaj videl tak prizor!

Presenetil me je kal sredi senožeti

Zamišljena bi skoraj nadaljevala proti Javorniku, a so me nove oznake pred Furlanom obrnile v levo, na kolovoz, ki se je hitro dvigal po travniku in zavil v gozd. Metulji so posedali po konjskih grivah, zvončicah, smetlikah, grintavcih, v družbi z ostalimi brenčečimi nabiralci.

Ob poti me je presenetil kal sredi pokošene senožeti, redko ga je

videti v naših krajih. Med trstičjem so brzeli kačji pastirji, po gladini pa vodni drsalci. Žab ni bilo ne videti ne slišati. Tudi sicer je bilo tiho. V taki vročini se še ptičem ni ljubilo peti. Na razpotju se odločim in najprej »skočim« na Čelkov vrh (1.106 m), v desno me je vabilo na Veliko peč (1.052 m). Na golem vrhu je prijetno pihljalo, orumenele trave so se rahlo pozibavale, košate smreke se za tako sapico še zmenile niso. Pokončne, z vejami do tal so kraljevale na travniku. Tabla z imenom vrha in nadmorsko višino, pa kažipot s časi do Vodnjaka in Velike peči, vpisna knjiga – vse je tako, kot se za pravi tisočak spodobi! In razgled proti severuvzhodu: na Krim in Ljubljanski vrh, Hotedršico in Godovič, za ozadje pa Vrh Svetih Treh Kraljev, na Blegoš v družbi Starega in Mladega vrha. Da je do Velike peči le četrt ure, je pisalo, a se mi je uspešno izmikalo. Po pokošenih travnikih, mimo obnovljene domačije pri Furlanovem Petru, v kateri se sestaja in meditira novodobna sekta, sem jo mahnila po vozni poti, a se je malo prehitro prevesila navzdol, zato se je bilo treba vrniti in najti pravo smer. Potem sem med drevjem zagledala vihrajočo zastavo, med hišo in vikendom pa

oznake, ki so me po zaviti potki pripeljale na skalnat vrh s prav malo prostora, a širnim razgledom na idrijske griče, na zeleno črnovrško planoto, preprejeno z belimi trakovi cest, ki povezujejo okoliške vasi in vasi s središčem, Črnim Vrhom, tik pod mojimi nogami. Nad menoj je na visokem drogu plapolala zastava, ki so jo letos postavili črnovrški študentje in s tem obudili staro navado, ko so ob večjih praznikih izobešali zastavo. Za štirideset let se je ta tradicija prekinila. Po zaslugi mladih zastava spet vihra vrh razglednega samotarja. Menda so tu imeli odskočišče jadralci. Le kje so našli prostor, sem se spraševala. A po kateri poti naj grem nazaj do avta, se ni bilo težko odločiti.

Utrdba v temačnem gozdu pod pečinami

Lepa vozna pot je mimo Furlanovega Petra zavijala ves čas navzdol, nekam me bo že pripeljala. Upala sem le, da ne bo predaleč do avta. Pa se je cepila pot v levo, pa v desno, prečkala kamionsko pot, zdelo se mi je, da pelje k Vodnjaku. Končno se je gozd odprl, pokošene senožeti s senikom sem se pošteno razveselila, še bolj pa dobro shojene

steze ob njenem robu. Kar po njej se spustim, lepo speljana in uhojena se je vila v pravo smer. V temačnem gozdu pod pečinami me preseneti utrdba. Firbec mi ne da miru in vzpnem se do nje. Nad vhodom je napis: »To utrdbo je 6. 11. 1942 Janko Premrl Vojko napadel z desetino in razorožil italijansko posadko.« Pokukala sem v notranjost, a po stopnicah in naprej v rov nisem upala. Drugič, ko ne bom sama, pa mogoče poskusim. Med hojo v gozdu sem seveda oprezala za jurčki, mogoče bom pa kakšna rumeno lisičko zagledala. Nič, nobene gobe, niti strupene! A se je to s stezo zelo lepo razpletlo. Pripeljala me je prav na ovinek, kjer me je čakal avto. Lepo krožno pot sem prehodila v treh urah. In kljub vročemu dnevu je bila hoja v senci bukovega gozda prijetno sveža.

Kako bogato so letos obložene bukve z žirom. To bo veveric, polhov in mišk. Tudi jerebike in mokovci so letos bogato obrodili. Plodovi obeh dreves so užitni. Iz jerebikinih kuhajo marmelado, a mora jagode prej omehčati slana. Plodove mokovca so pa včasih zmleli in jih dodajali moki. Kdo ve, mogoče bomo pa tudi to kdaj poskusili.

Ko sem v Črnem Vrhju pila kavo in povedala, kje sem hodila, so mi svetovali, naj bom v prihodnje previdnejša, ker je ta okolica postala zverinjak. Volkovi, risi, medvedi, ma kaj oni, medvedke z mladiči, te so od hudiča! Pazi se, da ne prideš med njo in mladiče. Kako neki, sem se spraševala, in, hm, koliko ljudi so pa že napadle?

Furlan, Šajсна Ravan / Fotografije: Tinka Gantar

Sem in tja po Indoneziji

Riž, pripravljen za žetev / Fotografije: Niko Jereb

Eden od hudobnih duhov

Nov dan začenjamo s poletom na krilih Air Lions nazaj na vzhodni del Jave, v Surabaya. Indonezija ima številne notranje letalske povezave. Brez njih bi bilo potovanje močno otežkočeno. Ima 230 domačih letališč in tri mednarodna.

Niko Jereb

Razdalje v tej državi, ki jo Indonezijci imenujejo Tanah Air (zemlja, voda), so velike, od skrajnega zahodnega dela pa do vzhodnega je približno toliko kot od Nordkapa do Kaira. Že to, da je razdeljena na tri časovne pasove, ki jih loči po ena ura razlike, pove veliko. Najvzhodnejši del, Irian Yaya na Novi Gvineji, je tudi najmanj raziskan. Dežela skriva marsikaj; tu se še vedno skozi pragozdove, kjer so do nedavna prežali lovci na glave, prebijajo pustolovci, iščejo zlato. Marsikomu se nasmehne drobna sreča. Vsi pa sanjajo o bogatem odkritju, kot se je na primer zgodilo leta 1896 v Avstraliji. Na zlatonosnem polju blizu Moliagula v tedanji zvezni državi Viktoriji sta dva zlatokopa tik pod površjem našla zares velikansko kepo zlata, ki je tehtala čez 100 kilogramov, prečiščena pa 71 kilogramov. Imenovali so jo Welcome Stranger (dobrodošel tujec). Zanj sta iztržila, preračunano v današnjo valuto, okrog 3 milijone evrov. Izjemno najdbo so s parnikom Reigate odpeljali v London na Bank of England.

Portugalci in Nizozemci

Surabaya je drugo največje mesto Indonezije. Leži ob Madurskem prelivu. Prebivalcev je za dobre tri milijone, z okoliškimi naselji pa jih je kar deset milijonov. Začetki mesta segajo v 10. stoletje v čas kraljestva

Janggala. Vsесkozi je bilo, in je še, pomembno pristanišče. V minulih stoletjih je bila ključna postaja med Moluki (Dišavnimi otoki) in Malacco v sedanji Malaji.

Malacca je bila svojčas najbogatejše mesto v tem delu sveta. Sem so se stekale trgovske poti z zlatom, srebrom, kositrom, dragim kamenjem in biseri, opijem, keramiko in porcelanom, svilo, sandalovino, predvsem pa z dragocenimi začimbami in dišavami za Evropo. Nič čudnega, da je zadišala Portugalcem, takratni najmočnejši pomorski sili. Leta 1511 so jo Portugalci z ladjevjem napadli in zasedli.

Tako se je začelo stoletje portugalske nadvlade na tem delu sveta in portugalske družbe so kovale ogromne dobičke. V arhivih je menda poročilo, da je prva portugalska ladja, ki je priplula v Lizbono, natovorjena z začimbami iz Indonezije, prinesla lastniku kar 2.800 odstotkov čistega dobička!

V 17. stoletju so se portugalske

oblasti v Indoneziji lotili Angleži ter Nizozemci. Slednji so bili uspešnejši. Indonezija je postala za več stoletij nizozemska kolonija. Glavno moč je imela Nizozemska vzhodnoindijska družba. Kolonizatorji so uvedli vrsto novih kultur, predvsem sladkorni trs, kavo in čaj. Zaradi izjemne rodovitnosti zemlje so bili pridelki več kot obilni. Indonezija je postala neodvisna leta 1949, Nizozemci pa so dokončno odšli šele leta 1963, ko so Republiki Indoneziji prepustili še zadnjo posest, Nizozemsko Novo Gvinejo.

Pred kakimi sto leti se je po Indoneziji mudila naša svetovna popotnica Alma Karlin. Svoje ne preveč dobre izkušnje z nizozemsko kolonialno upravo opisuje v knjigi Urok južnega morja. Za Dišavne otoke (Moluki) pa pravi, da ti ne dišijo od daleč. Najprej se zavoha preznjene ljudi, sladkoben vonj kopre, vse vrste odpadkov in šele potem vonj tropskega cvetja in začimb. Ko pa jih tvorijo na ladje, pa res vse diši.

Skozi Surabaya

Neobičajno hitro, da mi je kar pokljalo v ušesih, smo se spustili na mednarodno letališče Juanda. Sprejela je nas Surabaya, ki jo imajo za najbolj zeleno in najbolj čisto mesto. Naša merila tu ne veljajo. Surabaya smo le prevozili. Naš cilj je Nacionalni park Bromo Tengger Semeru, kamor moramo priti do večera. Peljemo se mimo tovarne cigaret Taman Sampoerna, ki je hkrati muzej. Stavba je iz 19. stoletja v nizozemskem slogu. Tu izdelujejo znamenite kretek cigarete. Tobaku so dodani klinčki. Firma je v lasti ameriškega giganta Philip Morris. Vozimo mimo mošeje Masjid al Akbar, ki je najbolj moderna v Indoneziji. Vedno znova sem začuden, ko zagledam mošejo tu, v okolju, ki na zunaj ne izgleda arabsko. Ne vem od kje mi je prepričanje, da so mošeje le v arabskem in turškem svetu. V Indoneziji se vse prepleta, od hinduizma, budizma in islama, zato so si v grb tudi zapisali Bhinneka Tunngal Ika, kar naj bi pomenilo

enotnost z različnostjo.

Pokrajina je bila tipično javanska. Riževa polja, sladkorni trs, palmovi gaji in zopet sawah, kot na Javi pravijo riževi njivi. Ko so poplavljeni, vanje včasih naselijo ribe. Poleg navadnega pridelujejo tudi črni in rdeči riž. Javanci verjamejo v celo vrsto skrivnostnih nevidnih bitij. Ti žive vsepovsod v naravi. So dobra in zlobna. Vsa pa zahtevajo, da jih človek upošteva. Če ne ve, kako ravnati, daje nasvete vaški žrec dukun. Najbolj cenjena je boginja Devi Sri, javanska Demetra, boginja plodnosti, boginja riža. Njej v čast ob žetvi opravljajo posebne obrede. Izbrani svečenik obhodi polja s snopom zrelega riževega klasja in jo prosi za blagoslov. Ti stari obredi, kljub islamu, na podeželju še niso izumrli.

V kombiju je zasmrdelo. Crknila je klima. S takim vozilom nočemo nadaljevati poti, saj bi se v tej vročini skuhal. Vodnik pokliče pomoč, obljubljeno je drugo vozilo. Čakanje izkoristimo za sprehod med riževimi polji. Ponekod so bile rastline že povezane v snope. »Pazite se kač! Glejte pod noge!« je glasno opozarjal vodnik. Vsi smo bili bosonogi, v sandalih pa še v kratkih hlačah. Torej prav nič zaščiteni proti gomazečim stvorom, ki se skrivajo v zelenju. Vodnik je šel prvi in plašil morebitno golazen. Naleteli smo na njivo grmičkov s čudovitimi malimi rumeno-zelenimi kratkimi čilji. »Naj se izkažejo junaki,« je bilo slišati. Nekaj se nase je okorajžilo. V roki sem držal odprto steklenico vode in pokusil. Mislil sem, da požiram ogenj. Hitro sem gasil, ampak je še dolgo tlelo! Kdo ve koliko skovilov (enota za merjenje pekočega učinka) je štela ta rastlinska žerjavica.

Imeli smo srečo s čakanjem. V bližini smo ob cesti odkrili prijeten warung (gostilna s hrano), okrog so bili mali ribniki s kitajskimi somi. Privoščili smo si kosilo. Seveda mie, fini rezanci v polpekoči omaki (taka se nam je zdela po pokušanju

Darovanje božanstvom

čilijev!), kuhana zelenjava z opečenimi piščančjimi kračkami in riž v različnih omakah. Ker smo bili precej kuhani, smo najprej posegli po vrčih sveže stisnjenih sokov iz papaje, pasijonke, ananasa in mangostina. Poskusil sem papajo s soljo, saj mi je manjka. Pri preoblačenju majic (nikoli jih ni dovolj, čeprav jih sproti pereš in še dodatno kupuješ), sem na njih vedno opazil bele solnate lise.

Kadeče gore

Prišel je nov kombi in zarežali smo v klance. Z nekaj deset metrov nadmorske višine se moramo povzpeti na 2.400 metrov na obrobje širokega zunanega kraterja vulkana Bromo. Doslej smo po Javi potovali po ravninskem svetu, sedaj prihajamo v strmine. Kljub temu so obdelane površine pogoste. Zemlja je tudi v višinah zelo rodovitna, saj izbruhi vulkana gnojijo tla. Njive so polne pridelkov, od zelene solate, čebule in, zanimivo, veliko zelja. Pridelujejo drugačne vrtnine kot na ravnini. Ne vem pa, kam oddajo vso to solato - na mizi je nikdar nisem videl. Tudi na potovanju po Vietnamu sem videl cela polja zelene solate, podobne endiviji. Pri ponudbi jedil je bila vsa mogoča izbira, le solate nikoli. Sicer pa v Vietnamu in Kambodži jedo vse, kar ima štiri noge, razen miz in stolov!

Indonezija leži na enem izmed najnevarnejših delov na zemlji, med dvema velikima tektonskima ploščama, kjer ena drsi pod drugo. Tu je potresno območje in območje vulkanov, ki se vrstijo v loku od Mjanmara do Avstralije. Najbolj znan vulkan je Krakatoa med Javo in Sumatro, ki ga je med izbruhom leta 1883 razneslo. Pok so slišali celo sredi Avstralije, oblaki prahu pa so zakrili sonce po vsem svetu. Umrlo je čez 36.000 ljudi. Indonezija ima kakih sedemdeset delujočih vulkanov; gunung api ali ognjena gora jim pravijo. Tudi Bromo je med njimi. Njegov sosed je Semeru, ki je s 3.676 metri najvišji vrh na Javi.

Sopare ni bilo in zrak je bil lahek na tej višini, ko smo na obrobju nekdanjega kraterja izstopili v vasi Cemoro Lawang, ki je ležala na položnejšem zunanjem delu. Radovednost nas je gnala na rob, ki odsekano kakih sto metrov pada v kaldero. Njen premer znaša 16 kilometrov. Pravijo ji Morje peska ali Laotian Pasir. Tam, nad njo, se je dvigal belo kadeč, širok stožec. Vulkan Bromo, naš jutrišnji cilj. Moj prvi delujoči vulkan. Iz temačnega neba se je ulilo.

Med večerjo sta dva prodajalca ponujala kape. Vodič je priporočil nakup. Povedal je, da se bomo takoj po tretji uri zjutraj odpeljali na razgledni vrh pričakat vzhod sonca. »Visoko je in zelo bo mrzlo, zato se toplo oblecite,« je poudaril. Vsi smo začeli kupovati kape. »Berapa, koliko?« sem vprašal. Slovesno mi je povedal, da mi bo dal poseben popust. Pa ja! Star, preizkušen trik. Kapa je bila videti topla, dvojno pletena. Tisto o mrazu je bilo kar čudno slišati. Vse potovanje doslej smo se kopali v vročini, nenadoma pa nas bo zeblo. Da sprememba razveseljuje, so vedeli že stari Rimljani.

Zaplesala bo

Vesela prodajalka

Uroš Kranjc

041 813 820

Čekovnik 1, Idrija, @: kranjcuro@gmail.com, FB profil: Uroš Kranjc Inštalacije

CENTRALNO OGREVANJE

MONTAŽA SOLARNIH SISTEMOV

PRODAJA IN MONTAŽA PEČI NA BIOMASO

INŠTALIRANJE VODOVODNIH IN OGREVALNIH NAPELJAV

Izvajam montažo vodovodnih in ogrevalnih napeljav ter naprav. Pooblaščen servis peči, kaminov ter solarnih sistemov (Nordica-Extraflame in Solahart)

Prodaja izolacijskih panelov in polikarbonatov

031 664 499
paneli@karimpex.si
fb.me/izoplac

- ✓ IZOLACIJSKI PANELI za STREHE in STENE (FASADE)
- ✓ POLIKARBONATNE PLOŠČE (ravne, trapezne, valovite)
- ✓ MOŽNOST RAZREZA NA ŽELENO DOLŽINO, DOSTAVE in MONTAŽE
- ✓ PRITRDLNI MATERIAL (vijaki, jahači, podložke)
- ✓ ZAKLJUČKI in OBROBE
- ✓ ZALOGA

Stenski (fasadni) paneli

za predelne stene, stenske obloge, za izgradnjo hladilnic
Polnilo:
- poliuretan PUR,
- kamena volna (ognjevarnost)
Debeline na zalogi: 30 mm, 40 mm, 50 mm, 80 mm, 100 mm
Dolžine na zalogi: 2,50 m, 3,00 m, 4,00 m, 5,00 m, 6,00 m

Imitacija korca, strešnika

Barva na zalogi: opečnato rdeča
Debelina na zalogi: 40 mm (poliuretan)
Dolžine na zalogi: 3,15 m, 3,50 m, 4,20 m, 4,55 m, 4,90 m, 5,25 m, 5,60 m, 5,95 m, 6,30 m
Pokrivalna širina plošče: 1,00 m

Profilirana pločevina

različne profilacije

Barve trapezov na zalogi: rjava, rdeča, umaz. bela, antracit
s filcem 8,50 EUR z DDV / m²
s filcem 10,50 EUR z DDV / m²
Dolžine na zalogi: 2,50 m, 3,00 m, 4,00 m, 5,00 m, 6,00 m
Pokrivalna širina plošče: 1,00 m

Barva strešnikov na zalogi: opečnato rdeča
s filcem 10,50 EUR z DDV / m²
Dolžine na zalogi: 2,10 m, 2,45 m, 3,15 m, 4,20 m
Pokrivalna širina plošče: 1,10 m

Za kombinacije profilacij, barv in dolžin na zalogi preverite našo spletno stran ali nas pokličite.

ZA VEČ INFORMACIJ PREVERITE NAŠO SPLETNO STRAN
www.izolacijskipaneli.si

Obiščite nas v VIPAVI
KAR IMPEX d.o.o. Vipava, Goriška cesta 3, Vipava

Selak kovinarstvo d.o.o.

Triglavska 30, 5280 Idrija
<http://regalni-sistemi.si/>
selak.dejan@siol.net

- NABAVA IN STRIŽENJE PLOČEVINE NA HIDRAVLICNIH ŠKARJAH
- KRIVLJENJE PLOČEVINE NA HIDRAVLICNEM KRIVILNEM STROJU
- NUDIMO KLJUČAVNIČARSKÉ STORITVE
- KOVINSKI IZDELKI PO NAROČILU

SELAK KOVINARSTVO D.O.O.

Matična št. 67400140
CompanyWall d.o.o., 19.10.2016.

Nabava vseh vrst barvnih kovin, pohodnih, ekspanziranih in perforiranih pločevin

IZDELAVA NADSTREŠKOV

T: 031 724 333

Neda Pagon

1941 – 2020

V petek, 30. oktobra, smo se na pokopališču v Črnem Vrhu poslovili od Nede Pagon, ugledne profesorice, prevajalke in humanistke, ki je med slovenskimi izobraženci pustila trajen pečat.

Neda Pagon se je rodila v prvem letu vojne, 13. aprila leta 1941, v Črnem Vrhu nad Idrijo. Po gimnaziji v Idriji in Postojni je v šestdesetih letih na ljubljanski filozofski fakulteti diplomirala iz sociologije in francoščine, v začetku devetdesetih let pa je tam tudi doktorirala.

V šestdesetih letih se je med študentsko revolucijo '68 kalila v Parizu. Kot predavateljica je bila zaposlena na fakulteti za družbene vede in na ljubljanski pedagoški akademiji, njeno raziskovalno in predavateljsko področje na številnih fakultetah pa je bila socialna zgodovina in sociologija vsakdanjega življenja.

V času družbenega in intelektualnega vrenja od konca sedemdesetih letih je napredni del sociološke skupnosti, v katero je sodila tudi Neda Pagon in ki je bil pod vplivom francoske teorije, zaznal, da je tudi v Sloveniji nastopil čas prevetritve, da je teorija pred novimi vprašanji in pričakovanji, da se spreminja tudi pogled na humanistično klasiko. V spremenjenih okoliščinah se je pokazala tudi potreba po specializiranem založništvu za humanistiko, ki ga do takrat ni bilo. Leta 1981 je tako nastala zbirka Krt, ki je izhajala predvsem iz civilnodružbenih gibanj, štiri leta kasneje pa je nastala založba Studia Humanitatis, katere gonilna sila je bila prav Neda Pagon.

Studia Humanitatis je bila na neki način otrok Nede Pagon. Ali kot je dejala v intervjuju za Delo pred leti: »To je bila vsaj delno uresničena utopija.« Od nastanka do danes je založba odigrala izjemno pomembno vlogo, saj je s svojim programom, ki sta ga kasneje vsaka po svoje dopolnjevali še založbi Krtina in cf*, sooblikovala naslednje generacije humanistov, tudi tistih, ki so nato vpeljali nove, drugačne visokošolske programe. To tako rekoč prosvetiteljsko funkcijo pa je imela tudi za celotno slovensko humanistično in znanstveno inteligenco. Svetlozeleni hrbiti knjig SH so postali tako rekoč obvezni odtenek knjižnih polic vsakega doma, ki zna pogledati čez planke. Bibliografski seznam Nede Pagon obsega okoli 150 vnosov (COBISS). Prevajala je iz francoščine in italijanščine. Leta 2010 je prejela Schwentnerjevo nagrado za življenjsko delo, ki jo podeljujejo v okviru tradicionalnega književnega sejma v Ljubljani. Za vitezinjo reda umetnosti in leposlovja Francoske republike je bila imenovana leta 1999. Kot prevajalka in založnica francoskih humanističnih avtorjev je leta 2014 prejela odlikovanje za častnico reda umetnosti in leposlovja Francoske republike.

Če kaj, je Nedo grozljivo bolel prezir do znanja, ki sta ga vse bolj kazali tako politika kot širša družba. Ni mogla razumeti te nove kulture prezira do vednosti, ki je vzniknila v devetdesetih letih in je iz dneva v dan močnejša. In če kaj, jo je osupnil vulgarni kapitalizem, ki nam je začel dopovedovati, da sta humanistika in umetnost v tem krasnem novem svetu nepotrebna okraska. Predvsem pa ni mogla verjeti svojim očem, ko je videla, kako so se ljudje po optimizmu polnem valu osemdesetih let ponovno vdali, kako so sprejeli vse, izgon neSlovencev, vsesplošno »prihvatizacijo«, lažno domoljubje, ukinjanje socialne države, demontažo komaj pridobljene demokracije, kako so se spet spremenili v pasivne jamravce, ki so aktivni upor zamenjali za bentenje pred televizorjem.

Njen vitalizem, njen borbeni duh enostavno ni mogel sprejeti te uspanosti, te mantre, da se ne da nič spremeniti. Organizirala je okrogle mize in konference, kjer se je le dalo. Opozarjala je na slabšanje položaja v humanistiki in v družbi. Pozivala je k ukrepanju tako ministre za kulturo kot druge odločevalce, jih prosila, naj sprevidijo, kam nas bo pripeljala zamenjava znanosti in humanistike z ideologijo. Ljudi pa, da naj se predramijo, naj se uprejo. In če se sedaj spomnimo na njeno zahtevo po »legalizaciji pravice do imaginacije kot političnega orodja«, je jasno, da nam bo Neda v prihodnosti še kako manjkala.

Dolgo se je borila z boleznijo, ki jo je nažirala, ampak Neda se ni dala. Kljub temu je bila vseskozi po črnovrško skromna in ljudska, predvsem pa delovna, saj je še pred kratkim lektorirala, korigirala in sploh počela to, kar uredniki počnejo. Pogrešali jo bomo.

Janko Svetina

1932 – 2020

V Ljubljani se je s tega sveta poslovil Janko Svetina, dolgoletni novinar in komentator časopisa Delo, specialist za šolstvo in znanost. Preko žene Marinke Svetina je bil tesno povezan z Idrijo.

Rodil se je leta 1932 v Medvodah, v trgovski družini, odkoder se je družina preselila v Šmartno pod Šmarno goro. Janko je sprva razmišljal o študiju gradbeništva, a se je kasneje odločil za slavistiko, ki mu je bila dobra osnova za 40-letno novinarsko delo pri časniku Delo. Spremljal je šolski sistem, a bil hkrati do njega nenehno kritičen, kar je pokazal v avtorskih komentarjih.

Janko Svetina je bil ob šolskem poslanstvu zelo ponosen, da je bil aktivni sodnik na področju lahke atletike. V mladosti se je namreč aktivno ukvarjal z atletiko. Najraje je nastopal kot sodnik na velikih tekmovanjih, še posebej rad pa je spremljal teke, kjer hitro pride do raznih napak, še posebej pri štafetah, v šprintih, skratka v hitrih disciplinah. Seveda je spremljal tudi druge atletske discipline; vedno v obvezni sodniški uniformi.

Ko so leta 1957 v Ljubljani pripravljali prvi slovenski festival telesne kulture, so okrajni odbori Zveze borcev NOB predlagali, da bi se v okviru festivala organiziral partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane. Prvi pohod se je odvil v sklopu festivala telesne kulture 23. junija 1957, ko je potekal tudi prvi tek trojk, kot ga poznamo še danes. Takrat je sicer v ekipi »trojk« teklo pet atletov.

Svetina je že na prvem teku, dolgem 36 km, zmagal skupaj z Antonom Majcnom – Zvonetom, Cvetom Pavčičem, Rafaelom Klančarjem in Lojzetom Tratnikom. Janko je bil prvak tudi na tedanjem teku na deset kilometrov.

Janko Svetina je s svojo ženo Marinko, nekdanjo radijsko novinarko, leta 2017 praznoval petdesetletnico poroke. Jankov brat je Jože Svetina, upokojeni učitelj, ki je bolj znan kot amaterski slikar, naivec. Njegov sorodnik je še Janez Svetina, psiholog in prevajalec, je bil prva civilna žrtev vojne za Slovenijo, ko ga je zadel strel iz mitraljeza JLA, potem ko je poskušal fotografirati gorečo kolono vozil JLA, ki je prodirala proti radgonskemu mejnemu prehodu 28. junija 1991.

Janko Svetina je s svojo ženo Marinko imel dva sinova: oba sta se uveljavila v slovenskem znanstvenem in kulturnem okolju; dr. Matija Svetina je doktor znanosti in redni profesor za razvojno psihologijo na ljubljanski Filozofski fakulteti, Peter Svetina pa je pisatelj, pesnik, prevajalec in predavatelj na Univerzi v Celovcu.

Ko se je Janko Svetina leta 1993 upokojil, se je posvetil svojim hobijem. V javnosti je manj znano njegovo zanimanje za jasličarstvo. Z ženo Marinko sta zbrala več kot sto različnih jaslic z vsega sveta. Svoj izrazit likovni talent je uporabil tudi pri rezbarjenju in izdelovanju jasličnih figur pa tudi malih plastik v kamnu. Z velikim zanimanjem je spremljal šahovske partije in analiziral poteke številnih šahovskih dvobojev. Janko Svetina v javnosti nikoli ni govoril o svojem notranjem svetu. Ta je bil zagotovo izjemen, visok in globok. Ostal je neizrečen, samo njegov.

Pogosto in rad je prihajal v Idrijo. V zavetju starožitne hiške v Bazoviški ulici, ki je bila nekdanj last znane učiteljice Ide Petrič, sorodnice Jankove žene Marinke, je užival v neposrednem stiku z naravo in vrtom. Bolezen mu je zadnja leta korak za korakom jemala moči. Kljub temu, da so imeli zdravniki malo upanja na popolno ozdravitev, je bilo njegovo slovo boleče za ženo, sinova in njune družine. Pogrešalo ga bo veliko prijateljev, v spoštljivem spominu pa ga bo ohranilo veliko znancev, ki so se z njim srečali v taki ali drugačni vlogi. Številni Idrijčani, ki redno uporabljajo prastaro pešpot od Aumeškega trga mimo jaška Frančiške v Grilčevo ulico, bodo ob poletnih večerih pogrešali spokojno glasbo, ki jo je iz blokflavte ali orglic sebi in priložnostnim poslušalcem v veselje izvajal Janko Svetina.

V družinskem krogu so ga pokopali pod Šmarno goro. Idrijčani pa se bomo nanj zagotovo spomnili decembra, ko bo na razstavi jaslic v Galeriji sv. Barbare eden od razstavnih prostorov rezerviran za jaslice Janka Svetine. Naj počiva v miru!

VULMEX

VULKANIZERSTVO

AVTOOPTIKA

SERVIS ZAVOR

SERVIS AVTOKLIM

HITRI SERVIS

AKUMULATORJI

PNEVMATIKE

VULMEX vulkanizerstvo Peter Primožič s.p.

Cvetkova cesta 37, 5282 Cerkno

M: 041 594 741, E: peter.primozic73@siol.net

Preobujte svoje vozilo pri nas. Vabljeni!

GEODETSKE STORITVE

Kvalitetna, hitra in ugodna izvedba geodetskih storitev na Primorskem.

UREDITEV MEJ
PARCELACIJE
IZDELAVA GEODETSKIH NAČRTOV
ZAKOLIČBA OBJEKTOV
EVIDENTIRANJE STAVB
BREZPLAČNO SVETOVANJE

Geotmin d.o.o.
Trg tigrovcev 4, 5280 Tolmin

kontakt:
gsm: 041 973 961
tel.: (05) 38 10 146

Dobite nas tudi na Facebooku!

www.geotmin.si

Mali oglasi

V Idriji oddam v najem enosobno stanovanje.
Inf.: 040 835 090

V Idriji oddam sobo v najem parom ali samskim moškim. / Inf.: 051 703 197 ali 070 488 914

Prodajam opremo za domači fitnes – sobno kolo, tekalo stezo, veslo in orbitrek. Cena po dogovoru.
/ Inf.: 041 390 210

Prodajam Seat Ibiza, 14 bencin, letnik 2006, prevoženih 247000 kilometrov. / Inf.: 040 884 295 (Marjan)

Prodajam 3-sobno stanovanje v Idriji, velikosti 60 m2. / Inf.: 041 766 760

Prodajam Seat Ibiza, letnik 2013, prevoženih 111.111 kilometrov, srebrne barve, 105 KM, vzdrževana na pooblaščenih servisih. / Inf.: 041 938 859 (Božo)

Podarim revije Moj mali svet od l. 2000 do 2007.
/ Inf.: 031 493 363

Prodajam poslovni prostor oz. stanovanje v centru Idrije, velikosti 46 m2. / Inf.: 040 640 035 (Barbara)

Mlad poročen par, oba zaposlena in brez otrok, išče dvosobno stanovanje v Idriji ali Sp. Idriji za dlje časa. / Inf.: 069 915 564

V kraju Barbariga med Rovinjem in Pulo oddam v najem parcelo ob morju, opremljeno z elektriko in vodo, v izmeri 500 m2. / Inf.: 041 351 881

V Idriji ali v okolici kupim vrt, lahko tudi sadovnjak.
/ Inf.: 040 973 143

V ulici Henrika Freyerja 7 v Idriji prodajamo stanovanje v velikosti 50 m2 s pripadajočo drvarnico, ki je lahko tudi garaža. / Inf.: 041 475 406

V Idriji ali v njeni okolici na lepi, sončni lokaciji kupimo manjšo hišo. / Inf.: 041 314 104

V Idriji v centru mesta prodajam stanovanje v velikosti 45 m2. / Inf.: 031 449 955

Prodajam domača jabolka Jonagold, Idared in Gloster. Cena: 15 eur za 15 kg zaboja. Prodajam tudi domači jabolčnik po ceni 8 evrov za 5 litrov. Možna dostava po Idriji. / Inf.: 051 276 434 (Jure)

Zbiram naročila za 1/2 govejega mesa krave, cena 4 evre za kilogram. Možen tudi nakup po četrtinah ali pa mešani paketi od 10 kilogramov navzgor. Meso bo predvidoma na razpolago po 15. novembru. / Inf.: 041 423 095

Kupim pralni ali pralno-sušilni stroj.
/ Inf.: 031 817 861 ali 041 649 168

Prodajam dnevno sobo Alpes, še v originalni tovarniški embalaži. Sestav je iz štirih talnih omaric (za TV) in ene stenske. / Inf.: 031 817 861 ali 041 649 168

Kupim traktor in ostale kmetijske stroje. Stroji so lahko tudi v okvari oz. potrebni obnove.
/ Inf.: 040 651 403

Prodajam suha bukova drva z razrezom in dostavo. / Inf.: 041 824 984

V centru Idrije oddam opremljeno stanovanje, primerno za dve do štiri osebe. / Inf.: 031 501 605

Prodajam 0,5 kg suhih jurčkov. / Inf.: 041 540 676

V okolici Idrije (7 km) oddam v najem prenovljeno stanovanje v stanovanjski hiši, primerno za družino ali do pet delavcev na začasnem delu.
/ Inf.: 05 372 26 15

Prodajam vgradno ploščo 3 x plin, 1 x elektrika, skupaj z jeklenko za 40 EUR. / Inf.: 041 540 676

Prodajam novo belo skuter čelado Lazer helmets, LZR, model e9yh-of 865, velikost M57/58, 1050 g. / Inf.: 051 828 455

Prodajam hišo v Spodnji Idriji, na Slovenski cesti, parcela 495 m2, leto izgradnje 1965, pritličje + 2 nadstropji, delno obnovljeno 2010 (kritina, okna, ...). Cena po dogovoru. / Inf.: 041 613 593

Prodajam TV Philips, model 49PUS6561/12, 4K ločljivost, Android TV, 3-stranska funkcija Ambilight, diagonalna 123 cm (49 palcev). Cena: 350 evrov. / Inf.: 051 410 292

Mlad poročen par brez otrok, oba zaposlena, išče stanovanje v Idriji ali Spodnji Idriji za dlje časa.
/ Inf.: 069 915 564

Prodajam opremljeno stanovanje na Arkovi 40 v Idriji. / Inf.: 041 351 881

Prodajam snežno frezo Farmer STG8062 PRO, letnik 2011, izredno malo uporabljena, dobro ohranjena. Cena po dogovoru. / Inf.: 041 843 097

Iščem stanovanje v Idriji. / Inf.: 070 547 428

Prodajam opremljeno stanovanje v pritličju na Rudarski ulici 40, v izmeri 40 m2. Cena: 40.000 evrov. / Inf.: 041 351 881

POSLOVILI SO SE

Katarina Tušar iz Pluženj, stara 93 let
Mateja Kranjc iz Novakov
Frančiška Kenda iz Idrije, stara 92 let
Neda Pagon, stara 79 let
Bojan Poženel iz Idrije, star 69 let
Katarina Trček iz Črnega Vrha, stara 84 let
Ivana Mivšek iz Idrije, stara 90 let

dr. NEDA PAGON (13. 4. 1941 - 26. 10. 2020)

Minil je mesec od dneva, ko smo se na pokopališču v njenem ljubem Črnem Vrhu nad Idrijo poslovili od naše mame, babice, sestre, tete in prijateljice Nede Pagon. Vsem, ki ste nam v tem trpkem času izrekli sožalje in nam namenili besede tolažbe in sočutja, smo globoko hvaležni. Zahvaljujemo se vsem, ki ste darovali cvetje in vence ter sovaščanom, ki ste se od nje poslovili v vežici. Hvala za razumevanje vseh, ki ste sprejeli, da se v sedanjih okoliščinah niste mogli udeležiti pogreba. Hvala Komunalni Idrija in gospodu Marku Gnezdici, ki je s sodelavci poskrbel, da je bila pogrebna svečanost kljub temu zelo lepa in smo lahko upoštevali želje pokojne mame. Hvala predsedniku republike Borutu Pahorju za venec, ki sta ga pod vodstvom podpolkovnika Marka Hlasteca položila vojaka častne garde. Hvala sodelavcem in prijateljem pokojne dr. Nede Pagon za občutene zapise slovesa in spominske objave v medijih. Posebna zahvala zdravstvenemu in negovalnemu osebju Nevrološke klinike, gospe Anji Pečnik z UKC Ljubljana ter gospe Romani Gajšek in glavni sestri gospe Petri Nahtigal iz doma DEOS Črnuče. Velika zahvala dr. Primožu Kusu, ki je za našo mamo skrbel kot njen osebni zdravnik.

S hvaležnostjo in spoštovanjem do njenega spomina,
vsi njeni.

Gradivo za zahvale in male oglase nam lahko pošljete po elektronski pošti na: marketing@abc-merkur.si ali abc@abc-merkur.si.
Dodatne informacije na: 051 358 215 ali 05 37 222 80.
Za vsebino zahval v uredništvu ne odgovarjamo.

CIRIL PRAŠNIK (1934 - 2020)

Ob izgubi očeta, starega očeta, tasta in brata se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali sveče in cvetje ali svoj dar namenili za Gasilsko društvo Gorje – Poče – Trebenče. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Cerklje na Gori za pomoč v času njegove bolezni. Hvala župniku, gasilcem in osebju Komunalne Idrije za opravljen pogrebni obred.

Vsi njegovi

Z žalostjo sporočamo,
da je za vedno zaspal naš dragi mož, oče in deda

BOJAN POŽENEL univ.dipl.ing.stroj.

Spominjali se bomo vsega lepega, kar smo z njim doživeli, hvaležni za vse, kar nam je dal. Zelo ga bomo pogrešali, njegov spomin pa bo ostal za vedno z nami. Zahvaljujemo se njegovi zdravnici Andri Leskovec in vsem zdravstvenim delavcem ZD Idrija, ki so skrbeli zanj v njegovi bolezni. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, prijateljem, bivšim sodelavcem in vodstvu družbe Kolektor group d.o.o. za izrečene izraze sožalja, podporo, darovano cvetje in sveče.

Naj počiva v miru.

Žalujoči: žena Andra, sin Primož z Uršo in Svitom
ter hči Eva s Klemnom in Jaro

GANTAR INŠTALACIJE

E: gantar.instalacije@siol.net, T: 05 372 29 23, F: 05 372 29 24, M: 041 654 564, 041 832 833

Gantar inštalacije d.o.o.
Gore 5c, 5280 Idrija

www.gantar.si

PELETNI KOTEL VALTIS

- cenovno ugoden
- avtomatsko delovanje
- integrirano varovanje povratka
- integrirana hidravlične kretnica
- urejena servisna mreža

NOVO
Ogrevalne toplotne
črpalke Weishaupt

NOVO
plinski
Weishaupt

Uplinjevalni kotli na polena DELTA Moči: 20kW, 30kW

Vaš partner za prijazno ogrevanje

- **NOVO** - akcija toplotnih črpalk Buderus za ogrevanje prostorov in sanitarne vode!
- Postavljamo sisteme sončnega ogrevanja, toplotnih črpalk, kotlovnice na kurilno olje, lesni plin, biomaso.
- Pomagamo pri urejevanju okoljskih kreditov.
- Urejamo dokumentacijo za okoljske subvencije.

Vsi kotli izpolnjujejo pogoje za pridobitev subvencij Ekosklada.

Črni dogodki

Vandali na pohodu

Idrijski policisti so v nedeljo, 22. novembra, obravnavali poškodovanje osebnega avtomobila znamke Škoda v Idriji. Ugotovili so, da je še neznani junak črne kronike med vikendom na vozilo, ki je bilo parkirano na parkirišču pred enim od stanovanjskih blokov, vrzel kovinski smetnjak in s tem povzročil materialno škodo vrat prtljažnega prostora, strehe vozila in zadnjih desnih vrat vozila. Po prvih ocenah je pri tem vandalskem dejanju nastalo za vsaj tisoč evrov škode. Policisti nepridiprava še iščejo.

Gorelo osebno vozilo

V nedeljo, 22. novembra, so nekaj pred 6. uro zjutraj posredovali gasilci PGD Idrija v Ulici Otona Župančiča v Idriji, kjer je gorelo osebno vozilo. Prisotnim je uspelo požar pogasiti še pred prihodom gasilcev PGD Idrija, ki so vozilo pregledali.

Padel z lestve

V soboto, 21. novembra, se je nekaj po 15. uri v Idriji zgodila delovna nesreča, ko je domačin pri sestopanju z lestve padel približno 2,5 metra globoko. 40-letni moški si je pri padcu poškodoval hrbtenico. Reševalci so mu nudili prvo pomoči na kraju nesreče in ga kasneje z reševalnim vozilom odpeljali na nadaljnje zdravljenje v ljubljanski klinični center. Policisti Policijske postaje Idrija so tujo krivdo izključili.

Ogenj pod pečjo

V soboto, 21. novembra, je nekaj pred 8. uro v naselju Koprivnik v občini Žiri zagorelo pod krušno pečjo. Gasilci PGD Sovodnj in Dobračeva so požar pogasili, iznosili ožgane predmete in prezračili prostore. Pri začetnem gašenju požara se je lastnik stanovanja opekel in nadihal dima.

Gasilci reševali stanovalce

V soboto, 21. novembra, se je spet pokvarilo dvigalo v enem od stanovanjskih blokov na Beblerjevi ulici. Gasilci PGD Idrija so nekaj pred 11. uro iz pokvarjenega dvigala rešili nepoškodovanega stanovalca in svetovali upravniku bloka, naj naroči servis naprave. Z enako nalogo so se gasilci soočili tudi v noči na ponedeljek, 23. novembra, ko so jih klicali na pomoč iz doma upokojencev v Idriji. Tudi tam so iz pokvarjenega dvigala rešili ujeta osebo.

Brezno sredi drvarnice

V soboto, 21. novembra, so nekaj po 21. uri na pomoč klicali gasilce v Rovtah, kjer se je

sredi lesene drvarnice, ki se drži stanovanjske hiše, odprlo brezno. Kraj so si ogledali člani Civilne zaščite Občine Logatec, ki bodo poskrbeli za nadaljnje ukrepe.

Sredi noči zagorelo na krušni peči

V petek, 13. novembra, je zagorelo v stanovanjski hiši na Šentviški planoti. Nekaj pred 23. uro in 40 minut je ena od domačink v vasi zaznala močan vonj po dimu. Izkazalo se je, da se iz ene od stanovanjskih hiš vali gost dim. Takoj po prijavi je bilo na kraj poleg tolminskih policistov napotenih tudi 17 gasilcev iz PGD Ponikve-Planota in PGD Tolmin, ki so požar v pritličnem delu objekta najprej omejili in nato dokončno pogasili. Še pred njihovim prihodom so iz gorečega in močno zadimljenega objekta domačini rešili poškodovanega občana. Predvidoma huje poškodovanemu 67-letniku, ki je bil hudo opečen po glavi in vratu, so na kraju prvo pomoč do prihoda reševalcev NMP ZD Tolmin nudili gasilci. Reševalci so ga na kraju oskrbeli in ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico, nato pa je bil premeščen na nadaljnje zdravljenje v ljubljanski klinični center.

Pijani voznik na bencinskem servisu

V sredo, 4. novembra dopoldne, so policisti Policijske postaje Idrija obravnavali nenavadno prometno nesrečo na bencinskem servisu v Črnem Vrh nad Idrijo. Po doslej zbranih podatkih je 72-letni voznik osebnega avtomobila, ki je kazal očitne znake alkoholiziranosti, pri speljevanju s prednjim desnim delom vozila zadel v prednji desni del drugega osebnega avtomobila, v katerem v času trka ni bilo voznice. Povzročitelj nesreče je po trku tako nesrečno kolovratil po območju bencinskega servisa, da je padel in si pri tem poškodoval glavo. Očividci so na pomoč poklicali reševalce idrijske enote nujne medicinske pomoči, ki so poškodovanega voznika oskrbeli in prepeljali na urgenco v šempetrsko bolnišnico. Zoper voznika je bil odrejen strokovni pregled v zdravstveni ustanovi. Če bodo rezultati pregleda potrdili domnevo o hudi opitosti, potem voznika čakata pogovor s sodnikom in denarna kazen.

Ogenj v Trebuši

V nedeljo, 15. novembra, so nekaj po 7. uri zjutraj na pomoč klicali gasilce iz Dolenje Trebuše, kjer je zagorelo ostrešje stanovanjskega objekta. Požar so pogasili gasilci PGD Dolenja Trebuša in PGD Tolmin. O vzroku požara pristojni še ne poročajo.

Ogenj v dimniku

V četrtek, 12. novembra, so nekaj po 19. uri klicali na pomoč gasilce iz Črnega Vrha, kjer so zagorele saje v dimniku ene od

stanovanjskih hiš. Gasilci iz PGD Črni Vrh so požarišče le pregledali z termo kamero, ker se je požar pred njihovim prihodom že sam pogasil.

Pijan voznik Mercedesesa trčil v jelena

V noči iz torka na sredo, 11. novembra, se je na Keltiki v bližini Želina zgodila prometna nesreča, ko je osebno vozilo trčilo v jelena. Na upravi policije v Novi Gorici so potrdili, da so si policisti takoj ob začetku delovnega dne ogledali kraj prometne nesreče in zabeležili vsa dejstva. Pri zaselku Želin je voznik osebnega avtomobila znamke Mercedes trčil v jelena, ki je stal sredi cestišča. Po trku se je jelen zavlekel proti strugi reke Idrijce, nato pa se je za njim izgubila vsakršna sled. Idrijski policisti so primer trka avtomobila z jelenom zaključili z uradnim zaznamkom za zavarovalnico. Poleg policistov so na kraju posredovali tudi gasilci PGD Idrija, ki so zavarovali mesto nesreče in odmaknili vozilo s cestišča. Policisti pa so ob ogledu kraja nesreče vozniku Mercedesesa odredili še preizkus z alkotestom. Ta je pokazal, da je imel voznik 0.30 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Policisti so ga na mestu nesreče kaznovali z denarno globo.

Nesreča v Hotedršici

V soboto, 7. novembra, se je ob 18. uri in 14 minut na regionalni cesti Logatec – Hotedršica zgodila prometna nesreča, ko je voznik z osebnim vozilom zapeljal s ceste v jarek in se prevrnil na streho. V nesreči sta se poškodovali dve osebi. Očividci so štirim osebam, ki so bile v vozilu, pomagali iz razbitin, gasilci iz PGD Dolnji Logatec pa so zavarovali kraj dogodka in pomagali poškodovancem do prihoda reševalcev NMP Logatec.

Hidravlično olje na cesti

V sredo, 4. novembra, je v vasi Poče ob 17. uri in 30 minut prišlo do tehnične napake na delovnem stroju, iz katerega je na cestišče izteklo hidravlično olje. Posredovala sta gasilca iz PGD Gorje-Poče-Trebenče. Onesnaženo površino sta posula z absorbenti in počistila cestišče. Do onesnaženja narave ni prišlo.

Droge in alkohol za volanom

V nedeljo, 1. novembra, so policisti ob 12. uri in 45 minut v Idriji zaustavili 41-letnega voznika osebnega avtomobila in mu odredili preizkus alkoholiziranosti. Rezultat tega je pokazal, da je imel voznik v litru izdihanega zraka 0.27 miligrama alkohola. V nadaljevanju postopka so policisti opravil tudi hitri test zaradi suma vožnje pod vplivom prepovedanih drog. Tudi rezultat tega testa je bil pozitiven, zato so policisti vozniku odredili

strokovni pregled v zdravstvenem domu, ki pa ga je voznik odločno odklonil. Idrijski policisti so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo in mu odvzeli voziško dovoljenje. Voznika pa čaka še srečanje s sodnikom, saj bodo policisti zoper njega napisali obdolžilni predlog na okrajno sodišče.

Vlomilci v Čekovniku

Policisti Policijske postaje Idrija so si v nedeljo, 1. novembra dopoldne, ogledali vikend v Čekovniku. Ugotovili so, da je še neznani storilec v zadnjem mesecu z večjim kamnom razbil okno vikenda in vstopil v pritličje objekta. Tam je nepridiprav našel in odvzel posteljnino v vrednosti približno sto evrov. Drugih predmetov storilec iz objekta ni odnesel. O kaznivem dejanju so policisti že obvestili preiskovalnega sodnika Okrožnega sodišča in Državno tožilstvo v Novi Gorici.

Spet skala v Zali

V noči na nedeljo, 25. oktobra, je ob 4. uri in 41 minut v Zali tovorno vozilo zapeljalo čez skalo in poškodovalo rezervoar za gorivo, zato je po vozišču izteklo okoli 100 litrov goriva. Posredovali so gasilci PGD Idrija in delavci cestnega podjetja, ki so po izteklem gorivu posuli vpojna sredstva in pomagali vozniku.

Motoristka padla

V nedeljo, 25. oktobra, se je ob 16. uri in 45 minut zgodila prometna nesreča na regionalni cesti Črni vrh – Col, ko je voznica motornega kolesa zdrsnila po cestišču in se poškodovala. Na kraju so jo oskrbeli reševalci ekipe nujne medicinske pomoči iz ZD Idrija in jo odpeljali na zdravljenje. Intervenirali so tudi prostovoljni gasilci PGD Idrija in policisti.

Uršič Darko s.p.,
Strmica 19,
1370 Logatec

25 letna tradicija

- proizvodnja plastičnih in aluminijastih rolet,
- možnost izdelave po sistemu ekonomik, predokenskih, podometnih in nadokenskih rolet,
- možnost vgraditve komarnikov v sam sistem,
- nudimo montažo rolet naše proizvodnje,
- nudimo popravilo rolet vseh sistemov.

Naše rolete odlikujejo dobra toplotna izolativnost, protihrupnost in protivlomnost.

tel.: 01 756 43 33, faks: 01 756 43 34,
gsm: 041 651 716
roletarstvo.ursic@siol.net,
www.roletarstvo-ursic.si

MOZAIK
Klemen Majnik s.p.

SLIKOPLESKARSTVO IN VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

BELJENJE BIVALNIH IN POSLOVNIH PROSTOROV, IZRAVNAVA STEN, BARVANJE OKEN, VRAT, OGRAJ... BARVANJE FASAD	POUDAREK JE NA KVALITETI
MARMORIN, AKRILDEKOR, ARTCOLOR, VALIT, DEKORAL, KULIRPLAST	Telefon: 05 374 10 18 GSM: 041 739 537

☎ 041 648 393

- prevozi oseb in skupin
- hitra dostava pošilk (Ljubljana in okolica)
- prevozi blaga
- organizacija prevozov
- rent a car

📍 Partizanska 8, Idrija

📧 rcttrans@amis.net, www.rcttrans.si

RCT TRANS

PROSTO DELOVNO MESTO:

NATAKAR (M/Ž)

nudimo:

delo za nedoločen čas, polni delovni čas, preizkusna doba 3 mesece

pričakujemo:

vozniško dovoljenje B kategorije, znanje angleškega jezika, poznavanje dela z računalnikom

ROK ZA PRIJAVE KANDIDATOV: 30. 11. 2020

INFORMACIJE: 051 641 699 (Urban) / urban.jelovcan.2014@gmail.com

očesna optika **vogrič**
Okulistična ambulanta

Očala gor, očala dol, obrisat očala, očala gor,
zadržat dih in ponovi vajo.
Znano?

Temu lahko narediš konec!

V naši optiki naroči sredstvo proti rošenju očal.

Ob naročilu vsaj 2 kosov poštino krijemo mi.

Naročite lahko na info@optika-vogric.si
ali prevzamete osebno v optiki.

8.90 €

Optika Igor Vogrič s.p.

Prelovčeva ulica 1, Idrija

telefon: 05 37 22 996

email: optika.vogric@siol.net

ponedeljek - petek: 8.30 - 12.00 in 15.00 - 18.00

sobota: 8.30 - 12.00

OSTAJAMO ODPRTI!

Z.M.E.S. d.o.o. Tolmin

Tel.: 05 381 16 16

Montaža in servis

mojakurilnica.si

Kotli na biomaso in toplotne črpalke

DIMNIKARSTVO IDRİJA

Dejan Šukalo s.p.

Levstikova 5, 5280 Idrija

M: 041 775 362, 041 351 876,

E: dean.sukalo23@gmail.com

M: 041 775 362

POCLAIN
Hydraulics

Poclain Hydraulics znova zaposluje

Odperta nova delovna mesta za kovinarje, strojne tehnike, mehatronike in logiste

V podjetju Poclain Hydraulics, ki je del francoske skupine Poclain, iščemo nove sodelavce/ke za delo v proizvodnji in logistiki.

Odpiramo več novih delovnih mest:

- **operaterji v proizvodnji (m/ž)**
- **skladiščnik (m/ž)**
- **viličarist (m/ž)**

V svoje vrste vabimo vse, ki vas zanima delo v uspešnem mednarodnem podjetju, ki proizvaja hidravlične komponente in sisteme za najzahtevnejše kupce in je v svetu med najprepoznavnejšimi na področju ventilov za hidravlične transmisije.

Kandidatom nudimo zaposlitev za polni delovni čas, večizmensko delo v dinamičnem in prijetnem kolektivu, stimulatívno nagajevanje ter možnost dodatnega izobraževanja, napredovanja in razvoj kariere.

Prijave z življenjepisom nam pošljite čimprej oz. najkasneje do 6. 12. 2020 na naslov **Poclain Hydraulics, d. o. o., Industrijska ulica 2, 4226 Žiri**, ali na elektronski naslov: zaposlitev@poclain.com.

Kuzle ob 40-letnici na vinilni plošči

Pisalo se je leto 1980, ko so KuZle v postavi Bojan Lapanja (vokal), Dare Kaurič (kitara, vokal), Dušan Moravec (bas, vokal) in Iztok Turk (bobni) začele svoj udarni glasbeni pohod po slovenskih odrih.

Punk komadi z začetka 80. let so vsekakor prestali test časa. Čeprav so KuZle delovale le slabi dve leti, so sporočila njihovih besedil še vedno zelo aktualna. Ob svoji 40-letnici so se jih odločile prepustiti naslednikom. Z izzivom so se spoprijeli Noctiferia, Alo!Stari, Dubioza Kolektiv, Pigs Parlament, EightBomb, Grega Skočir & Zoran Čalić, Zmelkoow, Okustični, Nick Kay, Banditi, Koala Voice, Jure Lesar, Shaun Banks, Clockwork Psycho ter Haris Pilton feat. Buni KuZla.

Izvajalci so s priredbami presegli pričakovanja KuZl. »Punk komadi z začetka 80. let so vsekakor prestali test časa! Izvajalci upajo, da bo vsem sledilec in prijatelj plošča Naredte revolucijo (za) KuZle

Upamo, da bo vsem našim sledilec in prijatelj plošča Naredte revolucijo (za) KuZle (gre) vseč in da na njej ne bodo iskali samo zvoka iz preteklosti, ampak se bodo, tako, kot mi, z užitkom prepustili zvoku novih generacij

(gre) vseč in da na njej ne bodo iskali samo zvoka iz preteklosti ampak se bodo z užitkom prepustili zvoku novih generacij. »Ker prav to nam je bilo vedno glavno gonilo v ustvarjanju glasbe – prepustiti se novim tokovom, sprejemati nove stvari,« poudarjajo KuZle.

Ostale pa so zveste formatu izdaje iz svojega časa – vinilki, to pot z ročno oštevilčenimi izvodi. Izdaja je nekaj posebnega tudi v oblikovnem smislu, saj je ovitek opremljen z besedili, fotografijami ter celo stripi, narejenimi po besedilih pesmi. Pod oblikovanje se podpisuje Dado Andder. Album si bodo lahko kupci z vinilki priloženo pretočno kodo prenesli tudi v digitalni obliki, do 4. decembra pa ga lahko v prednaročilu

dobijo s 15-odstotnim popustom.

Plošča Naredte revolucijo (za) KuZle (gre) bi sicer morala luč sveta ugledati že junija, vendar se je zaradi epidemije izid zavlekel, kar pa je na koncu prineslo še nekaj dodatnih izvajalcev. »Za dodaten poriv in izbiro je zaslužen tudi Andrej Karoli, oziroma Val 202, ki je predlagal izvajalce, ki so še dodatno nadgradili projekt. Od začetnih planiranih desetih skladb je zdaj na albumu petnajst skladb zelo različnih izvajalcev oziroma stilov od old skul panka do ska panka, duba, rockabillyja, electra, pschobillyja, metala in alter popa. Priredbe so presegle naša pričakovanja. Punk komadi z začetka 80. let so vsekakor prestali test časa! Vsi povabljeni so se z veseljem odzvali in če bi vinilna plošča prenesla daljšo minutažo, bi zagotovo imeli še nekaj izvajalcev več,« še dodajajo KuZle.

Ovitek za vinilno ploščo in plošči priloženo zgibanko je oblikoval Dado Andder. Pred letom dni je oblikoval tudi koledar, ki je naletel na dober odziv. »Hotel sem, da je koledar malo čez mejo. Decembra, ko je nastal, še ni bilo toliko govora o koroni, Trumpu, ... Koledar se je dobro prijel, zato sem idejo za naslovnico vinilne plošče razvili iz stavka, ki ga Dare Kaurič rad pove: 'Star in gnil'. Poleg tega prisilni jopiči prvič nastopijo kot prepoznaven turistični element, ki določi lokacijo in tudi stanje duha (danes smo vsi omejeni, kot bi bili v prisilnih jopičih, v PB-ju) zato verjamem, da je to ena najbolj aktualnih fotografij in naslovnice v 2020, ki bo našla svoj prostor v času.«

Album bo izšel 4. decembra, na sam praznik svete Barbare, zavetnice rudarjev, pri ZKP RTV Slovenija na vinilu v ročno oštevilčeni nakladi in s priloženo pretočno kodo

PLAUDRA-PRESS

Filmarji na Trgu nebeškega miru

Iz Društva za razvoj filmske umetnosti so sporočili, da je Idrija uvrščena med tri finaliste za izbor lokacije, kjer bodo prihodnjo pomlad začeli s snemanjem serije izobraževalnih filmov o pandemiji koronavirusa.

Rdeča nit serije filmov bodo razmere, v katerih se znajdejo lokalne skupnosti, potem ko jih prizadene epidemija nevarnega virusa. Po analizi števila sprehajalcev na povprečni dan se je v konkurenco treh finalistov uvrstila prav Idrija, saj so pristojni izračunali, da je mestno središče tudi v časih brez epidemije najpogostejše prazno. Ta kriterij pa bo odločilen pri skorajšnjem dokončnem izboru lokacije za snemanje, saj bodo ob zapiranju Mestnega trga zaradi snemanja prav v Idriji naleteli na najmanj težav. Tam nameravajo posneti prizore, ko na trgu ni nikogar, s čimer bodo filmski ustvarjalci ponazorili podobe mest v času epidemije.

Koliko odškodnine bodo filmarji plačali mestnim oblastem, še ni znano. Iz Društva za razvoj filmske umetnosti pa so še sporočili, da omenjeni projekt ni povezan s snemanji, ki jih je znani gledališki in televizijski junak Klemen Slakonja pred tedni uprizoril na Cerkljanskem. Produkcijo v Idriji bo sofinanciral EU sklad za mir in tišino, ki je med stanovalci starih mestnih jeder po vsej Evropi vse bolj priljubljen. Na razvojni agenciji še niso komentirali novice, da se bodo potegovali za oblikovanje nove večmedijske platforme, s katero bodo povezovali stara rudarska mesta in čipkarska središča po Evropi z novim sloganom: »Kleklaj v tišini!«

/ FIŠER

Novorojenčki

deklica Zala,
starša Špela in Primož Carli iz Idrijskih Krnic
deček Marcel,
starša Anja in Matija Kren iz Idrije
deklica Ivana,
starša Tina in Tomaž Kavčič z Gor
deček Kristjan,
starša Barbara Lozar Bogataj in Primož Bogataj iz Idrije
deček Marcel,
starša Melita Rejc in Blaž Medved iz Spodnje Idrije
deček Nik,
starša Miša Peternel in Staš Voler iz Spodnje Idrije
deček Valentin,
starša Kaja Erjavac in Matic Ozebek iz Idrije

Šala tedna

Zamera

Prijateljci se pogovarjata in ena reče: Si slišala, da se je Cvetka sprla s sodelavko? Res? Zakaj pa? Cvetka jo je vprašala, ali ugane, koliko je stara. Ja in potem? Nič! Uganila je!

Zastrupitev

Ni več dvoma, je rekel doktor pacientu, zastrupljeni ste bili! S čim vendar? je vprašal pacient. To bo pokazala obdukcija!

okna in vrata
NAGODE
www.nagode.si

Brezplačno vam pripravimo vso dokumentacijo za pridobitev nepovratnih sredstev **Eko sklada.**

**NAJVEČJI SALON
OKEN IN VRAT
V SLOVENIJI.**

**Dobrodošli v IOC
Zapolje 1/3,
Logatec.**

Nagode d.o.o.,
IOC Zapolje 1/3, Logatec

m: 041 346 188, e: info@nagode.si
w: www.nagode.si

Vabljeni v naš razstveni salon vsak delavnik med 7. in 16. uro, ob četrtnih do 18. ure